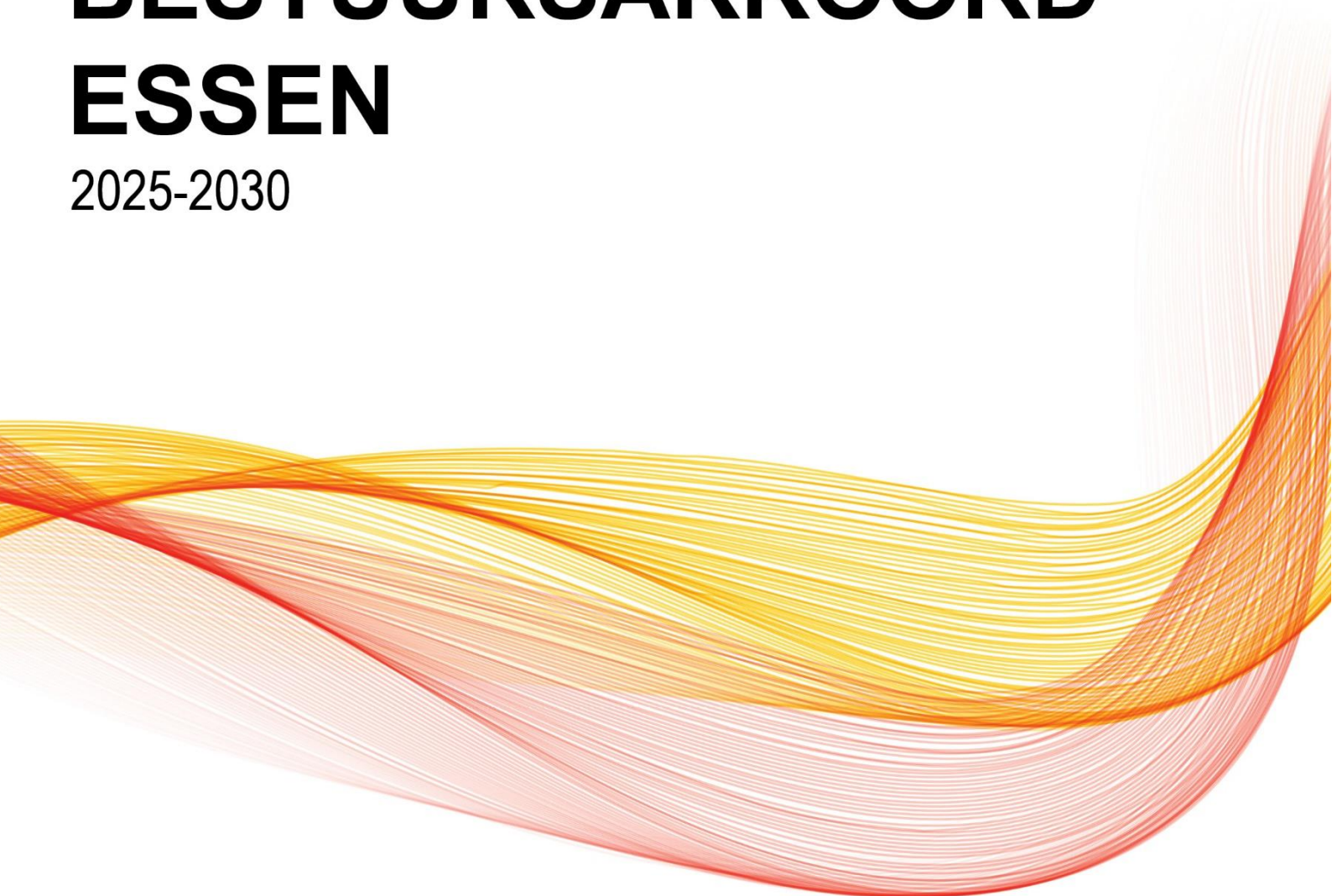

VOORUIT
Essen

BESTUURSAKKOORD ESSEN

2025-2030

ESSEN IS EEN WERKWOORD

Ik es, jij est, wij Essen ! Neen, het is geen Duits, Frans of Latijn, maar Essens. Want een gemeente, daar is werk aan. En dat doen we samen – Essen is een meervoud. Met N-VA/PLE en Vooruit gaan we ons zes jaar lang voluit inzetten voor een verkeersveilig, groen en betaalbaar Essen. Een eigentijdse plattelandsgemeente die we niet willen laten verstedelijken, en die kansen geeft om gerust te wonen en gezellig te winkelen, om te ondernemen en te ontspannen. Een gemeente met heel veel actieve mensen, goede zorgvoorzieningen en een groot hart voor wie het moeilijker heeft. Een gemeente ook die voluit inzet op het verenigingsleven. Met een professioneel gemeentebestuur dat staat voor een excellente dienstverlening en voor een open bestuursstijl. Dat doen we samen, en we reiken daarbij de hand naar alle Essenaren en naar al wie wel eens naar Essen komt. Wij hopen dat ze allemaal met ons mee gaan Essen, de komende zes jaar.

In dit bestuursakkoord leggen we de prioriteiten vast die we met N-VA/PLE en Vooruit overeenkomen. N-VA/PLE en Vooruit waren de winnaars van de verkiezingen. De partijprogramma's vormen de basis voor het bestuursakkoord dat hier voorligt. Het bestuursakkoord geeft aan waar we voor staan en waar we voor gaan, maar ze laten ook ruimte. Het vormt de basis voor de op te maken Beleids- en Beheerscyclus 2026-2031. We gaan over de BBC in gesprek met de andere partijen in de gemeenteraad, de adviesraden, de administratie en alle geïnteresseerden. Dat gesprek zal leiden tot de BBC, waaraan we een financieel meerjarenplan koppelen. Met zoveel mogelijk meetbare, concrete doelstellingen.

Local assemblies of citizens constitute the strength of free nations. Town-meetings are to liberty what primary schools are to science; they bring it within the people's reach, they teach men how to use and how to enjoy it. A nation may establish a system of free government, but without the spirit of municipal institutions it cannot have the spirit of liberty.

Alexis de Tocqueville

Dit akkoord wordt gesloten tussen N-VA/PLE en Vooruit en als zodanig ondertekend door de leden van beide gemeenteraadsfracties.

Geert Vandekeybus	Burgemeester	Robin Jacobs	Eerste schepen
Arno Aerden	Tweede schepen	Helmut Jaspers	Derde schepen
Joris Brosens	Vierde schepen	Katrien Somers	Voorzitter Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst
Tom Bevers	Fractievoorzitter N-VA/PLE	Emma Lambregts	Fractievoorzitter Vooruit
Dirk Smout	Gemeenteraadslid N-VA/PLE Voorzitter gemeenteraad	Kevin Ooye	Gemeenteraadslid N-VA/PLE
Anne Somers	Gemeenteraadslid N-VA/PLE	Jokke Hennekam	Gemeenteraadslid Vooruit
Steve Suykerbuyk	Gemeenteraadslid N-VA/PLE	Ellen Maas	Gemeenteraadslid N-VA/PLE
Jeroen Verleysen	Gemeenteraadslid Vooruit	Tuur Goormachtig	Gemeenteraadslid Vooruit
Johnny Hendriks	Gemeenteraadslid N-VA/PLE		

Inhoud

1.	Dienstverlening op maat van de Essenaar	7
1.1.	Een snelle en klantgerichte service voor iedereen.....	7
1.2.	Belang van nabije fysieke dienstverlening én digitalisering	8
1.3.	Een sterke interne organisatie.....	8
1.4.	Inzetten op inspraak en participatie	10
2.	Een inclusief verhaal voor Essen	12
2.1.	Gelijke kansen voor alle Essenaren	12
2.2.	Fysieke toegankelijkheid voor iedereen	12
2.3.	Toegankelijke communicatie en dienstverlening.....	13
2.4.	Strijden tegen discriminatie en racisme	13
2.5.	Het welzijn van dieren waarborgen.....	13
3.	Mobiliteit.....	15
3.1.	Voetgangers.....	15
3.2.	Fietsers	15
3.3.	Openbaar vervoer	16
3.4.	Privaat vervoer	16
3.5.	Verkeersveiligheid	17
3.6.	(elektrische) Deelmobiliteit	17
4.	Een duurzaam en efficiënt gemeentelijk patrimonium.....	18
4.1.	Het beheer van het patrimonium	18
4.2.	Herontwikkeling van de ‘Kapelstraatsite’	18
4.3.	Inzetten op begraafparken	19
4.4.	Visie op de Oude Pastorij.....	19
4.5.	Visie op het Paviljoen	19
4.6.	Visie op serviceflatvoorziening Mastbos.....	19
4.7.	Visie op het voormalig schoolgebouw in Wildert.....	20
4.8.	Visie op het kerkenbeleidsplan	20
4.9.	Visie op andere gebouwen en gronden	20
5.	Ruimte voor Essenaren	21
5.1.	Visie op de bebouwde ruimte	21
5.2.	Visie op de open ruimte.....	22
5.3.	Visie op de publieke ruimte.....	22
5.4.	Planning	24
5.5.	Uitgangspunten	24
5.6.	Leefmilieu-, groen- en bosbeleid met focus op biodiversiteit.....	24

5.7.	Gebiedsgerichte acties	28
5.8.	Milieubeleid en duurzaamheid centraal	28
5.9.	Netheid, afvalbeleid, recyclage, consudelen en circulariteit	29
6.	Betaalbaar en kwaliteitsvol wonen	31
6.1.	Aandacht voor grotere gezinswoningen en aangepaste woningen voor ouderen	31
6.2.	Kwalitatievere en energiezuinigere woningen.....	32
6.3.	Een brede private woonmarkt	32
6.4.	Sociale woningen voor Essenaren die het nodig hebben	32
6.5.	Dakloosheid vermijden.....	33
6.6.	Inzetten op de woonfunctie	33
6.7.	Stimuleren en faciliteren van andere woonvormen	33
7.	Een ambitieus en sociaal klimaatbeleid	35
7.1.	Een breed gedragen beleid	35
7.2.	Weerbaarder tegen de gevolgen van klimaatverandering.....	35
8.	Een veilig en net Essen.....	37
8.1.	Inzetten op preventie.....	37
8.2.	Investeren in politie.....	38
8.3.	Drugsproblematiek	39
8.4.	Cameratoezicht	39
8.5.	Investeren in de brandweer.....	39
8.6.	Investeren in AED-koffers	40
9.	Aantrekkelijk voor bedrijven en ondernemers	41
9.1.	Een vruchtbare omgeving voor economische welvaart.....	41
9.2.	Korte keten ondersteunen	42
9.3.	Opwaardering van winkelgebieden	42
9.4.	Opwaardering van het industrieterrein	43
9.5.	Grote winkels op Spijker	43
10.	Een sterk lokaal sociaal beleid	44
10.1.	Ondersteunen van de meest kwetsbaren	44
10.2.	Nabije dienst- en hulpverlening voor elke Essenaar	46
10.3.	Versterken van sociale cohesie in de wijken	46
10.4.	Iedereen mee online	46
10.5.	Fysiek én mentale gezonde Essenaren	46
10.6.	Drugspreventie	47
10.7.	Uitbouw van Zorgpunt Grens	48
10.8.	Respect voor ouderen	49

11. Investeren in kinderopvang, onderwijs en jeugd	51
11.1. Voldoende betaalbare kinderopvang in elke wijk.....	51
11.2. Scholen ondersteunen	52
11.3. Het Huis van het Kind zorgt voor een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid	53
11.4. Een kindvriendelijke gemeente	54
11.5. Verbeteren van het welzijn van kinderen en jongeren	56
12. Een hart voor sport, verenigingen, vrijwilligers en evenementen	57
12.1. Sport toegankelijk voor iedereen	57
12.2. We zetten verenigingen in hun kracht	58
12.3. Een effectief vrijwilligersbeleid	59
12.4. Faciliteren en ondersteunen van verenigingen en evenementen in Essen.....	60
13. Cultuur doet Essen bruisen.....	64
13.1. Het nieuwe Vrijtijdscentrum zorgt voor verbinding	64
13.2. Een breed toegankelijke bibliotheek.....	65
13.3. Ondersteunen van vzw Tatteljee.....	66
13.4. Beeldende kunsten in de openbare ruimte	66
13.5. Esschen, met de E van Erfgoed	67
14. Visie op toerisme.....	69
14.1. Een volwaardige poort naar het Grenspark Kalmthoutse Heide	70
15. Een gezond financieel beleid.....	71
15.1. Een eerlijke belastingdruk voor iedereen	71
15.2. De gemeente beslist zelf	72
15.3. Opmaak Meerjarenplan 2026 – 2031	72
15.4. Een duurzaam beheer	72
16. Internationale solidariteit en samenwerking	74
16.1. Grensoverschrijdend samenwerken.....	74
16.2. Onderhouden van steden- en vriendschapsbanden.....	75
16.3. Een faire gemeente	76
16.4. Inzetten op herinneringseducatie.....	76
16.5. Focus op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen	76

1. Dienstverlening op maat van de Essenaar

In een moderne samenleving is het essentieel dat gemeentelijke organisaties efficiënt, transparant en toegankelijk zijn voor alle inwoners. Het bestuur streeft ernaar om onze gemeente verder te professionaliseren door middel van sterke interne organisatie, verbeterde dienstverlening en innovatieve digitalisering.

We willen dat elke inwoner van Essen snel en eenvoudig toegang heeft tot de diensten van de gemeente, zowel online als offline. Door processen te vereenvoudigen en digitale oplossingen uit te breiden, kunnen we de dienstverlening niet alleen verbeteren, maar ook sneller en klantgericht maken. Hierbij verliezen we de menselijke maat nooit uit het oog: persoonlijke en toegankelijke dienstverlening blijft voor ons van groot belang.

Het bestuur gelooft dat een efficiënte organisatie en een toekomstgerichte digitale transformatie de basis vormen voor een moderne, vooruitstrevende gemeente die klaar is voor de uitdagingen van morgen. Samen bouwen we aan een Essen waar iedereen zich gehoord en geholpen voelt, en waar de gemeente als partner aan de zijde van haar inwoners staat.

1.1. Een snelle en klantgerichte service voor iedereen

001. In een modern openbaar bestuur staat de klant centraal. Inwoners, bezoekers, middenstanders, architecten, verenigingen en toeristen moeten kunnen rekenen op kwalitatieve, gelijke en efficiënte dienstverlening. Dit betekent snelle en klantgerichte service voor iedereen. Om dit te realiseren is een goed georganiseerde, moderne en degelijk uitgeruste gemeentelijke organisatie nodig, ondersteund door goed opgeleid en gemotiveerd personeel.
002. Zowel politici als ambtenaren moeten onkreukbaar zijn, zodat iedereen kan rekenen op een eerlijke en gelijke behandeling, met het algemeen belang van de gemeente Essen altijd voorop.
003. Het bestuur wil ervoor zorgen dat alle schriftelijke communicatie zoals folders, reglementen, besluiten, brieven en andere documenten, begrijpelijk en klantvriendelijk is opgesteld. We streven ernaar om ingewikkelde taal te vermijden en regelgeving nog leesbaarder en gebruiksvriendelijker te maken, zowel voor inwoners als voor ambtenaren. Door helder te communiceren, zorgen we ervoor dat iedereen in Essen toegang heeft tot de informatie die hij of zij nodig heeft, zonder onnodige complexiteit.
004. De gemeentelijke dienstverlening wordt zo ingericht dat gelijke behandeling centraal staat, maar waar nodig wordt dit gecombineerd met maatwerk. Zo krijgt elke klant de ondersteuning die het beste bij zijn of haar situatie past.
005. De afhandeling van klantvragen gebeurt zoveel mogelijk in unieke en efficiënte contactmomenten. Dit betekent dat klanten snel en in één keer de juiste hulp krijgen, zonder onnodige doorverwijzingen.
006. De bewegwijzering naar gemeentediensten en -gebouwen, stratenplannen, naamborden aan gebouwen, parken en andere gemeentelijke eigendommen moeten uniform zijn. Door een uniforme en duidelijke uitstraling zorgen we ervoor dat onze gemeente overzichtelijker

en toegankelijker wordt voor iedereen. Dit draagt bij aan een herkenbare en klantvriendelijke omgeving waar inwoners en bezoekers gemakkelijk hun weg vinden.

- 007. Klachtenafhandeling moet sneller en beter. We passen daarom het bestaande reglement voor de klachtenbehandeling aan. We bekijken klachten met een positieve benadering. Elke klacht is namelijk een gratis advies. We maken de klachtenprocedure beter bekend en streven ernaar om elke klacht binnen de 14 dagen af te werken.
- 008. Dezelfde vraag krijgt ook steeds hetzelfde antwoord, of het nu op papier staat, op een scherm verschijnt, of door de telefoon of aan het loket verteld wordt. Om dat goed te kunnen doen, gaan we alle gemeentelijke reglementen bij elkaar brengen, in één gemeentelijke codex. Maar ook meer overleg tussen diensten, over afdelingen, gebouwen, bevoegdheden... heen is belangrijk.
- 009. We zorgen voor een adequaat digitaal registratie- en opvolgingssysteem van klachten, meldingen en vragen.
- 010. We blijven inzetten op onze website en sociale mediakanalen, zoals LinkedIn, Facebook en Instagram. Nieuwe sociale mediakanalen worden enkel aangewend als daar een relevante doelgroep van de Gemeente Essen aan gekoppeld is.
- 011. Maar we denken aan iedereen: als we uw straat opnieuw aanleggen dan bezorgen we u vooraf netjes een brief met alle informatie: wat gaat er gebeuren, wanneer, waarom... We gaan dat zelf doen en het niet langer overlaten aan aannemers.
- 012. Ook het gemeentelijk infoblad blijft natuurlijk belangrijk. Essen info moet een sterk informatief kanaal blijven. We waken er daarom over dat -indien nodig- de politiek enkel in de kijker komt met eigen beleidsprojecten zodat er in hoofdzaak ruimte blijft voor de Essenaar.
- 013. De gemeentelijke website werd nog maar recent vernieuwd maar is er onvoldoende gebruiksvriendelijker op geworden. We bekijken waar we deze nog kunnen verbeteren zodat de Essenaar nog vlotter alle info kan vinden.
- 014. We overwegen de mogelijkheid om de vergaderingen van de gemeenteraad te livestreamen.

1.2. Belang van nabije fysieke dienstverlening én digitalisering

- 015. De dienstverlening wordt aangeboden via alle kanalen die klanten verkiezen, ondersteund door de nieuwste en meest bruikbare technologieën. Hierdoor kunnen klanten kiezen hoe zij het liefst in contact staan met de gemeente, op een manier die hen het beste uitkomt.
- 016. De gemeente is het meest 'burgernabije bestuur'. Essen voert daarom de komende zes jaar geen gesprekken over een gemeentefusie, tenzij een fusie verplicht wordt door de hogere overheid. Dit zorgt voor stabiliteit en een duidelijke focus op het versterken van de eigen gemeente. Er wordt wel ingezet op een versterkte samenwerking en overleg met de buurgemeenten (langs beide zijden van de grens).

1.3. Een sterke interne organisatie

- 017. Het bestuursakkoord vormt de leidraad voor het beleid voor de periode 2025-2030. De gemeentelijke administratie zal per kwartaal een stand van zaken rapporteren over de uitvoering van het bestuursakkoord en de bij het budget horende strategische en operationele doelstellingen. Dit moet duidelijker gebeuren en met 'mijlpalen'. Opvolging

van alle strategische dossiers moet zowel voor het uitvoerend bestuur als voor het management permanent digitaal mogelijk zijn, zodat indien nodig tijdig bijsturing kan gebeuren.

018. Er moet blijvend worden ingezet op het bestrijden van ziekteverzuim en het permanent monitoren van overuren om de efficiëntie en het welzijn van ons personeel te waarborgen.
019. Het bestuur streeft naar de juiste persoon op de juiste plaats door aanwervingen te baseren op objectieve examens die focussen op competenties, en niet enkel op diploma's. Medewerkers krijgen de kans om hun loopbaan binnen de gemeente actief te sturen, met transparante carrièrepaden, gerichte opleidingsmogelijkheden en doelmatige selectie- en wervingsprocedures. Hierdoor willen we een dynamische en gemotiveerde organisatie creëren waar talent maximaal tot zijn recht komt. In dat kader worden de nodige stappen ondernomen om afscheid te nemen van personeel dat niet of ondermaats presteert.
020. De gemeente moet haar rol als maatschappelijk verantwoord werkgever versterken door maximale non-discriminatie na te streven en kansengroepen te benaderen als medewerkers met potentieel.
021. Een betere samenwerking tussen verschillende gemeentelijke diensten zorgt ervoor dat werk- en personeelsdruk optimaal op elkaar worden afgestemd. Door permanente evaluatie, het optimaliseren van werkprocessen en aanpassing aan actuele omstandigheden, streven we ernaar om de burger te bieden waar hij recht op heeft: een kwaliteitsvolle en efficiënte dienstverlening die voldoet aan de hoogste standaarden.
022. Dienstroosters en arbeidsregimes moeten worden afgestemd op de behoeften van de gemeentelijke dienstverlening. In overleg met de syndicale organisaties willen we onderzoeken hoe we dit optimaal kunnen organiseren, zodat de dienstverlening steeds efficiënt en klantgericht blijft, terwijl ook de werkbaarheid voor het personeel gewaarborgd wordt.
023. Om de combinatie tussen werk en gezin te vergemakkelijken, behouden we een gezinsvriendelijk personeelsbeleid. We zetten in op maatregelen zoals toegankelijke kinderopvang, flexibel werken, thuiswerken en een betere planning van vergadermomenten. Deze hulpmiddelen kunnen medewerkers helpen om hun werk en gezinsleven beter op elkaar af te stemmen, waardoor zowel hun welzijn als hun productiviteit verbeterd worden.
024. Tijdens de zomerperiode zet het gemeentebestuur een aantal jobstudenten in om de vakanties van vaste personeelsleden op te vangen en specifieke diensten te ondersteunen. Dit biedt jongeren waardevolle werkervaring en zorgt ervoor dat de dienstverlening optimaal blijft. Het is echter belangrijk om ervoor te zorgen dat deze inzet beperkt blijft tot tijdelijke opdrachten. Voor permanente taken krijgen vast personeel of sociale tewerkstellingsprojecten altijd voorrang.
025. De 'vliegend ambtenaar' die op regelmatige basis administratieve diensten aanbiedt in het LDC 't Gasthuis, WZC Sint-Michaël of bij mensen met verminderde mobiliteit, blijft een essentieel onderdeel van onze dienstverlening. Ook inwoners die niet in staat zijn om naar het gemeentehuis te komen, zoals hulpbehoevende senioren of langdurig zieken, verdienen een goede en toegankelijke service. Daarom zal dit initiatief worden bestendigd, zodat iedereen in onze gemeente kan rekenen op de ondersteuning die zij nodig hebben, ongeacht hun mobiliteit.
026. In jury's en examencommissies wordt gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging m/v/x.

- 027. We stimuleren actief alle medewerkers om promotiekansen te grijpen. Door een inclusieve werkcultuur te bevorderen en barrières voor ondervertegenwoordigde groepen weg te nemen, streven we naar gelijke kansen voor iedereen binnen de gemeentelijke organisatie.
- 028. We herzien het organigram van het gemeentebestuur om de interne structuur te optimaliseren en nieuwe functies te creëren die inspelen op de veranderende noden van de inwoners en bedrijven. We streven naar gelijke kansen voor iedereen binnen de gemeentelijke organisatie door een inclusieve werkcultuur te bevorderen en barrières voor ondervertegenwoordigde groepen weg te nemen.
- 029. Wij zetten ons in voor de verdere modernisering van de rechtspositieregeling, met aandacht voor transparantie, rechtvaardigheid en toekomstbestendigheid. In samenwerking met de personeelsleden op alle niveaus én de sociale partners streven we naar een modern stelsel dat aansluit bij de veranderende behoeften van medewerkers en organisaties.
- 030. We durven medewerkers op alle niveaus de nodige verantwoordelijkheid te geven en verlangen dat ze die ook opnemen.
- 031. Er wordt een mobiliteitsambtenaar aangesteld om verkeers- en mobiliteitsvraagstukken aan te pakken.
- 032. Om de lokale economische ontwikkeling te bevorderen, wordt er een ambtenaar aangesteld als vast aanspreekpunt voor ondernemers en landbouwers. We geven een medewerker een halftijdse functie voor landbouw en lokale economie.
- 033. We creëren een sterk merk Essen met een duidelijke missie, visie en waarden die we zowel extern als intern kunnen gebruiken als kapstok voor al onze communicatieve uitingen.
- 034. We zijn trots op wat er bereikt wordt, brengen onze bedrijfswaarden tot leven, creëren begrip en zorgen voor extra enthousiasme. Dit doen we door de opmaak van een intern communicatieplan zonder taboes (medewerkers in de spotlight, team uitdagingen, dienst overschrijdend werken, betere communicatie van bovenuit, feedback op regelmatige basis,...) . Gelukkige medewerkers zorgen ervoor dat onze gemeente nog beter gaat draaien!

1.4. Inzetten op inspraak en participatie

De dynamiek van onze samenleving vereist dat bestuurders nauw contact houden met de Essense bevolking. Ons doel is om breed gedragen projecten te realiseren die een solide basis hebben in de gemeente. Een breed draagvlak stelt het lokaal bestuur in staat om moedige beslissingen te nemen die op middellange en lange termijn positieve effecten zullen hebben.

Tijdens de gehele legislatuur zullen we daarom inzetten op inspraak en participatie, via diverse kanalen en initiatieven.

- 035. Inspraak mag geen schijninspraak zijn; het moet daadwerkelijk leiden tot besluitvorming. We zorgen ervoor dat bij elk traject transparantie gewaarborgd is, zodat duidelijk wordt hoe beslissingen zijn genomen en waarom bepaalde adviezen of bevindingen wel of niet zijn gevolgd. Het blijft immers de verantwoordelijkheid van het verkozen politiek bestuur om uiteindelijk een weloverwogen keuze te maken die past binnen haar beleidsvisie.
- 036. Het bestuur wil samen met de klassieke adviesraden nadenken over hun samenstelling en rol. Deze raden krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben om hun kerntaak als adviesverleners goed te kunnen uitvoeren. Adviesraden worden aangemoedigd om mee te denken over oplossingen. We vragen formele adviezen aan de adviesraden en zorgen dat ze

volledig, voldoende en voorafgaand geïnformeerd worden. We bekijken ook de werking van de adviesraden om deze te optimaliseren. Als het noodzakelijk is om de adviesraden te hervormen, zal het bestuur hiervoor externe begeleiding inschakelen om dit proces te begeleiden.

- 037. De adviesraad voor milieu, duurzaamheid en klimaat zal niet langer volgens de oude samenstelling van de MINA-raad functioneren, maar zal bestaan uit deskundigen en vertegenwoordigers uit de relevante sectoren.
- 038. De bevestigingen via De Adviseurs worden verder verfijnd en verdergezet.
- 039. Een cultuur van participatie (een participatiereflex) moet worden geïntegreerd binnen alle gemeentelijke diensten. Bij elk project dient te worden bepaald op welke manier en in welke fase inspraak plaatsvindt, en hoe hierover teruggekoppeld wordt naar de burgers. Dit kan betekenen dat doelstellingen voorafgaand worden getoetst of dat er na afloop van het project een evaluatie plaatsvindt onder de gebruikers. Er moet echter ook erkenning zijn dat niet bij elke beslissing participatie mogelijk of wenselijk is; in sommige gevallen is snelle besluitvorming of vertrouwelijkheid vereist.
- 040. Er dient bijzondere aandacht te zijn voor diverse vormen van burgerparticipatie die het Decreet Lokaal bestuur voorziet.
- 041. Zowel schepenen en burgemeester als ambtenaren gaan naar de verschillende wijken en plaatsen waar mensen bijeenkomen (LDC, WZC's...) om te luisteren en info te delen.

2. Een inclusief verhaal voor Essen

‘Iedereen anders, allemaal Essenaren’. Dat is de fundamentele overtuiging die het bestuur dagelijks in de praktijk brengt. Wat onze socio-economische achtergrond, seksuele voorkeur, genderidentiteit, leeftijd, geslacht, herkomst, beperking, levensbeschouwing of moedertaal ook moge zijn: Essen verbindt ons altijd meer dan het ons verdeelt.

We zetten ons in om iedereen te laten deelnemen aan de samenleving en gelijke kansen te bieden aan alle inwoners. Wij geloven in inclusie en diversiteit als krachtbronnen die onze gemeente sterker maken. Door samen te werken en naar elkaar te luisteren, bouwen we aan een gemeente waarin iedereen zich thuis voelt en volwaardig kan bijdragen.

2.1. Gelijke kansen voor alle Essenaren

- 041. Het beleidsthema ‘gelijke kansen’ wordt verankerd in de gemeentelijke administratie. Er wordt hiervoor een effectief werkingsbudget voorzien.
- 042. Intra familiaal geweld is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving, en komt voor in alle sociaaleconomische klassen en culturen. Slachtoffers zijn vaak vrouwen en kinderen, maar ook mannen, ouders en ouderen. Het probleem is vaak verborgen; politiecijfers weerspiegelen slechts een deel van de gevallen. We voeren campagnes om signalen vroegtijdig te herkennen, in samenwerking met CLB’s, scholen, politiezone Grens en de dienst Welzijn. We blijven samenwerken met het Family Justice Center via de Lokale Politie Zone Grens voor de aanpak van intra familiaal geweld.
- 043. Eénoudergezinnen krijgen bijzondere aandacht. Hun noden inzake kinderopvang, huisvesting en sociale voorzieningen worden nauwkeurig in kaart gebracht om passende oplossingen te bieden.
- 044. In het personeelsbeleid van de gemeente besteden we bijzondere aandacht aan de aanwerving en doorstroming van kansengroepen.
- 045. We hanteren in onze externe en interne communicatie een geslacht neutrale taal over huwelijk en ouderschap.

2.2. Fysieke toegankelijkheid voor iedereen

Mensen met een beperking ervaren deze beperking vooral in een niet aangepaste omgeving. Ontoegankelijkheid is daarom onaanvaardbaar. Een gemeente moet vlot toegankelijk zijn voor iedereen: mensen met een beperking, (groot)ouders met een kindergwagen, mensen die na een ongeval tijdelijk een rolstoel moeten gebruiken, en ouderen. Dat is niet overal evident in een landelijke gemeente als Essen, maar waar we een verschil kunnen maken, gaan we dat ook doen.

- 046. We waken erover dat alle gebouwen van de gemeente zo goed mogelijk toegankelijk zijn. We brengen daarnaast de (rolstoel)toegankelijkheid van alle scholen en kinderopvanginitiatieven in Essen in kaart. We zijn hierin creatief en zoeken praktisch haalbare oplossingen
- 047. We blijven samenwerken met vzw Dito om snel (kleine en grotere) aanpassingen te doen aan winkels en horecazaken, zoals gratis hellende vlakken en deurbellen aanbieden.
- 048. Activiteiten die we organiseren moeten maximaal inclusief en toegankelijk zijn.

049. We zetten ons in voor meer beter toegankelijke bushaltes en we blijven aandringen bij de NMBS voor toegankelijke perrons.
050. Bij werken aan straten en voetpaden besteden we voldoende aandacht aan de toegankelijkheid. Routes moeten altijd voldoende breed en veilig zijn. Werken van nutsmaatschappijen geven de kans om de toegankelijkheid te verbeteren. Oversteekplaatsen krijgen systematisch blindengeleidetegels.

2.3. Toegankelijke communicatie en dienstverlening

Toegankelijkheid gaat over meer dan enkel fysieke toegankelijkheid. Ook toegankelijke communicatie en dienstverlening zijn voor elke burger van belang.

051. We zorgen voor toegankelijke balies en loketten en blijven de eigen diensten en werkingen evalueren door middel van de gelijke kansen methodiek en wandelingen met ervaringsdeskundigen (bijvoorbeeld blinden en slechthorenden, ...).
052. We zorgen voor voldoende tactiele (door aanraking waarneembare) en andere signalisatie in onze eigen dienstverleningen. We gebruiken symbolen/pictogrammen, voorzien voldoende rustplaatsen, maken onze informatie helder en verstaanbaar, en gebruiken hulpmiddelen voor doven en slechthorenden.
053. We blijven de EU Disability card promoten. De gemeente zorgt ervoor dat degenen die recht hebben op zo'n kaart, deze daadwerkelijk in ontvangst kunnen nemen.

2.4. Strijden tegen discriminatie en racisme

Het beoordelen van mensen op basis van hun achtergrond, huidskleur, geslacht of geaardheid is fundamenteel onrechtvaardig. Discriminatie en racisme ondermijnen het solidair samenleven. Het bestuur verzet zich tegen elke vorm van discriminatie of racisme.

054. Binnen alle gemeentelijke diensten en beleidsdomeinen is er een nultolerantiebeleid inzake discriminatie, racisme, pesten en seksueel grensoverschrijdend gedrag.
055. Het bestuur aanvaardt niet dat mensen ongelijk behandeld worden omwille van socio-economische achtergrond, seksuele voorkeur, genderidentiteit, leeftijd, geslacht, beperking, herkomst, levensbeschouwing of moedertaal. We bestrijden elke vorm van discriminatie en racisme. Bij signalen van discriminatie overwegen we praktijktesten in te voeren, maar eerst willen we in overleg gaan met de betrokken sectoren, bijvoorbeeld op de huisvestingsmarkt.
056. Essen in de Wereld/De wereld in Essen levert een belangrijke bijdrage als denktank om integratie en inclusie te bevorderen. We blijven deze werking ondersteunen en betrekken ze actief bij het beleid.
057. We stimuleren initiatieven die nieuwkomers educatief begeleiden, zodat ze hulp krijgen bij hun diplomagelijkstelling of verdere studies.

2.5. Het welzijn van dieren waarborgen

058. We zetten het huidige zwervkattenbeleid voort en blijven de vrijwilligers ondersteunen.
059. De gemeente blijft de subsidiëring van Canina voortzetten en versterkt de samenwerking voor de opvang van zwervende, achtergelaten of verloren dieren.

060. Dierenmishandeling en -verwaarlozing moeten streng worden bestraft. De politiezone Grens heeft een gespecialiseerde medewerker in dierenwelzijn die bevoegd is om vaststellingen te maken, processen-verbaal op te stellen en indien nodig dieren in beslag te nemen.
061. We werken samen met de lokale politie zone Grens en naburige gemeenten een systeem uit om beter te communiceren over gevonden en overleden dieren die verkeersslachtoffer waren.
062. We voeren informatie- en sensibiliseringscampagnes over de rechten en plichten van diereneigenaars, verantwoord huisdiereigenaarschap en dierengedrag. Ook voeren we campagnes om het bewustzijn voor dierenwelzijn te verhogen.
063. Essen heeft de afgelopen jaren verschillende hondenloop en hondenspeelzones ingericht. Deze zijn een groot succes en worden door veel honden en hun eigenaars gewaardeerd. We blijven deze faciliteiten uitbreiden.
064. Achtergelaten hondenpoep en honden die tegen gevels plassen zijn een terechte bron van ergernis. Hondeneigenaars moeten hierin hun verantwoordelijkheid nemen. Bij overtredingen worden GAS-boetes uitgedeeld.
065. We promoten een sticker die huisdiereigenaars op hun raam of deur kunnen plakken, zodat hulpdiensten op de hoogte zijn van aanwezige dieren in geval van nood.
066. Het overlijden van een huisdier is vaak een ingrijpende gebeurtenis. We overwegen de mogelijkheid om een dierenbegraafplaats in de gemeente in te richten.
067. De werkgroep Gierzwaluwen is een voorbeeld voor Vlaanderen. Bij renovatie- of sloopwerken houden we rekening met de bescherming van nesten en werkt onze dienst Omgeving nauw samen met de werkgroep Gierzwaluwen. In WilderTnis en in de 'potpolder' plaatsen we de reeds gemaakte zwaluwtillen.
068. In het kader van de aanpak van de processierups zonder chemische bestrijdingsmiddelen werden in het verleden honderden mezenkastjes opgehangen. We blijven deze vogelkastjes onderhouden en indien nodig vervangen we ze door nieuwe.

3. Mobiliteit

Het mobiliteitsplan moet enerzijds vastleggen hoe we het verkeer door en in onze gemeente gaan leiden en anderzijds maximaal sturen richting duurzame mobiliteit. Voor de opmaak van het mobiliteitsplan vertrekken we uitdrukkelijk van het STOP-principe. Daarbij vinden we dat iedereen zich vlot en veilig moet kunnen verplaatsen. Ook de inwoners van Essen die minder mobiel zijn of in armoede leven. We doen dit met respect voor alle gebruikers en erkennen dat niet iedereen altijd meerdere vervoersalternatieven heeft. Stappen gaat voor op trappen, openbaar vervoer gaat voor op privéverkeer. Dat principe gebruiken we niet alleen meer als slogan. Wel als vertrekpunt voor een doordacht beleid.

We kiezen onmiskenbaar voor verkeersveiligheid en de overgang naar duurzame mobiliteit die zowel de gemeente als de burger ten goede komt.

3.1. Voetgangers

- 069. Lopen is de meest natuurlijke manier van verplaatsen. Iedereen is op een gegeven moment voetganger, inclusief mensen met kinderwagens, rolstoelen of scootmobielen. Voor korte afstanden is lopen de gezondste en beste manier om je te verplaatsen. Daarom richten we de openbare ruimte in de eerste plaats in op de voetganger.
- 070. We maken een voetpadenplan op.
- 071. Iedereen is voetganger. Daarom moeten toegankelijkheid en veiligheid voor voetgangers de standaard zijn bij elke aanleg of heraanleg. Het bestuur wil waar het kan volgens het mobiliteitsplan meer woonstraten, zowel in het centrum als in de wijken, inrichten volgens het 'woonerfconcept', waarbij alle drempels letterlijk worden weggenomen.
- 072. Voetpaden moeten fysiek toegankelijk, goed begaanbaar en veilig zijn voor iedereen. We maken dit tot een topprioriteit en voeren aanzienlijke investeringen door om dit te realiseren. Voetpaden moeten een minimale vrije doorgang van 1,5 meter (en 1 meter waar het niet kan) en een vlakke ondergrond hebben. Vaste obstakels (bv. elektriciteitskasten) worden verplaatst of verwijderd. Ook andere obstakels zoals geparkeerde fietsen worden verwijderd. Waar mogelijk brengen we met slimme "uitstulpingen" het voetpad dicht bij het zebrapad.
- 073. Het bestuur wil meer rustplaatsen, zoals banken, en blindegeleidetegels plaatsen. Oversteekplaatsen worden voetgangersvriendelijk ingericht, met accentverlichting waar nodig.
- 074. De Essense seniorenraad weet vaak heel goed waar het verkeersschoentje in onze gemeente knelt. We gaan de seniorenraad, maar ook de niet-georganiseerde senioren, betrekken bij de plannen die we ontwikkelen en vragen steeds hun advies. Ook andere geïnteresseerde adviesraden krijgen uiteraard de kans om hierbij betrokken te worden.

3.2. Fietsers

- 075. Het bestuur vraagt in het algemeen en in het kader van het mobiliteitsplan meer aandacht voor de fietsinfrastructuur zoals fietspaden, fietsstraten (of schoolstraten, fietssuggestiestroken, enzovoort). We zetten ook sterker in op het sensibiliseren van fietsers en andere weggebruikers rond verkeersveiligheid voor fietsers.
- 076. Het belang van de fiets in (bovenlokaal) woon-werkverkeer blijft vergroten.

077. We geven meer aandacht aan de fietsinfrastructuur: we maken fietsroutes aantrekkelijker en veiliger. Daarnaast zorgen we voor degelijke en veilige fietsparkings (met fietstrommels en ook fietskluisen voor elektrische fietsen) op strategische plaatsen (zoals aan de stations en bushokjes, ...). Ook leggen we nieuwe fietspaden aan om het netwerk uit te breiden. We denken hierbij aan fietspaden langs de Huybergsebaan, van Hoek richting Nederland, langs Postbaan, Spijker...).
078. In het kader van het decreet gemeentewegen stellen we een wegenregister op, inclusief rooilijnplannen. Hierbij hebben we aandacht voor trage- en buurtwegen
079. We ontwikkelen en voeren een onderhoudsplan uit voor trage wegen zonder extra verhardingen.
080. Er wordt een doorstart gemaakt met het mobiliteitsplan. Op basis van het voorbereidende werk wordt ingezet op de afronding en introductie van een mobiliteitsplan dat Essen klaarstoomt voor de toekomst. Vervolgens moeten ook wijkcirculatieplannen opgemaakt worden.
081. Het 'speelweefsel' (speelplekken en de verbindingen daartussen) wordt in kaart gebracht.
082. Veilige schoolomgevingen: Schoolomgevingen richten we uniform en op een zo veilig mogelijke manier in. Hierbij maken we de omgeving autoluw en trachten we de snelheid zoveel mogelijk af te remmen door een doordachte inrichting van de weg. Extra aandacht gaat hierbij naar veilige voet- en fietsverbindingen van en naar de scholen.
083. We voeren de strijd tegen fietsdiefstallen verder op. Elke Essenaar moet zijn fiets met een gerust hart kunnen parkeren.

3.3. Openbaar vervoer

084. De verschuiving van basismobiliteit naar basisbereikbaarheid creëert vervoersarmoede bij de meest kwetsbare groepen in onze gemeente. Ook de inwoners van plattelandsgemeentes hebben recht op degelijk en frequent openbaar vervoer. We blijven aandringen op voldoende bussen en vervoer in onze gemeente. In het bijzonder de verbindingen naar AZ Klina, De Mick én Nederland vinden we belangrijk.
085. Het 'Routeplan 2030' heeft naar eigen zeggen tot doel om de regio, samen met de Oosterweelverbinding, te doen herademen. Hier liggen mogelijks kansen tot subsidiëring van diverse projecten op lokaal niveau én men kan dit als breekijzer gebruiken bij de hogere overheden.
086. De vervoerregio heeft voornamelijk oog voor de stad Antwerpen. Essen moet daar samen met de andere randgemeenten een sterkere rol innemen.
087. In het kader van de besprekingen met de NMBS blijven we aandringen op frequente, snelle, stipte en betrouwbare verbindingen met onder meer Antwerpen, Brussel, Gent, Leuven, Roosendaal en Rotterdam.

3.4. Privaat vervoer

088. We rollen het systeem van snelheidszones verder uit naar de hele gemeente. Zone 30 wordt de norm in woonwijken. De infrastructuur dient hieraan ook aangepast te worden. Bij de ingangen van de gemeente komen mooie, duidelijke poorten.
089. In nieuwe projecten met meer dan 6 woningen stellen we verplicht dat er ruimte is voor deelwagens. Ook in sociale huisvestingsprojecten geven we de voorkeur aan deelwagens boven het bouwen van grote en dure ondergrondse parkeergarages.

090. Bij het mobiliteitsplan hoort ook een parkeerbeleidsplan. We houden daarbij rekening met de parkeerbehoeften en de evolutie van het parkeergedrag. Het parkeerbeleidsplan besteedt ook specifieke aandacht aan parkeerplaatsen voor mindervaliden.
091. We evalueren de blauwe zone. Het geven van bewonerskaarten óf een afschaffing moet opnieuw onderzocht worden. Zéker in zones waar weinig horeca- of handelszaken gelegen zijn. We doen dit in overleg met de handelaars en de bewoners.
092. Bij een nieuwe inrichting herbekijken we ook de verkeersborden en zorgen we, ook in het kader van de nieuwe wetgeving, voor het weghalen van overbodige borden.

3.5. Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid begint met wederzijds respect voor andere weggebruikers en het naleven van de verkeersregels. Geen enkele groep heeft het exclusieve recht op het gebruik van openbare ruimtes. De veiligheid kan alleen gegarandeerd worden als iedereen zich aan de basisregels houdt, alert blijft en beleefd is naar anderen toe.

093. Op de invalswegen werken we samen met het Vlaams Gewest om poorteffecten te creëren die de snelheid verlagen bij het binnenrijden van Essen.
094. We weren doorgaand vrachtverkeer en zwaar verkeer zoveel mogelijk uit de kernen.
095. Bij de heraanleg van de Kalmthoutsesteenweg op Wildert, bekijken we samen met het Vlaams Gewest of doorgaand vrachtverkeer vanuit de haven richting Nederland omgeleid kan worden via de N117 (Antwerpsesteenweg). Dit traject is slechts 1km langer, maar kan leefkwaliteit en de verkeersveiligheid in de kern van Wildert aanzienlijk verbeteren. Mogelijk kan het ANPR-camerasysteem hierbij bruikbaar zijn.
096. We blijven bij de Vlaamse overheid aandringen om het kruispunt van de Antwerpsesteenweg met de Sint-Jansstraat en de Mertensdreef aan te pakken. We dringen aan op de meest veilige oplossing.
097. Het waarborgen van verkeersveiligheid vereist uiteindelijk strikte handhaving. Dit omvat niet alleen controles op alcohol en snelheid, maar ook het aanspreken en beboeten van weggebruikers die zich niet aan de regels houden of asociaal gedrag vertonen. Denk hierbij aan hinderlijk parkeren van auto's en fietsen en parkeren op voorbehouden plaatsen.
098. Voor verkeers- en mobiliteitscontroles maken we gebruik van geavanceerde technologieën, zoals trajectcontroles en selectieve toegangssystemen (op termijn mogelijk om verkeer te wegen van landbouwwegen).
099. Voor het Spijker willen we een nieuw Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) ontwikkelen. Dit plan zal ruimte bieden aan bedrijven die niet in de kernen passen, zoals bouwmarkten en autodealers. Het is in dit kader ook noodzakelijk om samen met de Vlaamse overheid de verkeersveiligheid te verbeteren. Een essentieel onderdeel hiervan is de aanleg van comfortabele fietspaden aan beide zijden van de weg.
100. Er komt meer controle op de degelijke afsluiting van bouwwerven en op de (verkeers)veilige inrichting ervan. Hierbij zal bijzondere aandacht worden besteed aan voetgangers en fietsers.

3.6. (elektrische) Deelmobiliteit

101. We willen de deelfietsen en de deelwagens meer groeperen. In de wijken creëren we hubs met voorzieningen zoals deelwagens, deelfietsen, laadstations, een pakjesautomaat, ...

4. Een duurzaam en efficiënt gemeentelijk patrimonium

Essen heeft, in vergelijking met andere gemeenten, een bescheiden hoeveelheid patrimonium. Toch is het belangrijk om het bestaande en toekomstige patrimonium te verduurzamen in lijn met de klimaatdoelstellingen. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat we ons patrimonium zo rationeel mogelijk inzetten. Gebouwen die niet of onvoldoende worden gebruikt, worden gescreend en geëvalueerd om te bepalen of ze kunnen worden afgestoten.

4.1. Het beheer van het patrimonium

Sinds enkele jaren heeft Essen een patrimoniumbeheerder die deze taak verder zal opnemen. Er is echter nog een aanzienlijke achterstand op dit gebied, niet alleen qua achterstallig onderhoud, maar ook wat betreft keuringen, energie-efficiëntie en isolatie. We zetten ons in om deze achterstand in te halen en ons patrimonium toekomstbestendig te maken.

102. Het is belangrijk te weten welke gronden en gebouwen er tot het patrimonium van de gemeente behoren. Daarom starten we met de opmaak van een overzichtelijke inventaris van al deze gebouwen. In het overzicht worden ook volgende zaken opgenomen: huidige functie, staat van het gebouw, kostenraming voor renovatie- en onderhoudswerken, mogelijkheden gebruik van gebouw.
103. Indien geen zinvolle invulling gegeven kan worden aan een bepaald gebouw zullen we dit verkopen. Zo kunnen ook andere zaken bekostigd worden in nieuwbouw of renovatie van het patrimonium.
104. Gebouwen en gronden in Essen die niet langer voor eigen doeleinden (of beleidsdoelstellingen via partners) worden gebruikt, worden eerst gescreend op hun geschiktheid voor wonen, sociaal wonen of betaalbaar wonen. Waar mogelijk, onderzoeken we samen met woonmaatschappij De Voorkempen of deze panden voor sociaal wonen kunnen worden ingezet, of dat er betaalbare woningen gerealiseerd kunnen worden. Alleen als het publiek vastgoed niet kan worden omgevormd tot sociale of betaalbare woningen, mag het worden verkocht.
105. Betaalbare en moderne binneninfrastructuur voor de organisatie van allerlei culturele evenementen is een noodzaak. Met de komst van het grote vrijetijdscentrum zullen heel veel van de noden ingevuld zijn. Er moet echter oog voor zijn dat er geen leegstand komt in de andere gemeenschapsinfrastructuur, al dan niet gemeentelijk.

4.2. Herontwikkeling van de ‘Kapelstraatsite’

106. Omdat de loods van de technische dienst, de brandweerkazerne en de Heuvelhal hun eindtermijn hebben bereikt en (energie)renovatie te duur is, maken we werk van een masterplan voor de site aan de Kapelstraat (Kapelstraatsite). Hierin past ook de mogelijke verwerving van extra gronden in de nabije omgeving. Indien nodig wordt er een apart RUP (Ruimtelijk Uitvoeringsplan) opgesteld om zones voor openbaar nut, bouwzones, bouwhoogtes, klimaatbestendigheid en vergroening af te stemmen op de gewenste ontwikkeling. We maken een langetermijnplanning voor de hele site, met als horizon 2040, dat we stapsgewijs realiseren.

107. We voorzien binnen of buiten de site een nieuwe sport- en evenementenhal.
108. Het politiekantoor verhuizen we naar de stationsbuurt (bij voorkeur naar het stationsgebouw zelf). Het huidige politiekantoor (én het 'Belgacom gebouw') integreren we in het plan voor de hele site.
109. Het gemeentehuis blijft de thuisbasis voor alle administratieve diensten van de gemeente en mogelijk ook voor andere overheidsdiensten die in opdracht van de gemeente werken. Echter, het is niet meer passend om een uitgebreid machine- en voertuigenpark in het centrum van onze gemeente te huisvesten. Daarom verhuizen we onze technische diensten naar een nieuw te bouwen, duurzame en gebruiksvriendelijke loods (bijvoorbeeld op de terreinen van 'Rijkmaker fase 2').
110. Door de groeiende dienstverlening van het gemeentebestuur staat de capaciteit van het gemeentehuis onder druk. In het masterplan van de kapelstraatsite zal daarom ook een luik over de huisvesting van onze diensten opgenomen worden. We trachten om alle administratieve diensten onder één dak te krijgen of toch zeker in zichtbare verbinding met elkaar te brengen.

4.3. Inzetten op begraafparken

111. We richten de begraafplaats Heikant in als begraafpark.
112. We zoeken een geschikte locatie voor en richten een natuurbegraafplaats in.

4.4. Visie op de Oude Pastorij

113. In uitvoering van het Landschapsbeheerplan van de Oude Pastorij werd een subsidieaanvraag goedgekeurd voor dringende renovatiewerken aan de gebouwen en bruggen van de Oude Pastorij. We gaan dit verder met de nodige spoed uitvoeren.
114. Na de voltooiing van het nieuwe vrijetijdscentrum zullen we een analyse maken van de behoeften aan cultuur-, verenigings- en vergaderinfrastructuur. Als uit deze analyse blijkt dat er voldoende aanbod is binnen het andere gemeentelijk patrimonium, wil het bestuur een horeca-concessie uitschrijven voor de Oude Pastorij. Een horecazaak met een terras aan de voorkant, grenzend aan het Stoerwoud, zou een aanzienlijke meerwaarde bieden voor het centrum van de gemeente. Het park van de Oude Pastorij zal echter altijd publiek domein blijven en vrij toegankelijk zijn.

4.5. Visie op het Paviljoen

115. Het Paviljoen op Heikant heeft vooral geschiedkundige en nostalgische waarde. Het gebouw zelf heeft echter een grondige renovatie en een upgrade op het vlak van energieprestaties nodig, en de huidige invulling is ondermaats. Als uit de patrimoniumstudie blijkt dat dit gebouw niet langer noodzakelijk is, kan het in concessie worden gegeven of worden verkocht. Hierbij moeten de doorwaadbaarheid en toegankelijkheid van het park worden gegarandeerd, en moeten de trage verbindingen te allen tijde behouden blijven.

4.6. Visie op serviceflatvoorziening Mastbos

116. De serviceflats in serviceflatvoorziening Mastbos vertonen steeds meer tekortkomingen. We werken een onderbouwd plan van aanpak uit.
117. We zoeken de best mogelijk optie voor het beheer van de flats op langere termijn, na afloop van de leasing.

4.7. Visie op het voormalig schoolgebouw in Wildert

118. De site van het voormalig schoolgebouw op Wildert leent zich ertoe om ook op Wildert assistentiewoningen en een antenepunt van het lokaal dienstencentrum in te richten. We bekijken hoe dit in samenwerking en goed overleg kan gerealiseerd worden. Ook op Horendonk moet dat mogelijk zijn trouwens. Na de diensturen zal het worden opengesteld voor lokale verenigingen. Voor ons dient dit geen verlengstuk te zijn van een bestaande zorginstelling of zorggroep die al actief is op het Essense grondgebied.

4.8. Visie op het kerkenbeleidsplan

119. We bekijken het kerkenbeleidsplan opnieuw, in overleg met het centraal kerkbestuur en de pastorale eenheid.
120. We pleiten daarbij voor de Sint-Antoniuserk (Essen-Statie) als nieuwe hoofdkerk.
121. Voor de kerken die op termijn niet voor de eredienst bestemd zijn, werken we aan een oplossing. Deze kunnen waar nodig het gemeentelijk patrimonium aanvullen, maar zonder de gemeentelijke financiën onnodig te belasten. Ook de privésector kan hierbij een rol spelen.
122. Voor de kerk van Essen-Centrum en de omliggende omgeving wordt gezocht naar een bestemming die het sociale en economische weefsel van onze gemeente verder versterkt.

4.9. Visie op andere gebouwen en gronden

123. Zodra de voormalige site van het GO! wordt aangekocht, zal het domein worden omgevormd tot een doorwaadbaar park. Voor de voormalige kleuterschool aan de Nieuwstraat wordt eveneens een bestemming gezocht die bijdraagt aan de versterking van het sociale en economische weefsel.
124. De villa in de Wildertse Duintjes is verouderd en volledig omgeven door natuurgebied. Een passende invulling die aansluit bij de omgeving is moeilijk te realiseren. Daarom is het bestuur voorstander van het afbreken van de villa en het teruggeven van de site aan de natuur.
125. Er komt een onderzoek naar de noden en de haalbaarheid van één of meerdere dorpshuizen.
126. De pastorij bij de kerk van Essen-Centrum vraagt om een energetische renovatie. Aangezien dit in de praktijk niet realiseerbaar blijkt, is besloten het gebouw af te breken.
127. We stimuleren op korte termijn het gebruik van zaal Rex. We denken hierbij onder andere aan de mogelijkheid om de zaal 1X per jaar gratis ter beschikking te stellen van Essense verenigingen die dat wensen, aan het plaatsen van een vaste licht- en geluidsinstallatie en aan verbeteringswerken (o.a. aparte ingang). We bekijken vervolgens de rol van zaal Rex in het bredere evenementenaanbod (in samenhang met het toekomstplan voor de site van de Heuvelhal). We proberen de fuiven van Essense verenigingen en organisaties terug naar Essen te trekken, zodat er een breder aanbod is voor de Essenaar.
128. We werken samen met de carnavalsverenigingen een duurzame oplossing uit voor de bouwruimte voor carnavalswagens. Daarnaast voeren we een onderzoek naar opslagruimte voor verenigingen.

5. Ruimte voor Essenaren

Het Beleidsplan Ruimte Essen, dat in februari 2024 werd goedgekeurd, wordt als leidraad gebruikt voor de acties die nodig zijn om Essen ook in 2040 nog een aangename plek te laten zijn om te wonen, werken en leven. De focus ligt daarbij op het behoud van open ruimte voor toekomstige generaties en het vinden van antwoorden op ruimtelijke uitdagingen. Het bestuur wil de belangrijkste acties uitvoeren in de komende jaren.

5.1. Visie op de bebouwde ruimte

129. De gemeente stimuleert en ondersteunt lokale private onthardingsinitiatieven. Zo wordt bijvoorbeeld het ontharden en vergroenen van voor- en zijtuinen, verharde binnengebieden en private parkeerzones gestimuleerd. Dit draagt bij aan een groener straatbeeld en een betere waterhuishouding. Ook kan het zorgen voor een betere luchtkwaliteit en verkoeling tijdens warme zomers.
130. Straatprofielen moeten vergroend worden. Er zijn straatprofielen met een overmaat aan infrastructuur en verharding. Hier zet de gemeente in op vergroening om de straten klimaat robuuster te maken en de leefkwaliteit te verhogen. Dit geldt ook voor doodlopende straten van residentiële buurten. Het vergroenen van deze straten draagt bij aan het versterken van het groen netwerk en zorgt voor een aangename en gezonde leefomgeving.
131. Om de doelstellingen van een veerkrachtige publieke ruimte in ontwerpprincipes uit te werken, maakt de gemeente een richtlijnenboek voor de publieke ruimte op. De doelstelling is om uniformiteit in het straatbeeld te bekomen.
132. We trachten het woonuitbreidingsgebied op Horendonk aan te kopen. Dit in functie van de ontwikkeling van extra woningen in de westelijke 'arm' van wijk Den Uil. We moeten hier het gesprek (verder) aangaan met de provincie en Vlaanderen.
133. Waar zijn meergezinswoningen in de toekomst nog mogelijk en waar niet? De gemeente onderzoekt ook of het bestaande ruimtelijk uitvoeringsplan 'meergezinswoningen' en het toetsingskader moet worden aangepast om tegemoet te komen aan de woonnoden.
134. De gemeente moet initiatiefnemers van grote projecten verplichten om een verantwoordingsnota op te maken. Hierin moeten zij aantonen hoe het project bijdraagt aan verschillende aspecten van leefkwaliteit, zoals energie-efficiëntie, mobiliteit, groen en openbare ruimte. De verantwoordingsnota wordt vervolgens voorgelegd aan de intergemeentelijke kwaliteitskamer voor advies. Door deze maatregel wil de gemeente ervoor zorgen dat grote projecten een positieve impact hebben op de leefkwaliteit in de buurt.
135. We faciliteren samenwerking en overleg en garanderen zo optimale kwaliteit van projecten.
136. We optimaliseren het gebruik van bebouwde ruimte, via meervoudig ruimtegebruik met een divers en een belangrijk aandeel betaalbaar wonen en een woningaanbod op maat van elke levensfase. We waken hierbij over een aanbod voor gezinnen. Een mix van types blijft absoluut noodzakelijk.
137. We voeren een systeem van billijke stedenbouwkundige lasten in, gericht op publieke meerwaarde en rechtszekerheid voor ontwikkelaars. Harmonisering en afstemming met andere kaders is hierbij essentieel. De lasten blijven redelijk zodat ze projecten niet onmogelijk maken, of de kostprijs van woningen niet de hoogte in jagen.

- 138. Het bestuur wil rechtzekerheid, voorspelbaarheid en vereenvoudiging op het vlak van stedenbouw en ruimtelijke ordening bieden. Dit met vereenvoudigde stedenbouwkundige voorschriften en procedures. We vereenvoudigen en voegen kaders maximaal samen.
- 139. Bij middelgrote en grote bouwprojecten zetten we maximaal in op vooroverleg en zorgen we voor duidelijkheid en één aanspreekpunt op het gebied van ruimtelijke ordening. Wensen, noden en doelstellingen worden op voorhand gewogen en we bieden als gemeente één aanspreekpunt voor een helder proces.
- 140. Er komt een nieuwe bouwcode die zich richt op het verduurzamen en klimaatvriendelijker maken van onze gemeente. Deze code kan onder andere groendaken verplichten, stimuleert zonnepanelen, legt maximale verhardingspercentages op voor percelen, voortuinen en zijtuinstroken, en promoot natuur inclusief bouwen.

5.2. Visie op de open ruimte

- 141. De gemeente moet de open ruimte ‘monitoren’. Het doel is om het bijkomend ruimtebeslag in kaart te brengen en na te gaan of de gemeente erin slaagt om dit terug te dringen. Hiervoor wordt een monitoringssysteem opgezet dat de veranderingen in de open ruimte bijhoudt.
- 142. Bij elke omgevingsaanvraag voor een project in de open ruimte toetst de gemeente deze aan de identiteitsbepalende elementen van de desbetreffende landschapseenheid, zoals aangeduid op de kaart in de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Essen. Op die manier wordt er beoordeeld of het project past binnen de visie op de open ruimte.
- 143. De gemeente werkt samen met alle betrokken stakeholders een visie uit op de toekomst van de landbouw. Hierbij worden niet alleen de randvoorwaarden en kansen inzake groenblauwe dooradering, inrichting van de huiskavel, beeldkwaliteit, energievoorziening, zonevreemde activiteiten en leefbaarheid verduidelijkt, maar ook de gewenste aard en schaal van landbouwactiviteiten.
- 144. Samen met het Regionaal Landschap De Voorkempen brengt de gemeente zogenaamde ‘kleine landschapselementen’ in kaart om ze te behouden, herstellen en versterken.
- 145. De gemeente moet financiële middelen aanwenden om leegstaande en vervallen constructies prioritair in de open ruimte op te kopen en af te breken. Zo wordt er ruimte gecreëerd en wordt de open ruimte beschermd.

5.3. Visie op de publieke ruimte

De publieke ruimte is essentieel voor het functioneren van onze samenleving; het is de plek waar mensen elkaar ontmoeten en sociale banden versterken. Bij het plannen van stedelijke en landelijke gebieden, van klein tot groot, moeten we zorgvuldig aandacht besteden aan de inrichting van deze ruimtes. Dit moet gebeuren vanuit een visie waarbij duurzaamheid, veiligheid, toegankelijkheid, efficiëntie, milieuvriendelijkheid en esthetiek allemaal belangrijke overwegingen zijn.

Door te investeren in uitnodigende pleinen en het bevorderen van een sterk buurtgevoel in alle wijken, creëren we een samenleving waarin mensen zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving. Het voortdurend verbeteren van wijken is een investering in een rijke culturele basis, ondersteund door de betrokkenheid van de bewoners.

146. We creëren een overzichtelijke en veilige verbinding tussen stations, scholen, woonwijken en centrumgebieden. Het is essentieel dat deze gebieden dicht bij elkaar aanvoelen. Vanuit een station of school moet het gemakkelijk en prettig zijn om centrale locaties te bereiken.
147. Als gemeente blijven we hameren op goed toegankelijke gebouwen en domeinen. In de eerste plaats blijven we ervoor zorgen dat ons eigen patrimonium en onze openbare diensten toegankelijk zijn voor iedereen.
148. We maken een alles omvattend draaiboek op dat we gebruiken bij grote en minder grote infrastructurele werken op het gemeentelijk grondgebied. Dit draaiboek omvat o.a. manier van participatie, planning van de werken, selectie van de aannemers, communicatie met buurtbewoners en handelaars, omleidingsroutes, maar ook opvolging van de werken etc. Op deze manier verloopt de procedure van deze werken op een éénduidige manier en kan er makkelijk een systeem van opvolging, rapportering en evaluatie ontwikkeld worden.
149. Grote infrastructuurwerken worden op periodiek overleg met verschillende doelgroepen (o.a. ondernemers) besproken om mogelijke hinder te beperken.
150. Bij het inrichten van straten, pleinen en parken betrekken we de buurtbewoners en gebruikers vanaf het begin. Wanneer er winkels of bedrijfspanden aanwezig zijn, wordt er overlegd met de lokale ondernemers.
151. Inrichting van werven gebeurt via het STOP-principe met zo min mogelijk hinder voor fietsers en voetgangers. Het plaatsen van werfinrichtingen zoals kranen of containers gebeurt maximaal op de werf zelf in plaats van op de openbare weg. We nemen de regie van werven sterker in handen, zorgen voor een veiligere werfomgeving en besteden ook aandacht aan het uitzicht van werven.
152. De wegen in het woonbos onderhouden we structureel en op een kwaliteitsvolle manier. We leggen ze opnieuw aan waar nodig en mogelijk. We onderzoeken of we enkele hoofdasen in waterdoorlatende verharding kunnen aanleggen
153. We zetten ons in om de wateroverlast in het woonbos Wildert effectief aan te pakken. Onze aanpak bestaat uit een grondig onderzoek naar het huidige waterafvoersysteem en het identificeren van kwetsbare plekken die extra aandacht vereisen. Op basis van deze analyse stellen we gerichte verbeteringen voor, zoals het optimaliseren van drainage waar mogelijk en het aanpassen en verbeteren van de waterafvoer.
154. Een belangrijke pijler in dit project is de communicatie met bewoners en andere belanghebbenden. We zorgen ervoor dat zij goed geïnformeerd worden en actief betrokken zijn bij het proces, zodat we samen werken aan een toekomstbestendig en waterveilig woongebied.
155. Straatmeubilair, palen voor signalisatie, lantaarnpalen en dergelijke zullen op termijn uniform worden qua uiterlijk en vaste RAL-kleur. Deze harmonie in materiaal en aankleding zorgt voor meer uniformiteit en een aangener straatbeeld.
156. We voeren het inrichtingsplan voor het Park Spoor Essen stapsgewijs en op een financieel verantwoorde manier uit en behouden het bosje. Er wordt op die locatie geen parking aangelegd.
157. In de wijk Statie bouwen we in 2025 een nieuw vrijetijdscentrum. Tussen de cultuurzaal en de Schilderswijk willen we een schitterend landschapspark creëren. Achter de begraafplaats Statie is de gemeente reeds eigenaar van gronden (daar werd een buurtspeelpleintje aangelegd én werden er bomen geplant), maar de tussenliggende

gronden zijn nog in handen van een private eigenaar. Het bestuur is er voorstander van om deze gronden te kopen om er een groene vinger te creëren. Dit park zal de perfecte verbinding vormen tussen de kerk, de nieuwe vrijetijdsinfrastructuur en het achterliggende landschap en de Schilderswijk.

5.4. Planning

158. Op basis van het mobiliteitsplan en het beleidsplan ruimte Essen maken we een planning op van de uit te voeren werken, waarbij we ook de prioriteiten aangeven. We zorgen ervoor dat we indien nodig meerdere werken tegelijk kunnen uitvoeren.

5.5. Uitgangspunten

159. Bij de inrichting van openbaar domein houden we maximaal rekening met evenementvriendelijke inrichting. (o.a. voorziening elektriciteit, afvoer vuil water, aanvoer proper water, ...).
160. We bekijken in elke wijk welke mogelijkheden er zijn voor de inrichting van een gezellig dorpsplein om de leefbaarheid van de dorpen te verhogen. We starten hierbij met het Heuvelplein en de Kapelstraat.
161. De gemeente Essen en Roosendaal werken samen om de in onbruik geraakte grensovergang en delen van ringweg te ontharden. Deze locatie wordt een symbolische 'groene poort' tussen Nederland en België.

5.6. Leefmilieu-, groen- en bosbeleid met focus op biodiversiteit

Een gemeente die de klimaatverandering wil aanpakken en een gezonde, inspirerende en gelukkige leefomgeving wil creëren, zet in op de ontwikkeling en bescherming van klimaatbuffers. Groengebieden fungeren als natuurlijke klimaatbuffers die CO2 absorberen en het beste bestand zijn tegen extreme regenval, hittegolven en droogte. Daarom investeren we in een goed ontwikkeld en verbonden blauwgroen netwerk van groenzones, parken en bossen. Tijdens de coronajaren hebben we allemaal ervaren hoe kwetsbaar en essentieel deze gebieden zijn.

162. Het bestuur blijft investeren in het behoud en klimaatrobuuster maken van onze bossen met veel aandacht voor de natuur- en ecowaarden. Opportuniteiten om interessant gelegen percelen privaat bos, die een meerwaarde kunnen betekenen om ze als publiek bos aan te kopen nemen we op. We nemen de vraag van minister Brouns op om op zoek te gaan naar mogelijke locaties voor bosuitbreiding en zien hierin ook het provinciebestuur als partner. We streven naar een goede afweging tussen natuur, recreatie, educatie en duurzaam bosbeheer.
163. We houden de gemeentelijke bossen zo toegankelijk mogelijk voor recreatie, maar beseffen dat sommige stukken rust nodig hebben om de natuurlijke ontwikkeling te behouden. We zorgen dus voor een goed evenwicht tussen natuur en recreatie en zijn er attent voor dat de recreatiedruk ook niet te hoog wordt. De toegankelijkheidsregeling moet een evenwicht vormen tussen natuurbehoud en -ontwikkeling en recreatie.
164. We verpachten geen gemeentelijke eigendommen voor jacht en informeren onze inwoners actief over de jachtplannen.
165. We bestendigen de goede samenwerking met de Bosgroep Antwerpse Gordel en het Regionaal Landschap De Voorkampen. We sluiten met de Bosgroep een meerjarige

- overeenkomst af voor het beheer van de gemeentelijke bossen en de ambitieuze uitvoering van het natuurbeheersplan. We moedigen bosherstel en duurzaam bosbeheer bij private bosbezitters aan en stimuleren hen zich te laten begeleiden door de Bosgroep.
166. We willen het FSC- of gelijkwaardig label behalen voor de gemeentelijke bossen en stimuleren hiertoe ook particuliere bouseigenaars.
 167. Het Patersbosje wordt verder ontwikkeld en het Statieboske wordt opgewaardeerd.
 168. Er wordt jaarlijks een geboortebos aangeplant. We evalueren evenwel het concept ervan.
 169. Er is nog steeds veel vraag voor de aanplant van herdenkingsbomen. We gaan bijgevolg actief op zoek naar nieuwe locaties voor de aanplant ervan.
 170. We zoeken een locatie voor de aanplant van een voedselbos.
 171. De weekendzone Horendonk bestaat vooral uit oud dennen- en sparrenbos. Dit leed de afgelopen jaren veel onder verschillende factoren zoals droogte en insectenplagen. We zetten een project op om samen met de eigenaars en experts dit bosgebied te herstellen en om te vormen tot een gemend loofbos.
 172. In het woonbos zetten we het bosherstel verder, zoals voorzien in het PRUP. We gaan hier meer inzetten op handhaving. Samen met de hogere overheden onderzoeken we of een bijsturing van het PRUP nodig is om zo onder meer bosherstel nog meer kansen te geven. We willen hierbij rekening houden met de lokale noden en behoeften en werken samen met de provincie, andere overheden en de bewoners aan een volledig actieplan voor het woonbos.
 173. We organiseren samen met de Bosgroep bosrandacties voor het woonbos en weekendzone.
 174. We gebruiken geen pesticiden of chemische bestrijdingsmiddelen en vragen ook geen afwijkingen aan.
 175. Het bestuur draagt bij aan het behoud van bijen en andere bestuivers en gaat voor het label 'bij vriendelijke gemeente'. We gaan uitdrukkelijk voor het gebruik van bij vriendelijke planten en stimuleren ook onze inwoners daartoe. en bekijken waar we op openbaar domein nog bijenkasten kunnen plaatsen.
 176. Het bestuur blijft investeren in de aankoop van waardevolle stukjes natuur. We voorzien hiervoor jaarlijks een afdoend budget.
 177. We maken prioriteit van de aanplant, onderhoud en aanleg van kleine landschapselementen zoals heggen, houtkanten, poelen en knotbomen. Er wordt werkt gemaakt van een gestructureerd onderhoudsplan voor houtkanten.
 178. Naar analogie van de bomenteller installeren we een houtkantenteller, waarbij we ons een ambitieus, maar haalbaar doel stellen tegen 2030.
 179. De door de VLM goedgekeurde houtkanten-projecten voeren we ambitieus uit.
 180. We gaan in overleg met de provinciale dienst Integraal Waterbeleid om een project op te zetten om opnieuw meer knotwilgen langs de waterlopen aan te planten.
 181. We laten een studie uitvoeren voor een plan om natuur-, bos- en valleigebieden meer te verbinden en stellen ook een gebied dekkend houtkantenplan op, dat naast een inventaris van de bestaande ook potenties voor herstel, uitbreiding en nieuwe locaties in kaart brengt. We maken daarbij een onderscheid tussen publieke ruimte en private eigendom.
 182. Bij de (her)aanleg van wegen of ingrijpende projecten wordt rekening gehouden met diermigratie en nemen we passende maatregelen (tunneltjes, bruggen, aanplant,...).
 183. Samen met de landbouwsector willen we een project opzetten voor de aanleg van KLE's (poelen, heggen, houtkanten, ...) in het open landschap. Dit kan gebeuren i.s.m. het Regionaal Landschap en de VLM. Door deze samenwerking willen we ervoor zorgen dat de

aanleg van KLE's ook voor landbouwers een meerwaarde biedt. Landbouw en natuur zijn geen tegengestelden, maar complementair. Daaraan willen we samen werken.

184. De behaagacties i.s.m. Natuurpunt blijven we verderzetten.
185. De bomenteller wordt verdergezet met opnieuw een ambitieus doel om tegen 2030 bijkomend aan te planten op publiek domein. Hierbij kijken we eveneens naar de kwaliteit en het 'Plant van hier'-label. Via een speciale actie 'Boombastisch Essen' willen we ook onze inwoners aanmoedigen om inheemse bomen in hun tuinen te planten.
186. We brengen meer 'klimaatbomen' en groene rustpunten aan in het straatbeeld. Dit laatste kan door het aanleggen en aanplanten van groene pleintjes of het vergroenen van gevels. Plantvakken worden ruim genoeg en met voldoende wortelgeleiding en bomenzand ingericht.
187. We promoten natuurlijk tuinieren en bieden inwoners en bedrijven ondersteuning om hun tuinen en bedrijfsterreinen natuurvriendelijker, klimaatrobuuster en biodiverser te maken. Nieuwbouwers, nieuwe inwoners en startende bedrijven krijgen hierover een informatiefolder. We zoeken initiatieven om inwoners hierin wegwijs te maken en begeleiden en denken hierbij bijvoorbeeld aan de Tuinrangers van Inverde.
188. Bermen kunnen belangrijke natuurverbindingen zijn. Vandaar dat we het ecologisch bermbeheersplan evalueren om het waar nodig bij te sturen en gaan na of het een optie is om naar het voorbeeld van Kalmthout tweejaarlijks te maaien.
189. Bij (her)aanleg maken we gebruik van nog diversere mengsels.
190. We ontwikkelen een ecologisch verantwoord onderhoudsplan voor grachten.
191. We treden kordaat op tegen oneigenlijke inname van bermen.
192. We streven naar een versterking van de samenwerking binnen het Grenspark Kalmthoutse Heide en prioriteren natuur en ecologie boven economische belangen. We zijn voorstander van een constructieve dialoog met alle partners om de natuur, biodiversiteit en waterkwaliteit te beschermen en verbeteren.
193. Essen en Roosendaal werken samen om de in onbruik geraakte grensovergang te ontharden. Deze locatie krijgt een symbolische 'groene poort' en wordt een groene overgang tussen Vlaanderen en Nederland. We hopen de Vlaamse overheid hierin mee te krijgen, gaan opnieuw in overleg met AWW om ook de wegenis gedeeltelijk te ontharden naar één baanvak en hebben daarbij oog voor de problematiek van lang parkeren van vrachtwagens. Om dit te kunnen financieren onderzoeken we de mogelijkheid tot het bekomen van Europese subsidies.
194. Na aankoop van de GO! Erasmussite wordt dit gebied opgewaardeerd tot een publiek doorwaadbaar en groen park. Ook de verbinding met en opportuniteiten voor de bibliotheek worden hierbij bekeken. De voormalige kleuterschool krijgt een sociale of economische invulling.
195. We breiden WilderTnis uit. Als er opportuniteiten zijn, dan kopen we binnen het watergevoelig openruimtegebied nieuwe gronden aan.
196. Horendonk krijgt er een mooie publieke parkruimte bij. De gronden rond de nieuwbouwlokaten van de Chiro worden ingericht als publieke ruimte met oog voor spelen, recreatie, bivak, biodiversiteit, geluids- en waterbuffering.
197. Bij de aanleg en het onderhoud van straatgroen en plantsoenen evolueren we systematisch naar ecologisch, klimaatrobuust en duurzaam beheer. We communiceren hierover met de bevolking.

198. Bij herinrichting van woonstraten en wijken bekijken we of de aanleg als tuinstraat een optie is.
199. We integreren groenvoorziening in het mobiliteitsbeleid voor klimaatdoelen, luchtkwaliteit en verkeersgeleiding.
200. We zetten verdere stappen in de professionalisering van de milieu- en groendienst en de noodzakelijke ondersteuning met digitale tools en opleidingsmogelijkheden.
201. We blijven maatwerkbedrijven betrekken bij groen- en natuuronderhoud.
202. We blijven het samentuinenproject ondersteunen en experimenteren met tuinruil en moestuinmeesters.
203. We werken samen met BEDESS, POM en andere actoren aan een actieplan om het industriegebied te verduurzamen en vergroenen.
204. We kiezen jaarlijks een 'soort van het jaar' en voeren gerichte acties uit.
205. We stellen een Soortenplan op om bedreigde soorten te beschermen en nieuwe soorten aan te trekken.
206. Er blijven voldoende middelen voor het betoelagen van milieuprojecten door lokale en bovenlokale natuurverenigingen.
207. We bestendigen de samenwerking met natuurverenigingen zoals Natuurpunt of de werkgroep Gierzwaluwen.
208. Indien er een meerwaarde is voor de gemeente staan we open om nieuwe samenwerkingen aan te gaan met andere lokale of bovenlokale organisaties die zich inzetten voor een duurzame en groene gemeente.
209. Het bestuur wil dat er strenger gehandhaafd wordt op de aanplant van groenschermen, inrichtingsplannen en aanplant die opgelegd worden in omgevingsvergunningen.
210. We dringen aan op de aanstelling van een volwaardige IGP voor milieuhandhaving binnen de PZ-Grens.
211. Het Regionaal Landschap De Voorkempen inventariseerde de trage wegen en onderzocht mogelijke missing-links. We voeren het eraan gekoppelde actieplan nauwgezet uit volgens een te actualiseren prioriteitenlijst en zetten hierbij goede communicatie op met de aangelanden.
212. We blijven verder investeren in het open houden, openstellen, benoemen, onderhouden en aanleggen van extra trage wegen, zoals oude kerkpaden, verbindingspaden en akkerpaden die wandelen en fietsen bevorderen. Indien er opportuniteiten zijn willen we ook opnieuw meer trage verbindingen tussen Essen-Hoek en het Grenspark 'De Kalmthoutse Heide' herstellen.
213. Trage wegen zijn niet alleen recreatief, toeristisch en op welzijnsvlak belangrijk. Ze kunnen er ook voor zorgen dat mensen veiliger en gemakkelijker te voet of met de fiets op hun bestemming komen. Ook het 'speelweefsel' wordt daarin meegenomen. Daarnaast zien we trage wegen ook als belangrijke natuurverbindingen. Ze bieden opportuniteiten om de biodiversiteit in het landschap te verhogen en ecologische verbindingen te creëren tussen waardevolle plekjes natuur en natuurgebieden.
214. We stellen een onderhoudsplan op voor zowel de trage wegen zelf als de aanplant erlangs en nemen dit structureel op in onze werking. Dit betekent zeker niet meer verharderen, integendeel. We bekijken welke delen onthard kunnen worden.
215. We zetten verder in op het benoemen en beborden van trage wegen.
216. Het decreet gemeentewegen voorziet in het opstellen van een gemeentewegenregister, inclusief rooilijnplannen. We maken dit op en houden dit nauwgezet bij.
217. We passen het 'mijn en dijn'-principe toe en handhaven op eigendomsconflicten.

5.7. Gebiedsgerichte acties

218. De gemeente gaat voor een maximaal openleggen van de Magerbeek in de woonkern Essen. Door te focussen op een vertraagde hemelwaterafvoer in de groene ruimten die aansluiten op de Magerbeek, wordt de leefkwaliteit in de buurt verhoogd.
219. Op basis van het stedenbouwkundig ontwerp voor het lint 'Spijker' gaat de gemeente het ruimtelijk uitvoeringsplan 'Spijker' herzien. Zo kan de ontwikkeling van het gebied op een gestructureerde manier verlopen.
220. De gemeente werkt aan een beeldkwaliteitsplan voor de centrummassen Nieuwstraat, Heuvelplein, Kapelstraat en Stationsstraat. Het plan bewaakt en versterkt de beeldkwaliteit van deze assen en toont hun ontwikkelingsmogelijkheden aan, waarbij het respect voor het DNA van de buurt centraal staat.
221. Het bestuur werkt aan een langetermijnvisie voor de stationsomgeving, met als doel deze te transformeren tot een veilige, aantrekkelijke en levendige toegangspoort voor onze gemeente. We onderzoeken hoe het (her)ordenen van verkeersstromen de leefkwaliteit in de buurt kan verbeteren. Daarnaast blijven we aandringen op de aanleg van een passerelle over het spoor, om een toegang langs Heikant te creëren, en zetten we in op de inrichting van een kiss-and-ridezone.
222. De gemeente gaat het ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nieuwstraat oost' herzien, met onder andere als doel de open ruimte vinger vanaf de Oude Pastorij tot over N117 te behouden. Hiervoor zal ze eerst een stedenbouwkundige visie opmaken voor deze site.
223. De gemeente gaat ook het bijzonder plan van aanleg 'Kerkstraat zuid' herzien, om de open ruimte vinger vanaf 't Statieboske tot en met het open ruimte gebied aangeduid in het BPA 'Kerkstraat zuid', te behouden. Ook hiervoor wordt eerst een stedenbouwkundige visie opgemaakt.
224. De dorpskern van Wildert werd recent heraangelegd. We willen dat er verder werk wordt gemaakt van de heraanleg van de stationsomgeving Wildert.
225. De gemeente Essen wil samen met belanghebbenden onderzoeken of een ruimtelijk uitvoeringsplan de meest geschikte optie is voor de beekdalen van de Kleine Aa en de Spillebeek. Hierbij worden onder andere mogelijkheden voor professionele activiteiten, waterberging, natuurontwikkeling, bouwvrije zones en verkend, met aandacht voor alle belangen.
226. De gemeente Essen en de provincie Antwerpen maken gebruik van het afwegingskader 'niet-agrarisch hergebruik van landbouwinfrastructuur' als instrument om zonevreemde functiewijzigingen in het landbouwlandschap te beperken. Dit helpt om het landelijk karakter te behouden en de agrarische sector te ondersteunen.
227. De gemeente Essen promoot het afsluiten van beheerovereenkomsten tussen professionele landbouwers, de Vlaamse Landmaatschappij en de gemeente. Dit zorgt voor een constructief beheer van kleine landschapselementen en perceel randen, waaronder hagen en bomenrijen, fauna-akkers en soortenrijk grasland.

5.8. Milieubeleid en duurzaamheid centraal

We streven naar een groenere, gezondere en meer duurzame gemeente. Eén van de grootste uitdagingen van deze tijd is de beperking van uitstoot. Om dit aan te pakken, zetten we in op

het reduceren van vervuilende bronnen en het stimuleren van innovatieve groene technologieën. We geloven in de kracht van duurzame mobiliteit en willen investeren in energie-efficiënte oplossingen voor onze gemeente.

228. Het bestuur wil het groene karakter van onze woonomgeving benadrukken door de verharding in de voortuinen te verminderen. Onverharde en groene voortuinen verbeteren niet alleen de waterhuishouding, maar helpen ook hitte-eilanden te voorkomen. We zullen richtlijnen opstellen en subsidies beschikbaar stellen voor degenen die kiezen voor een ecologisch vriendelijke voortuininrichting.
229. Om ervoor te zorgen dat milieunormen worden nageleefd, is proactieve controle en handhaving essentieel. Een sterkere inzet op controle van deze normen en een effectieve handhaving bij overtredingen zullen zorgen voor een schonere en duurzamere gemeente.
230. Biodiversiteit is de sleutel tot een veerkrachtig ecosysteem. Daarom zetten we in op het heraanleggen van straten zoals de Kapelstraat, waarbij we deze transformeren naar een klimaatvriendelijke omgeving. Dit betekent meer groen, betere waterhuishouding en ruimte voor flora en fauna.
231. Om de biodiversiteit in onze gemeente verder te bevorderen, zullen we beleidsmaatregelen en projecten invoeren die de lokale fauna en flora ondersteunen. We zoeken hierbij actief de samenwerking op met lokale organisaties en experts, om ervoor te zorgen dat onze aanpak effectief en duurzaam is.
232. We zorgen voor een goede huisvesting voor de Oxfam-Wereldwinkel en Coopsaam.

5.9. Netheid, afvalbeleid, recycling, consudelen en circulariteit

Sluikstorten is een van de grootste ergernissen van de Essenaar. Daarom zetten we in op een nultolerantiebeleid tegen sluikstorters, met duidelijke en krachtige maatregelen.

233. Op bekende sluikstortlocaties wordt extra ingezet op toezicht met mobiele camera's ('slim toezicht'). We optimaliseren de samenwerking met de lokale politie zone Grens om overtreders op heterdaad te betrappen.
234. Sluikstort wordt binnen 24 uur opgehaald. Het achtergelaten afval wordt standaard sowieso doorzocht om de daders te identificeren.
235. We verhogen de GAS-boetes voor zowel meerder- als minderjarigen, met extra verhoging bij recidive. We zetten meer in op alternatieve straffen in overleg met de sanctionerende ambtenaren van IGEAN. Overtreders betalen standaard een retributie voor opruimkosten bovenop de GAS-boete.
236. Eigenaars van terreinen met chronische sluikstortproblematiek (zoals voortuinen, braakliggende terreinen, verlaten parkings) worden verplicht tot sanering via dwangmaatregelen.
237. We blijven aandringen op de invoering van statiegeld en blijven actief betrokken bij de Statiegeldalliantie.
238. We tillen het Mooimakers-initiatief naar een hoger niveau en betrekken nog meer inwoners, (jeugd)verenigingen, bedrijven en scholen. Het bestuur organiseert jaarlijks een bijeenkomst om de Mooimakers-vrijwilligers te danken, te stimuleren en te laten participeren in het netheidsbeleid.
239. We voeren het netheidsplan verder uit en evalueren het regelmatig.

240. De eigen veegwagen wordt maximaal ingezet en we behouden jaarlijks de vier grote veegbeurten door een externe firma. We sturen het veegplan permanent bij in functie van noodzaak en optimalisatie.
241. We monitoren continue het vuilnisbakkenplan.
242. Met het initiatief "Buurt aan de Beurt" willen we buurten stimuleren om zelf het initiatief te nemen in hun omgeving. Door buurtacties en lokale samenwerkingen te ondersteunen, moedigen we gemeenschapszin en betrokkenheid aan.
243. Gezamenlijke opruimacties, zoals de 'River Cleanup', zijn fantastische voorbeelden van wat gemeenschappelijke inspanningen kunnen bereiken. We zijn van plan gelijkaardige initiatieven specifiek voor Essen op te zetten en te promoten.
244. Om buurten extra te motiveren, introduceren we een beloningssysteem voor schone wijken. Door sterren te verdienen voor het ophalen van zwerfvuil, creëren we een speelse en competitieve sfeer die gemeenschapsinzet aanmoedigt.
245. We promoten actief de MijnMooieStraat-app voor eenvoudige en snelle meldingen, gelinkt aan het algemene digitale opvolgingssysteem.
246. Een heel aantal glasbollen zijn inmiddels ondergronds gebracht, wat sluikestort vermindert. Ook de resterende glasbollen op openbaar domein worden vervangen door ondergrondse containers.
247. Een Kringwinkel biedt zowel milieu- als sociale voordelen. Daarom zoeken we actief naar een geschikte locatie voor een volwaardige Kringwinkel met een breder aanbod (niet enkel kleding) en inleverfaciliteiten. Deze locatie moet goed bereikbaar en beleverbaar zijn. Daarnaast blijven we alle vormen van 'consudelen' en 'ruimte delen' stimuleren en ondersteunen.
248. Het Repaircafé kent een groot succes. Daarom zetten we de samenwerking met Tatteljee voort om de werking te ondersteunen en verder te ontwikkelen.
249. Samen met de intercommunale IGEAN streven we naar een verdere verlaging van het restafvalcijfer en schrijven we ons in voorkomend geval in op interessante innovatieve initiatieven. Daarnaast, dringen we aan op meer circulariteit in de werking van IGEAN, met focus op hergebruik en vermindering van afvalstromen.
250. We doen onderzoek naar de juridische, praktische, financiële en klimaatimpact en naar de haalbaarheid van restafvalverwerking net over de grens in Nederland.

6. Betaalbaar en kwaliteitsvol wonen

Elke Essenaar heeft recht op een betaalbare en kwaliteitsvolle woning. Dit blijft een grote uitdaging in onze gemeente. Kwaliteitsvol wonen betekent veel meer dan alleen een comfortabel huis. Je woning vormt de basis voor leven en samenleven, zowel als individu als binnen een huishouden, met familie en vrienden. Wonen blijft daarom een prioriteit.

We streven naar een lokale overheid die een sterke regierol opneemt in een woonbeleid dat inzet op sociaal, betaalbaar, kwaliteitsvol en duurzaam wonen. Dit kunnen we als Gemeente Essen niet alleen realiseren. We blijven publieke én private partners mobiliseren om samen met de gemeente een toekomstgericht woonbeleid te verwezenlijken.

We vertrekken vanuit een gezamenlijke ambitie, niet vanuit wantrouwen, en zetten alle betrokkenen (Gemeente, woonmaatschappij, private ontwikkelaars en investeerders, middenveld, GECORO en individuele burgers) in volgens hun sterktes. Ons doel is om tegen 2030 een gezonde mix van sociale, betaalbare, kwalitatieve en aangepaste woningen te realiseren die voldoet aan de woonbehoeften van elke Essenaar, afhankelijk van hun budget, levensfase en gezinssamenstelling.

We evalueren en versterken dat beleid waar nodig, gebaseerd op nieuwe noden en inzichten, en passen het aan volgens de ruimtelijke en stedenbouwkundige realiteit. Daarnaast breiden we het uit met maatregelen die zorgen voor snellere en hogere investeringen in nieuwbouw en renovatie.

6.1. Aandacht voor grotere gezinswoningen en aangepaste woningen voor ouderen

251. We herzien de stedenbouwkundige regelgeving om deze eenvoudiger, duidelijker en vooral haalbaar te maken. Op dit moment zien we dat te veel en te gedetailleerde regels de bouw van nieuwe woningen belemmeren. Dit willen we veranderen. Tegelijk zorgen we voor maatwerk, afgestemd op de omgeving waarin gebouwd wordt. In ruil vragen we van ontwikkelaars en investeerders dat zij bijdragen aan onze doelstellingen voor sociaal en betaalbaar wonen, openbaar groen of gemeenschapsvoorzieningen zoals bv. kinderopvang en scholen.
252. Bij grotere projecten ontbreekt de juridische basis om sociale woningen te verplichten. We onderzoeken per project, rekening houdend met de omvang ervan, hoe we in samenspraak en overeenkomst met de ontwikkelaar een zo groot mogelijk aandeel betaalbare woningen kunnen realiseren (bijvoorbeeld sociale of bescheiden huurwoningen).
253. We streven naar meer drempelvrije en aangepaste woningen, essentieel voor ouderen en mensen met een beperking, maar ook praktisch voor jonge gezinnen met een buggy..
254. We houden rekening met de wens van ouderen om zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te blijven wonen door levensloopbestendige woningen te realiseren in de nabijheid van voorzieningen en diensten, in elke wijk van onze gemeente. Daarom worden alle nieuwe meergezinswoningen met 1 en 2 slaapkamers als levensloopbestendige woningen gebouwd.

6.2. Kwalitatievere en energiezuinigere woningen

Nog te veel, vaak verouderde, woningen zijn van slechte kwaliteit en niet up-to-date qua comfort en isolatie, wat resulteert in torenhoge energierekeningen. Verdere opwaardering van de woningkwaliteit is noodzakelijk om het wooncomfort en de energiezuinigheid te verbeteren en om de klimaatdoelstellingen te behalen.

255. Renovatie is vaak complex. Via IGEAN moet er blijvend ondersteuning worden geboden aan Essenaren die hun woning wensen te renoveren. Dit omvat zowel ondersteuning op vlak van energetische ingrepen (de aanpassing of vervanging van installaties voor verwarming, koeling, warm water, ...) als het ondersteunen en ontzorgen we renoveerders met advies op maat en ondersteuning bij de vraag naar en de beoordeling van offertes. Naast woonkwaliteit en energiezuinigheid wordt ook toegankelijkheid meegenomen in het renovatieadvies (en bij de toekenning van renovatiepremies).

6.3. Een brede private woonmarkt

De huurmarkt vervult een belangrijke rol op de Essense woningmarkt. De kwaliteit van de Essense huurwoningen is een uitdaging. We stimuleren verhuurders om werk te maken van woonkwaliteit, energiezuinigheid en toegankelijkheid.

256. We voorzien renovatiepremies voor verhuurders, op voorwaarde dat zij de betaalbaarheid voor huurders garanderen. Door hun huurwoning te renoveren, dragen verhuurders bovendien bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.
257. We starten een samenwerking met partijen die renovaties kunnen uitvoeren en financieren, zoals het Pandschap, dat renoveert in ruil voor huurinkomsten totdat hun investering is terugbetaald.
258. Bij nieuwe verhuringen vragen we een verplicht conformiteitsattest, rekening houdend met de bouwdatum, om zo de minimale woonkwaliteit te monitoren en te garanderen. De gemeente biedt dit conformiteitsattest gratis aan. Daarentegen voeren we een sanctie in voor verhuurders die een woning zonder conformiteitsattest verhuren.

6.4. Sociale woningen voor Essenaren die het nodig hebben

Een sociale woning kan voor mensen met een laag inkomen echt een einde maken aan het voortdurende worstelen met rekeningen en kosten. Daarom is er behoefte aan sociale woningen, waarbij we inzetten op een goede ruimtelijke vormgeving en het bevorderen van samenleven in de buurt. Sociale woningen zijn bestemd voor Essenaren die ze echt nodig hebben. Geen enkele vorm van sociale (woon)fraude wordt getolereerd.

259. We blijven aandringen bij de woonmaatschappij De Voorkempen op de renovatie van leegstaande sociale woningen.
260. We ondersteunen de woonmaatschappij om meer sociale woningen te realiseren en de kwaliteit van de bestaande sociale woningen te verbeteren. Daarbij stimuleren we een toename van het aandeel aangepaste sociale woningen voor ouderen en mensen met een beperking. Een evenwichtige spreiding van woningen over het hele grondgebied van onze gemeente is essentieel.

261. We dringen bij de woonmaatschappij aan op een uitstekende dienstverlening aan sociale huurders door technische mankementen en klachten sneller en beter op te volgen, en door een tijdige en transparante afrekening van kosten te bieden.
262. We ondersteunen de leefbaarheid in sociale woonbuurten door met de woonmaatschappij 'buurtverbindende' evenementen te organiseren.

6.5. Dakloosheid vermijden

Dakloosheid is een toenemende problematiek in onze gemeente. Opvang via KINA biedt een tijdelijke maar vaak geen structurele oplossing. Onmiddellijk over een woning kunnen beschikken blijkt op termijn goedkoper en effectiever. Finland, dat een nationale 'housing first'-strategie voert, is zowat het enige land in Europa waar de dakloosheid daalt.

263. We verzoeken de bovenlokale overheid om ons hierin financieel te ondersteunen. Tegelijkertijd dringen we aan op een duidelijk bovenlokaal actieplan om ervoor te zorgen dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt. Ook ons bestuur zal hierin initiatief nemen.
264. Soms ontstaat een zeer acute woonnood in een crisissituatie, bijvoorbeeld door herhuisvesting van bewoners na een woningbrand of een onbewoonbaarverklaring. Ook leegstaande sociale woningen, in afwachting van collectieve renovatie, moeten kunnen worden ingezet als tijdelijke woonvorm.

6.6. Inzetten op de woonfunctie

265. In de strijd tegen leegstand zetten we onze gerichte en activerende aanpak voort. Dit doen we onder andere door onze leegstandsbelasting te behouden, meldingen nauwgezet op te volgen en waar nodig het sociaal beheersrecht toe te passen. Dit houdt in dat de lokale overheid woningen die minstens twee jaar in het leegstandsregister staan, zelf renoveert en sociaal verhuurt. Hierdoor pakken we leegstand effectief aan en vergroten we het aanbod van betaalbare woningen.
266. We vermijden dat volledige woningen worden ingezet als permanent toeristisch logies, zoals via Airbnb. Essense gezinnen hebben die woningen immers nodig. We werken regels uit en handhaven die grondig.
267. In de afgelopen jaren is er in onze grensgemeente een toename van het aantal huisvestingslocaties voor buitenlandse arbeidskrachten. Met de aanleg van de Oosterweelverbinding zal het aantal arbeidsmigranten wellicht nog toenemen. Op zichzelf is dat geen probleem. We willen er echter wel voor zorgen dat deze huisvesting gebeurt binnen een duidelijk kader om overlast, overbewoning en problemen met de woonkwaliteit te voorkomen. Het is noodzakelijk om hiervoor een kader uit te werken. We hebben daarbij de ondersteuning van Wonen Vlaanderen nodig.

6.7. Stimuleren en faciliteren van andere woonvormen

268. We stimuleren en faciliteren nieuwe vormen van samenwonen, diverse woningtypes en innovatieve koopmogelijkheden, zoals cohousing, modulair bouwen en Community Land Trusts (waarbij je eigenaar wordt van de woning, maar niet van de grond). Ook ondersteunen we 'Abbeyfield-projecten', waar actieve ouderen zelfstandig wonen en samenleven.

269. We zetten ons in om het project van Monnikenheide-Spectrum op de voormalige site van het Gildenhuis optimaal te ondersteunen.
270. We analyseren het concept van samenhuizen, waarbij individuen een woning delen zonder een gezin te vormen. Hierbij maken we een onderscheid tussen verschillende groepen: jonge starters, personen in armoede die kosten delen en samenwoners van diverse leeftijden. We ontwikkelen een op maat gemaakt beleid dat ook rekening houdt met de dringende behoefte aan gezinswoningen. Het OCMW Essen hanteert het beleid dat mensen met een volwaardig leefloon de mogelijkheid moeten hebben om kosten delend samen te wonen.
271. Mensen willen liefst zo lang mogelijk thuis of in de eigen of familiale omgeving blijven wonen, ook als ze nood hebben aan ondersteuning en zorg. We willen het zorgwonen, waar in een apart woongedeelte zorgbehoevenden thuis geholpen worden, verder stimuleren en zo laten groeien en we erkennen zorgwonen onder de 65 jaar om toekomstige mantelzorgsituaties mogelijk te maken.
272. We bereiden Essen voor op de toekomst van zorgwonen door de behoeften van ouderen en mensen met intensieve begeleidingsnoden in kaart te brengen. Op basis daarvan ontwikkelen we een actieplan dat inzet op een diverser en uitgebreid aanbod van assistentiewoningen. We houden hierbij rekening met de kostprijs, zodat het aanbod financieel houdbaar blijft, zowel voor de gemeente als voor de senioren.

7. Een ambitieus en sociaal klimaatbeleid

De Europese Green Deal streeft ernaar om Europa tegen 2050 klimaatneutraal te maken. Op 29 september 2020 ondertekende de gemeente Essen het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie, waarmee we onze betrokkenheid tonen bij de uitdagingen van de klimaatverandering. Door dit convenant te ondertekenen, verbinden we ons ertoe om, in samenwerking met inwoners en alle sectoren, de lokale CO₂-uitstoot met minstens 40% te verminderen tegen 2030 ten opzichte van 2012. Daarnaast willen we de lokale veerkracht tegen de gevolgen van klimaatverandering versterken en de toegang tot veilige, duurzame, betaalbare en schone energie verbeteren.

De Essense gemeenteraad keurde eind 2022 een ambitieus klimaatplan goed. Met dit gedurfde en sociale klimaatbeleid willen we een lokale bijdrage leveren aan de Europese doelstellingen. Alleen aanpassen aan het klimaat of ermee leren omgaan is echter niet voldoende. We kunnen een verschil maken door te focussen op de energietransitie en door onze ecologische voetafdruk te verkleinen. Daarnaast moeten we ervoor zorgen dat iedereen kan meedoen. Daarom moet ons klimaatbeleid ook een sociaal beleid zijn.

7.1. Een breed gedragen beleid

273. We verminderen de uitstoot van broeikasgassen en zorgen voor een rechtvaardige klimaattransitie. In plaats van de verantwoordelijkheid volledig bij individuen te leggen, richten we ons op grootschalige en collectieve investeringen, zoals hernieuwbare energie en wijkrenovaties. Dit is essentieel om de doelen van ons klimaatplan en het Lokaal Energie- en KlimaatPact (LEKP) 1.0 te bereiken. We volgen de Vlaamse initiatieven op de voet en engageren ons om gelijkaardige initiatieven ernstig in overweging te nemen.
274. We gaan over tot het meten van verschillende parameters zoals lucht- en watervervuiling, verharding, het aandeel duurzame woningen en zero-emissie vervoer. Deze gegevens worden meegenomen in onze rapportages. Voor deze metingen werken we samen met IGEAN, VITO, Fluvius en andere partners.
275. Binnen de gemeentelijke administratie richten we een strategische klimaatcel op, die driemaandelijks rapporteert aan het bestuur en de uitvoering van het klimaatplan nauwgezet aanjaagt, opvolgt en aanstuurt. Alle diensten en medewerkers, van hoog tot laag, moeten doordrongen zijn van het belang van duurzaam en verstandig omgaan met middelen en materialen, waarbij ook het sociale aspect niet uit het oog wordt verloren.
276. De gemeente werkt aan de energieomslag, energiezuinige woningen en de vermindering van de ecologische voetafdruk van de gemeentelijke organisatie. We ondersteunen bedrijven in de transitie naar een klimaat neutrale economie en zorgen ervoor dat de uitbreiding van het bedrijventerrein Rijkmaker klimaatneutraal is. Daarnaast streven we naar klimaatneutraliteit voor alle bedrijven op De Rijkmaker, in samenwerking met de POM.

7.2. Weerbaarder tegen de gevolgen van klimaatverandering

Onze gemeente blijft kwetsbaar voor klimaatverandering, met hete zomers een risico op wateroverlast. Om hitte, droogte en overtollig water aan te pakken, nemen we maatregelen gericht op vergroening en verkoeling. Meer groene infrastructuur zorgt voor betere

waterabsorptie, verkoeling en helpt overstromingen te voorkomen. Hiermee maken we Essen weerbaarder tegen de gevolgen van klimaatverandering.

277. We zetten meer dan ooit in op het verdichten en verluchten van woonwijken. In dichte wijken stoppen we met verharderen en werken we aan verdere vergroening en ontharding. Bomen dienen als natuurlijke airco's in onze wijken. De ambitienota, opgesteld in het kader van het provinciaal traject rond ontharding, is een goed instrument en vormt ons uitgangspunt. Deze nota zal worden uitgebreid en verfijnd voor het gehele grondgebied en dient als basis voor de herinrichting van straten, pleinen en verbindingswegen.
278. We streven ernaar om bij heraanleg-projecten op het openbaar domein 30% minder verharde ruimte te creëren
279. Het Heuvelplein, de Kleiputtenlaan en omgeving, en de Vredestraat en omgeving (betonwegen) zullen worden onthard en heringericht met infiltratiezones. In lijn met de onthardingsnota en het mobiliteitsplan in opmaak, zal ook Horendonk (de steenweg welteverstaan) gedeeltelijk worden onthard en voorzien van een fietsstrook.
280. We voorzien bijkomend groen met waterinfiltratie en wadi's bij heraanleg van straten.
281. In samenwerking en overleg met de landbouwsector en de VLM onderzoeken we de aanleg van waterbuffers op economisch minder interessante landbouwgronden. Dit opgeslagen water kan tijdens droge periodes met waterschaarste worden hergebruikt. Indien dit niet haalbaar blijkt, zetten we daarnaast in op peil gestuurde drainage om effectief waterbeheer te waarborgen.
282. We stimuleren de aanleg van groendaken, gevels en waterberging om de verharding te verminderen en de klimaatbestendigheid te vergroten.
283. Essenaren en bedrijven worden aangemoedigd om hun tuinen ecologisch aan te leggen en geveltuintjes te creëren. We introduceren het project TuinRangers van Inverde, of een alternatief, om tuinen biodiverser te maken. Het reglement op geveltuinen blijft behouden en we stimuleren ook verticaal groen.
284. Het hitte-actieplan, dat kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking beschermt tijdens hittegolven, wordt permanent geëvalueerd en bijgestuurd.
285. We werken samen met VMM en de dienst Integraal Waterbeheer van de provincie om de waterkwaliteit te verbeteren en nitraten te verminderen.
286. We beschermen bestaande bossen maximaal en onderzoeken kansen voor bosuitbreiding.

8. Een veilig en net Essen

Het bestuur wil dat Essen een gemeente is waar iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn. Wij geloven dat goede relaties tussen bewoners de veiligheid verbeteren. Daarom pakken we problemen met samenleven of veiligheid snel en doeltreffend aan.

Dankzij een combinatie van veiligheid en een prettige leefomgeving is Essen een aangename gemeente om te wonen. Ons beleid moet zich richten op jeugd, wonen en welzijn, met als doel problemen zoals onrust, overlast en criminaliteit te voorkomen door integrale aanpak. Wanneer er toch problemen ontstaan reageren we adequaat om de situatie te verbeteren. Ons streven is dat Essen een veilige en aangename plaats blijft voor iedereen.

Ook in een landelijke gemeente als Essen kunnen kwesties zoals overlast, agressie, eenzaamheid, verslaving, extremisme en verdeeldheid ontstaan. Het bestuur wil dat de gemeente via een tweesporenbeleid werkt om deze problemen aan te pakken. Enerzijds stimuleren we positieve interacties tussen bewoners door in contact te blijven met alle groepen en gemeenschappen. We investeren in sterke netwerken van diensten, buurtwerkers (denk bijvoorbeeld aan de jeugdwerker van Arktos) en organisaties.

Anderzijds moeten we specifieke problemen zoals sluikestorten, vandalisme en criminaliteit aanpakken met gerichte maatregelen om overlast te verminderen en veiligheid te verhogen. Zo werken we samen aan een harmonieuze en leefbare gemeente voor iedereen.

8.1. Inzetten op preventie

287. De gemeente Essen heeft een begin gemaakt met outreachend werken, zoals OCMW-medewerkers op scholen en de jeugdwerker van Arktos die jongeren actief benadert. We willen deze aanpak uitbreiden: outreachende werkers bouwen relaties op met kwetsbare groepen en starten trajecten op maat. Ze fungeren als 'voelsprietten' in de wijk. Door hun rol te versterken, kunnen we beter inspelen op de behoeften van onze inwoners en de leefbaarheid en veiligheid in de wijken verbeteren. We laten mensen niet los, ook als ze niet van bij het begin willen meewerken.
288. We werken actief samen met omliggende gemeenten, zowel aan de Belgische als Nederlandse kant van de grens. We leren van hun ervaringen en spelen proactief in op mogelijke problemen die vanuit hun regio naar ons kunnen doorsijpelen.
289. Bij de inrichting van straten, pleinen en parken betrekken we de buurtbewoners en gebruikers vanaf het begin door middel van bv. open ontwerpateliers. Door hen actief te laten deelnemen aan het ontwerpproces, kunnen we potentiële overlast in de toekomst voorkomen en zorgen voor een leefomgeving die aansluit bij de wensen en behoeften van de gemeenschap.
290. Bemiddeling is essentieel voor een harmonieuze gemeente. We evalueren de rol van de gemeenschapswachten, en maken hen nog meer flexibel inzetbaar voor het aanpakken van geluidsoverlast, zwerfvuil en sluikestorten.
291. We gebruiken sterker de mogelijkheden van bestuurlijke handhaving.
292. We verbeteren de leefomgeving waar zich problemen voordoen, onder meer in de stationsbuurt : verbetering van verlichting, optimalisatie van parkeergelegenheden (in samenwerking met de NMBS) en fietsvoorzieningen bij het station.

- 293. We zetten camera's in als de meerwaarde duidelijk is. We zorgen voor mobiele camera's om bij o.a. evenementen in te zetten. Automatische nummerplaatherkenning bij invalswegen zien wij als meerwaarde.
- 294. Donkere plekken waar regelmatig overlast is worden beter verlicht.
- 295. We zetten een flankerende drugspreventie op, via voorlichting en bewustwording op scholen, evenementen en via media om drugsproblematiek in al zijn vormen aan te pakken.
- 296. Een aanspreekpunt binnen de politie zorgt ervoor dat meldingen van overlast of criminaliteit snel worden opgepakt, met aandacht voor preventieve en infrastructurele oplossingen.
- 297. Er wordt met experts samengewerkt om effectieve strategieën te ontwikkelen tegen drugs-, cyber-, en ondermijnende criminaliteit.
- 298. Bewonersinformatienetwerken (BIN) krijgen ondersteuning om de sociale cohesie en veiligheid in de buurt te vergroten.

8.2. Investeren in politie

- 299. Vroeger kende iedereen de wijkagent en sprak hem regelmatig aan, waardoor kleine problemen snel werden opgelost en wederzijds vertrouwen groeide. Tegenwoordig is dit contact vaak verloren gegaan. Het bestuur wil de 'antennefunctie' van de wijkagent herstellen. De wijkagent moet weer het eerste aanspreekpunt worden in de buurt.
- 300. We willen het politiekantoor verhuizen naar de stationsomgeving. We willen dat de politie die dicht bij de inwoners staat, als een dienstverlenende organisatie.
- 301. De korpsprioriteiten worden inzichtelijk gemaakt via de politieraad.
- 302. Nieuwe veiligheidsproblemen worden adequaat aangepakt. We besteden in dat kader ook extra aandacht aan cybersecurity, ook binnen het gemeentebestuur zelf.
- 303. Er zal strenger en frequenter gehandhaafd worden op snelheid, vooral in woonwijken.
- 304. Met enkele kleine maatregelen kan het risico op woninginbraak aanzienlijk worden verminderd. De preventiedienst van de politie biedt eigenaren en huurders die daarom vragen persoonlijk advies over basale inbraakbeveiliging. In het gemeentelijke informatieblad en op de gemeentelijke website geven we veiligheidstips en informatie over de gratis veiligheidsaudit die je voor je woning kunt laten uitvoeren.
- 305. Wanneer politiehulp dringend nodig is, moet deze snel ter plaatse zijn. Bij noodoproepen moet een snelle dispatch- en aanrijtijd gegarandeerd zijn. Daarom mag de herlocatie van het hoofdcommissariaat geen negatieve invloed hebben op de aanrijtijden voor dringende interventies.
- 306. Graffiti, sluikestort, achtergelaten fietswrakken en slechte of kapotte openbare verlichting kunnen vaak een gevoel van onveiligheid veroorzaken. Daarom is het belangrijk dat er goede communicatie is met een centraal aanspreekpunt bij de gemeente, waar de politie dergelijke problemen kan melden. Dit helpt om snel en effectief op deze kwesties te reageren en de subjectieve onveiligheidsgevoelens te verminderen. Ook meer gebruik van slimme verlichting kan hierbij een rol spelen.
- 307. Hondenpoep, sluikestort, geluidshinder, geparkeerde auto's... het lijstje van ergernissen is lang. Het is noodzakelijk om deze vormen van overlast aan te pakken, en dit hoeft niet meteen bestraffend te zijn. Wij kiezen voor een tweesparenbeleid. Eerst richten we ons op bewustwording, door mensen te informeren over de impact van hun gedrag. Als dit niet helpt en men blijft volharden, dan zullen administratieve boetes als krachtig middel worden ingezet voor een lik-op-stukbeleid.

308. Politie-interventies hebben soms betrekking op mensen met sociale of mentale zorgproblemen die in een crisissituatie verkeren. Het bestuur wil dat er extra belang wordt gehecht aan politietussenkomsten bij deze kwetsbare groepen. Onze politiemensen krijgen aanvullende training om hier effectief mee om te gaan en, indien nodig, de juiste hulp in te schakelen. We streven naar een multidisciplinaire aanpak.

8.3. Drugsproblematiek

309. In de aanpak van de drugsproblematiek wordt er op een driesporenbeleid ingezet: preventief, repressief en curatief. Meer hierover lees je onder hoofdstuk 10.6.
310. Drugsmisbruik op straat verhoogt de onveiligheid in onze gemeente. Daarom willen we een strikte aanpak van drugsdealers. Gebruikte naalden en ander drugsafval vormen extra risico's voor de volksgezondheid, en we nemen krachtige maatregelen om deze gevaren volledig te elimineren.

8.4. Cameratoezicht

311. Het bestuur erkent het potentieel van camera's als hulpmiddel in politiewerk, maar benadrukt dat hun inzet zorgvuldig en doelgericht moet zijn. Camera's worden alleen gebruikt waar dit zinvol en proportioneel is, zoals in specifieke buurten, tijdens evenementen, of bij specifieke problematieken.
312. Bij de inzet van technische hulpmiddelen zoals camera's, toetsen we altijd of het gebruik legaal, nuttig, nodig en proportioneel is. Als camera's een significant verschil kunnen maken, wordt de keuze objectief gemaakt.
313. Er worden concrete afspraken gemaakt tussen de Milieu-inspectie, Natuurinspectie en de politiezone Grens om het toezicht te verbeteren in domeinen zoals Wildertse Duintjes, het park Redemptoristen, de Oude Pastorij, het Hemelrijkpark, WilderTnis en het Park Spoor Essen. Dit moet de overlast in deze gebieden verminderen.

8.5. Investeren in de brandweer

De brandweer verdient de middelen die ze nodig heeft. Besparen op veiligheid is, in deze context, bijna letterlijk spelen met vuur. Afhankelijk van de noodwendigheden en de veranderingen in de aanwezige risico's (zoals meer appartementen, specifieke bedrijven, heide- en bosbranden, groepsverblijven, enzovoort), zal via de brandweerzone Rand worden gevraagd om het materiaal te actualiseren en moderniseren.

314. Onze brandweer blijft zich ontwikkelen en verbeteren. We blijven investeren in zowel het personeel en vrijwilligers als in de infrastructuur en het materieel, zodat zij optimaal uitgerust zijn om hun belangrijke werk te doen.
315. De brandweer wordt waar nodig ondersteund om hun werk optimaal te kunnen doen, onder meer met brandveiligheidscontroles in openbare ruimtes.
316. In het kader van brandveiligheid zullen publiek toegankelijke lokalen preventief worden gecontroleerd. Kleine ingrepen kunnen in veel gevallen grote rampen voorkomen.
317. Lokale vrijwilligers zijn essentieel voor de brandweer. Daarom blijven we de vriendenkring volledig ondersteunen en gebruiken we de gemeentelijke communicatiekanalen voor de werving van nieuwe vrijwilligers.

- 318. We introduceren gratis reflecterende huisnummers om de zichtbaarheid en veiligheid in de gehele gemeente te verbeteren.
- 319. In het kader van ons patrimoniumbeleid blijven we samen met de brandweerzone Rand proactief zoeken naar een nieuwe locatie voor de Essense wachtpost.

8.6. Investeren in AED-koffers

- 320. Er zullen bijkomende AED-koffers worden aangeschaft, omdat deze levens kunnen redden.

9. Aantrekkelijk voor bedrijven en ondernemers

Het bestuur heeft respect voor de ambities van bedrijven en ondernemers en begrijpt dat zij rationele keuzes maken bij de vestiging. Ons doel is om van Essen een aantrekkelijke keuze te maken voor bedrijven en ondernemers. We erkennen de invloed die het lokale bestuur kan hebben op de investeringsbeslissingen van zelfstandigen. Met ons beleid creëren we een vruchtbare omgeving voor economische welvaart, zowel voor ondernemingen als voor de inwoners van Essen die er werken.

We bieden uitstekende dienstverlening aan bedrijven en zorgen tegelijkertijd voor voldoende fysieke ruimte voor bedrijvigheid. Waar mogelijk integreren we bedrijfsactiviteiten duurzaam in de bestaande omgeving en in Rijkmaker ontwikkelen we een toekomstbestendig bedrijventerreinen. Zo stimuleren we een gezonde economische groei en werkgelegenheid in Essen.

9.1. Een vruchtbare omgeving voor economische welvaart

321. Het bestuur vindt een ondernemersvriendelijk beleid belangrijk. Het moet dan ook verankerd zijn in onze gemeentelijke organisatie. Gerichte opleiding van onze medewerkers zal de dienstverlening naar ondernemers klantvriendelijker maken.
322. We versterken onze aanpak om leegstaande panden in winkelgebieden te benutten en zetten extra op het bestrijden van leegstand, opsplitsing van woningen, slechte of onvoldoende woonkwaliteit.
323. De Antwerpse haven is een belangrijke werkgever voor veel Essenaren. We streven ernaar de fietsinfrastructuur richting de haven verder te verbeteren en vragen hiervoor ondersteuning van de Vervoerregio. Concreet denken we hierbij aan de Moerkantsebaan tussen Hoek en de Grens en aan de Huybergsebaan.
324. Winkels zoals vapeshops en nachtwinkels kunnen een negatieve invloed hebben op het imago van een buurt. Dit komt doordat deze winkels vaak geassocieerd worden met een eenzijdig aanbod of een minder aantrekkelijke uitstraling. Het is belangrijk om bij de planning en inrichting van winkelgebieden rekening te houden met de balans tussen diverse soorten winkels om een positieve uitstraling en aantrekkelijkheid van de buurt te waarborgen.
325. Het bestuur wil dat de gemeente zoveel mogelijk lokaal moet kopen. We zetten ons gemeentelijk aankoopbeleid in om zo veel mogelijk producten en diensten uit Essen te betrekken. In dit beleid houden we ook rekening met sociale en ecologische criteria, zoals het vermijden van uitbuiting van werknemers, het respecteren van mensenrechten, de klimaatimpact en circulariteit. Op deze manier ondersteunen we niet alleen de lokale economie, maar dragen we ook bij aan een duurzamere en rechtvaardigere samenleving.
326. We begrijpen dat de as Nieuwstraat-Stationsstraat een belangrijke verkeersader door onze gemeente is en blijft. Om deze straten echter aantrekkelijker en veiliger te maken voor winkelend publiek, kwetsbare weggebruikers en winkeliers, is een herinrichting noodzakelijk. Bestuurders van gemotoriseerde voertuigen zullen moeten wennen aan een iets langzamere en minder vlotte doorgang door de centrumstraten, in het belang van een prettiger en veiliger omgeving voor iedereen.
327. We implementeren een geleidingssysteem naar de parkeerterreinen om het verkeer soepel te laten verlopen.

328. We onderzoeken of het inleggen van een buurtbus tussen de wijken mogelijk en haalbaar is.
329. Bestaande initiatieven zoals de eindejaarsverlichting, de ecowijzer, 'Gerinkel naar de winkel' enzovoort worden geëvalueerd. We onderzoeken in samenwerking met de middenstand hoe we zulke acties nog kunnen verbeteren.
330. We leggen niet alleen de focus op het afgebakende kernwinkelgebied. Andere winkelconcentraties zijn eveneens belangrijk en verdienen onze aandacht.
331. We geven een ambtenaar, al dan niet in intergemeentelijk verband, de bevoegdheid lokale economie en we blazen de adviesraad lokale economie nieuw leven in.
332. We moedigen lokale ondernemers aan om deel te nemen aan overheidsopdrachten van de gemeente en bieden een opleiding aan over e-procurement (elektronische aanbestedingsprocedures).
333. De huidige digitale communicatiekanalen stellen ons in staat om snel lokale ondernemers te informeren en te bevragen. We zullen deze kanalen intensiever gebruiken om te luisteren naar de behoeften van zelfstandige ondernemers en hen te betrekken in ons beleid.
334. Ondernemers moeten de mogelijkheid krijgen om snel en duidelijk kleinere projecten persoonlijk te bespreken. De administratieve lasten moeten tot een minimum beperkt worden, en dat geldt voor alle formaliteiten.
335. We organiseren periodiek een overleg met ondernemers. Tijdens deze bijeenkomsten licht de gemeente haar plannen, grote evenementen en geplande werken ruim van tevoren toe. Ook worden het eindresultaat van grote openbare werken, de fasering en de maatregelen om hinder te beperken besproken.
336. We zetten ondernemers die zich onderscheiden en als rolmodel fungeren voor de Essense gemeenschap, of die een belangrijke prijs hebben gewonnen, in de schijnwerpers.
337. Voorafgaand aan grote bouwwerkzaamheden ondertekenen we het VSV Charter werftransport. Dit charter stelt aannemers en gemeenten in staat om vooraf te overleggen en duidelijke afspraken te maken over het werfverkeer op schoolfietsroutes en in de directe omgeving van scholen. We houden ons aan de afspraken uit dit charter en zetten via de politiezone Grens in op de controle ervan.
338. We integreren venstertijden voor leveringen in het mobiliteitsplan. Dit zorgt ervoor dat zwaar verkeer in de centrumstraten tijdens de openingsuren van winkels vermeden wordt, waardoor winkelen en verblijven in deze straten aangenamer en veiliger wordt.
339. Door digitalisering zijn veel richtingaanwijzers in het straatbeeld overbodig geworden. We evalueren welke leesbare en logische bewegwijzering behouden moet blijven en maken deze uniform, vooral binnen de industriezone.
340. We nemen contact met Batopin om te onderzoeken of het haalbaar is om ook bankautomaten in de wijken te plaatsen en houden de vinger aan de pols.

9.2. Korte keten ondersteunen

341. We blijven de korte keten-producenten verder in de kijker zetten en ondersteunen. Daarbij hebben we bovendien extra oog voor biologisch en ecologisch producenten.

9.3. Opwaardering van winkelgebieden

342. We werken aan de herinrichting van de winkelgebieden met kwalitatief betere materialen, zodat deze zones zich beter onderscheiden en maken ze alvast met quickwins attractiever.

343. We onderzoeken of we de duurzame eindejaarsverlichting kunnen uitbreiden met sfeermuziek

9.4. Opwaardering van het industrieterrein

344. De uitbreiding van ons bedrijventerrein Rijkmaker betreft de laatste uitbreiding die mogelijk zal zijn van dat terrein. We waken erover dat het een bedrijventerrein van de toekomst zal worden. Dat klimaatneutraal en duurzaam is en met veel aandacht voor water, groen en biodiversiteit.
345. We laten ons begeleiden om het reeds bestaande bedrijventerrein op te waarderen waar nodig. We denken daarbij aan de aanpak van leegstaande panden en verwaarlozing, het herstel van de groenbuffers en brandgangen, vergroening van de publieke ruimte en het vernieuwen van de signalisatie.
346. We ontwikkelen een heldere visie voor het industrieterrein, waarin we bepalen welke bedrijven we willen aantrekken en onderzoeken hoe we verspreide bedrijven kunnen centraliseren.

9.5. Grote winkels op Spijker

347. Op Spijker moeten grote winkels (bv. een doe-het-zelf-zaak of keukenzaak) mogelijk zijn. Daarom moet het RUP Spijker worden herzien. De basis is daarvoor al gelegd.

10. Een sterk lokaal sociaal beleid

Essen is een warme gemeente waar niemand wordt achtergelaten. Iedereen doet mee, jong en oud, arm en rijk, nieuwkomer en geboren Essenaar. De grondrechten van mensen, om waardig te kunnen leven in onze gemeente vormen de basis van ons lokaal sociaal beleid.

Essen moet een gemeente zijn waar iedereen de ruimte krijgt om zichzelf te zijn, zich te ontwikkelen en te ontplooiën: kinderen die in een kansarm gezin geboren worden, jongeren die een diploma willen behalen, vluchtelingen, en mensen die met ziekte of tegenslag te maken krijgen.

Essen biedt kansen waar mensen een nieuwe start kunnen maken. Als je met een achterstand begint, krijg je extra ondersteuning. Het bestuur zorgt voor een proactief sociaal beleid, zodat mensen hun rechten zo gemakkelijk mogelijk kunnen uitoefenen, met minimale administratieve rompslomp.

Dit beleid maken we samen met de inwoners van Essen. We luisteren naar hun behoeften en ontwikkelen acties op maat. We zorgen voor individuele hulp en zorg, en creëren 'zorgzame buurten' waar mensen elkaar kennen en helpen wanneer dat nodig is.

Essen moet een gemeente zijn die uitgesproken sociale keuzes maakt, samen met een sterk middenveld en vele vrijwilligers die zich elke dag inzetten voor een betere toekomst voor elke inwoner. We blijven strijden tegen armoede, want armoede is geen keuze en kan iedereen overkomen. Op cruciale momenten in het leven moet je toekomst niet alleen afhangen van vrienden of familie, maar moet je ook op je lokale overheid kunnen rekenen. Daarom zorgen we voor toegankelijke hulp- en dienstverlening waar iedereen terecht kan, in de eerste plaats voor een luisterend oor maar zeker ook voor sterke ondersteuning en begeleiding wanneer dat nodig is.

We geven kansen en verwachten dat mensen die kansen grijpen. Wie zijn steentje kan bijdragen, op welke manier dan ook, moet de kans krijgen dat te doen. Voor wie activering nog niet haalbaar is, bekijken we welke kleine stappen we kunnen zetten om deel te nemen aan de samenleving.

Essen voert al jaren een sociaal beleid. Denk maar aan de afschaffing van de onderhoudsplicht voor kinderen waarvan één of beide ouders in een rust- en verzorgingstehuis terechtkomen. We blijven deze weg van sociale innovatie volgen.

10.1. Ondersteunen van de meest kwetsbaren

348. We behouden de afschaffing van de onderhoudsplicht.
349. We blijven financiële ondersteuning bieden aan mensen met een laag inkomen, ongeacht hun situatie. Dit geldt voor mensen met een leefloon, studenten, werkzoekenden, werkenden, zieken en gepensioneerden. We baseren deze steun op het referentiebudget (REMI-budget), het bedrag dat nodig is om van te leven, en vergelijken dit met het minimumloon.
350. In ons beleid houden we rekening met singles, zodat alleenwonenden niet benadeeld worden door beleidsmaatregelen.

351. Mensen willen liefst zo lang mogelijk thuis of in de eigen of familiale omgeving blijven wonen, ook als ze nood hebben aan ondersteuning en zorg. We willen het zorgwonen, waar in een apart woongedeelte zorgbehoevenden thuis geholpen worden verder stimuleren en zo laten groeien en we erkennen zorgwonen onder de 65 jaar om toekomstige mantelzorgsituaties mogelijk te maken.
352. Als gemeente moedigen we het zelfstandig wonen zoveel mogelijk aan. Dat zelfstandig wonen ondersteunen we waar nodig met poetshulp en met een boodschappendienst. Of nog, met de Handicar en Mobitwin, die maken dat ook wie minder goed te been is zich kan verplaatsen. We zorgen ook voor warme maaltijden aan huis.
353. Ook de juridische ondersteuning, met een wekelijks spreekuur van de Commissie voor Juridische Bijstand, blijven we belangrijk vinden. En de dienst budgetbeheer, die probeert om mensen uit de schuldenproblematiek te halen en te houden, verricht ook heel nuttig werk.
354. Het Uitpas-systeem geraakt steeds beter ingeburgerd in Essen. Met het sociale tarief kunnen mensen met een beperkt budget discreet deelnemen aan cultuur en sport. We willen de Uitpas verder verbeteren en uitbreiden. Er moeten nóg meer verenigingen toetreden tot de Uitpas.
355. De sociale kruidenier 't Kabaske vervult een cruciale rol in de ondersteuning van kwetsbare inwoners. Om de werking duurzaam te versterken, starten we een onderzoek naar de inkanteling in het gemeentebestuur. Dit gebeurt in overleg met alle betrokkenen, met respect voor de waardevolle inzet van de vrijwilligers. Het doel is om de samenwerking te behouden en de dienstverlening verder te continueren.
356. Als er vragen van gelijkaardige organisaties komen, dan bekijken we de mogelijkheden om hen te faciliteren en de nodige (structurele) ondersteuning te bieden. We hebben oog voor alle vrijwilligers die ondersteuning bieden en geven hen de nodige waardering
357. Alle communicatie naar kansengroepen moet inclusief zijn. Begrijpbaar, in toegankelijke taal, helder en eenvoudig opgesteld.
358. Binnen de brede wereld van G-initiatieven erkennen we dat dit verder gaat dan alleen sport. Deze initiatieven variëren van culturele activiteiten tot vrijetijdsbesteding en natuurlijk sport. Elk individu, ongeacht zijn of haar beperkingen, heeft unieke talenten en passies die aangemoedigd en ondersteund moeten worden. Als gemeente zullen we actief financiële en logistieke steun bieden, niet alleen voor G-sportfaciliteiten, maar ook voor andere G-initiatieven. Hierbij wordt gedacht aan het bevorderen van inclusieve culturele evenementen, workshops en vrijetijdsprogramma's. We zullen ook verder investeren in bewustwording, zodat iedereen de waarde en het potentieel van deze initiatieven herkent.
359. Onze Nederlandse taal moet verbindend werken. In onze diverse gemeenschap zijn er gezinnen waar thuis een andere taal dan het Nederlands wordt gesproken. Dit brengt zowel rijkdom als uitdagingen met zich mee. Voor kinderen die opgroeien in meertalige huishoudens kan het een uitdaging zijn om zich volledig op school te integreren en de Nederlandse taal te beheersen. Daarom blijven we het Babbelpunt ondersteunen en introduceren we enkele vernieuwende ideeën om deze kinderen en hun families te ondersteunen, zoals een buddy-project, culturele uitwisselingsprojecten, taalcafés voor de ouders, ...
360. We onderzoeken in nauwe samenwerking met de lagere scholen de mogelijkheid of er tijdens de middagpauze gratis soep kan worden aangeboden .

361. We bieden alle scholen, ongeacht het onderwijsnet, gerichte ondersteuning om armoede te herkennen, een kostenbewust beleid te implementeren en hulp te bieden aan kinderen die het moeilijk hebben.

10.2. Nabije dienst- en hulpverlening voor elke Essenaar

362. Loketten en diensten moeten voor iedereen gemakkelijk bereikbaar zijn. Eveneens wordt er zoveel mogelijk 'outreaching' gewerkt. Dat werpt vruchten af.
363. We behouden een sterk eigen OCMW-aanbod. Zo bleken de antenepunten in de scholen zeer effectief. Dat soort initiatieven moeten we blijven behouden. Én er moeten kansen zijn om nieuwe initiatieven uit te rollen.
364. We zorgen ervoor dat de barrières tussen de domeinen Welzijn, Onderwijs en Vrije Tijd verder worden opgeheven. De gemeentelijke diensten moeten nog nauwer samenwerken en een sterk netwerk vormen met partnerorganisaties. Door informatie te delen kunnen we inwoners eenvoudig en snel de ondersteuning bieden die ze nodig hebben.

10.3. Versterken van sociale cohesie in de wijken

De kracht van een gemeente ligt in de onderlinge verbondenheid van haar inwoners. Wanneer burens elkaar kennen, elkaar groeten en voor elkaar zorgen, wordt een wijk meer dan slechts een verzameling huizen - het wordt een thuis. Met de groeiende uitdagingen van de moderne tijd en de veranderende sociale dynamieken is het versterken van de sociale cohesie in sommige wijken van cruciaal belang.

365. Buurtfeesten vormen een krachtig middel om sociale cohesie te bevorderen. We blijven de buurtfeesten ondersteunen. De Europese Burendag, op de laatste vrijdag van mei, biedt een uitgelezen kans om dit te versterken. We willen van deze dag een jaarlijks hoogtepunt maken in onze gemeente en ondersteunen lokale initiatieven met een gratis burendagpakket. Zo bouwen we samen aan sterkere en hechtere wijken.

10.4. Iedereen mee online

366. We hanteren het 'klik-bel-kom-principe': digitale diensten moeten eenvoudig en toegankelijk zijn voor iedereen. Daarnaast moet er altijd een optie zijn voor niet-digitale dienstverlening. Deze principes passen we toe in onze eigen diensten en hulpverlening, en we moedigen ook andere sectoren aan om dit te doen.
367. We bieden de Essenaars de mogelijkheid om digitale vaardigheden te ontwikkelen. We blijven voorzien in cursussen. Doch, we stemmen alle initiatieven beter op mekaar af en stappen in bij Digidak. Zo trachten we de digitale kloof voor senioren te verkleinen

10.5. Fysiek én mentale gezonde Essenaars

368. In samenwerking met diverse organisaties bieden we doorlopend infosessies, groepsessies en workshops aan. Deze omvatten activiteiten zoals samen sporten en bewegen, fietslessen, levensreddend handelen en EHBO bij kinderen, weerbaarheidstrainingen, faalangsttrainingen... Deze sessies gaan bij voorkeur door in het Huis van het Kind of LDC 't Gasthuis.

369. De gemeente financiert diverse initiatieven ter ondersteuning van jongeren: het JAC, TEJO, ... Die initiatieven zijn belangrijk, maar zijn erg versnipperd en het is voor jongeren niet eenvoudig om er de weg naartoe te vinden. Dat moet echt beter. Het liefst met een antennepunt in Essen.
370. De naamgeving van door onze gemeente gefinancierde organisaties mag niet worden gedomineerd door één financierende gemeente.
371. We werken samen met zorgverstrekkers die vanuit de conventie terugbetaalde psychologische zorg voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen aanbieden. Via het groepsaanbod kunnen personen op een laagdrempelige manier gesensibiliseerd worden over hun eigen mentaal welzijn en dat van hun naasten en krijgen ze handvaten aangereikt om hun welzijn en veerkracht te versterken.
372. Essen blijft meedoen met de preventieacties van Gezondheidsmakers (het voormalige LOGO). Over gezonde voeding, minder roken en meer bewegen bijvoorbeeld, maar ook rond borstkanker of valpreventie. Acties zoals “start to run” en “tournee minerale” blijven we actief mee ondersteunen.
373. Drugs en andere verslavingen (waaronder vaperen) bedreigen de gezondheid. We zetten sterker in op preventie, onder meer van alcoholgebruik. Daarom voorzien we op alle gemeentelijke manifestaties gratis drinkwater. We denken ook na over een sterker alcohol ontradend beleid in gemeentelijke voorzieningen en bij gemeentelijke evenementen. Op recepties zorgen we ook voor volwaardige en aantrekkelijke alcoholvrije alternatieven. Daarnaast zetten we ook meer gerichte campagnes op, specifiek naar verschillende leeftijdsgroepen toe.

10.6. Drugspreventie

374. We maken prioritair werk van de opmaak van een drugspreventieplan. Daarbij dient interdisciplinair te worden samengewerkt. We brengen alle betrokken preventie- en andere actoren samen (Gezondheidsmakers, Eerstelijnszone, JAC, politie, VAD, KINA, e.d.) om een ‘actieplan drugs’ op te stellen.
375. Drugspreventie blijft van cruciaal belang. Er moeten brede sensibiliseringsacties via scholen, evenementen en media worden georganiseerd om bewustwording te vergroten en preventie te versterken.
376. Drugsmisbruik op straat verhoogt de onveiligheid in onze gemeente. Daarom willen we een strikte aanpak van drugsdealers. Gebruikte naalden en ander drugsafval vormen extra risico's voor de volksgezondheid, en we nemen krachtige maatregelen om deze gevaren volledig te elimineren.
377. We streven naar een drugsarme samenleving en baseren ons beleid op wetenschappelijk onderzoek en inzichten van praktijkwerkers en ervaringsdeskundigen. We werken samen met ondersteunende diensten en samenwerkingsverbanden om dit doel te bereiken. LOGO (Lokaal Gezondheids Overleg) en de eerstelijnszone spelen hierbij een belangrijke rol.
378. Zowel de sociale diensten als de politie moet mensen met complexe verslavingsproblemen begeleiden naar schadebeperkende initiatieven. Daarnaast onderzoeken we hoe we maximaal bruggen kunnen slaan tussen problematisch gebruik en medische en sociale hulpverlening.

10.7. Uitbouw van Zorgpunt Grens

We zijn als het bestuur trots op de realisatie van het Zorgpunt Grens in onze gemeente. Het Zorgpunt is een locatie waar patiënten terechtkunnen voor diverse ziekenhuiszorgdiensten, dichterbij huis. Naast het leveren van zorg, biedt het zorgpunt ook preventieve zorg door patiënten en mantelzorgers te informeren over gezondheidsthema's. Bovendien kunnen zorgverleners hier terecht voor bijscholing en verdere specialisatie in specifieke onderwerpen.

379. De gemeente moet blijven aandringen bij AZ Klina op de verdere uitbouw van de dienstverlening in het Zorgpunt. Het is essentieel dat AZ Klina zijn diensten blijft uitbreiden en moderniseren om aan de behoeften van onze inwoners te voldoen. Ook de Eerstelijnszone en de Essense huisartsen moeten bij het overleg betrokken worden.
380. We zorgen ervoor dat Essenaren ook voor medische beeldvorming en een eerste opvolging daarvan in het Zorgpunt terecht blijven kunnen. De toevoeging van de mogelijkheid tot nierdialyse zou een belangrijke meerwaarde zijn voor het zorgpunt. Daarvoor blijven we als gemeente pleiten.
381. Naast het leveren van zorg, biedt het Zorgpunt ook preventieve zorg door patiënten en mantelzorgers te informeren over gezondheidsthema's. Bovendien kunnen zorgverleners hier terecht voor bijscholing en verdere specialisatie in specifieke onderwerpen. Daarbij besteden we extra aandacht aan personen met een beginnende zorgvraag, en aan 'stille' en zeldzame ziektes.
382. We laten de Dienst 112 die in het Zorgpunt werd ondergebracht niet los: we proberen te zorgen dat het ambulancewerk zowel voor de professionele als de vrijwilligers haalbaar blijft en moedigen vrijwilligerswerking aan.
383. De gemeente moet blijven aandringen bij AZ Klina op de verdere uitbouw van en dienstverlening in het Zorgpunt. Het is essentieel dat AZ Klina zijn diensten blijft uitbreiden en moderniseren om aan de behoeften van onze inwoners te voldoen. Ook voor medische beeldvorming moet men er terecht kunnen.
384. De toevoeging van de mogelijkheid tot nierdialyse zou een belangrijke meerwaarde zijn voor het Zorgpunt. Daarvoor blijft het bestuur pleiten.
385. We ontwikkelen een kader voor het betrekken van zelfstandige zorgverstrekkers in disciplines waar een tekort aan is in onze gemeente, zoals huisartsen, psychologen en kinder kinesisten.
386. De ambulancedienst valt onder de werking van AZ Klina en beschikt over een sterke en degelijk opgeleide groep vrijwilligers. De ambulancewagen is perfect uitgerust. Zowel naar uitrusting als naar opleiding moet deze dienst blijvend ondersteund worden.
387. Het bestuur hoopt dat er binnen afzienbare tijd een samenwerking tot stand kan gebracht worden met het Bravis-ziekenhuis over de Nederlands-Belgische grens, wat de grensoverschrijdende zorg aanzienlijk zou verbeteren en de beschikbaarheid van medische diensten zou vergroten.
388. We zetten in op samenwerking met de zorgverleners en overleggen regelmatig met hen en met de Eerstelijnszone. Ook om ons als gemeentebestuur te adviseren.

389. We erkennen als gemeente het probleem van het huisartsentekort en andere beroepen in de gezondheidssector en denken mee over naar oplossingen.

10.8. Respect voor ouderen

We hebben extra aandacht voor onze ouderen in Essen. Tegen 2030 zullen er naar verwachting meer dan 20% extra 65-plussers zijn in onze gemeente. Zij verdienen een gezonde en kwaliteitsvolle oude dag. We werken aan een leeftijds- en dementievriendelijke gemeente, want een leeftijdsvriendelijke gemeente is een inclusieve en toegankelijke gemeente die de gezondheid, participatie en veiligheid voor alle inwoners maximaliseert.

390. We werken verder aan een leeftijds- en dementievriendelijke gemeente. Als één van de eerste 'dementievriendelijke gemeenten' zullen wij blijven inzetten op alle initiatieven die aangeboden worden door AlzheimerLiga Vlaanderen en de Expertisecentra. We besteden ook speciale aandacht aan de problematiek van jongdementie.
391. De stem van ouderen in het lokaal beleid is belangrijk. We versterken en ondersteunen daarom verder de seniorenraad en zetten via onze communicatiekanalen ook doelgroepencommunicatie op. Samen met deze adviesraad zetten we acties op om vereenzaming te detecteren. Daarbij doen we ook beroep op mensen die vertrouwd zijn met de buurt zoals lokale handelaars en bewoners.
392. Samen met onze lokale dienstencentra bevorderen we ontmoetingen in de buurt. Daarnaast bieden we workshops aan, waaronder computervaardigheden, zodat iedereen actiever kan deelnemen aan onze samenleving.
393. Naarmate we ouder worden hebben we vaak meer hulp nodig van mensen en organisaties uit onze eigen buurt. Daarom is het belangrijk dat er voldoende basisvoorzieningen zijn in de woonkernen van Essen, vooral in onze wijken waar het risico groter is dat voorzieningen verdwijnen. We onderzoeken hoe we de lokale economie kunnen stimuleren, zodat essentiële winkels blijven.
394. We faciliteren, waar nodig, de werking van familiegroepen/mantelzorgers, praatcafés en stimuleren buddy-projecten.
395. We nemen contact met Batopin om te onderzoeken of het haalbaar is om ook bankautomaten in de wijken te plaatsen en houden de vinger aan de pols.
396. Onze seniorenverenigingen hebben nood aan betaalbare en toegangsvriendelijke huisvesting voor grote en kleine activiteiten. Als gemeente bieden we hier een helpende hand en ondersteunen hen actief bij het vinden van de juiste huisvesting voor activiteiten.
397. We maken optimaal gebruik van onze stedenbouwkundige instrumenten om 'levensloopbestendig wonen' te bevorderen en zorgen voor voldoende drempelloze woningen.
398. De werking van het LDC blijven we ondersteunen, en we denken na over hoe de toekomstige werking er kan uitzien wanneer er minder vrijwilligers zullen zijn. We gaan ook proberen om nog meer afwisseling in de maaltijden te brengen.
399. Onze dienstencentra zijn filosofisch neutraal, wat betekent dat ze openstaan voor iedereen, ongeacht achtergrond, overtuiging of leeftijd. Hierdoor kunnen we een breed scala aan activiteiten en diensten aanbieden die aansluiten bij de diverse behoeften van onze gemeente. Door deze inclusieve aanpak versterken we de sociale samenhang en zorgen we

ervoor dat iedereen de mogelijkheid heeft om deel te nemen aan het gemeenschapsleven. We houden hier als overheid zorgvuldig toezicht op.

400. We ondersteunen initiatieven voor meer en beter bewegen door ouderen en door programma's en activiteiten te bevorderen die hen aanmoedigen actiever te zijn.
401. Iedereen wil zich gemakkelijk kunnen verplaatsen in Essen. Daarom houden we meer rekening met kwetsbare weggebruikers bij het inrichten van de openbare ruimte en tijdens wegwerkzaamheden.
402. Stappen is de meest natuurlijke en oorspronkelijke manier van voortbewegen en iedereen is wel eens voetganger. Daarom voorzien we meer rustplaatsen zoals banken en blindegeleidetegels in straten en op pleinen. We richten oversteekplaatsen voetgangersvriendelijk in. Bij belangrijke oversteekplaatsen wordt accentverlichting geïnstalleerd om specifieke punten uit te lichten. We stippen wandelingen uit met verschillende wandelbanken als rustplaats.
403. Het bestuur pleit ervoor dat de nieuwe Vlaamse regering meer budget investeert in het openbaar vervoer. In het bijzonder moeten ook senioren vlot hun bestemming kunnen bereiken. Vooral het uitbreiden van lijnen die wijken en voorzieningen bedienen die momenteel niet goed bereikbaar zijn is belangrijk. Haltes moeten op een redelijke wandelafstand liggen.
404. We bekijken de mogelijkheid om antennepunten van de lokale dienstencentra op te zetten in andere wijken. De doelstelling is om tijdens deze legislatuur minstens 1 antennepunt in een andere Essense wijk op te zetten.

11. Investeren in kinderopvang, onderwijs en jeugd

Essen moet een gemeente zijn waarin elk kind en elke jongere veilig en gelukkig kan opgroeien. Kinderen en jongeren moeten vrij kunnen samenkomen, spelen en leren. Wij streven naar kinderopvang, kleuteronderwijs, lager, middelbaar en hoger onderwijs van de hoogste kwaliteit, met ruimte en gelijke kansen voor elk kind om zich te ontplooiën, van wieg tot volwassenheid. Deze gelijke kansen zijn essentieel voor het welzijn en de vrijheid van elke jongere en dragen bij aan onze collectieve welvaart.

Ieder kind verdient een goede start in het leven, ongeacht waar hun wieg staat. De eerste duizend dagen zijn cruciaal voor hun sociale ontwikkeling, taalvaardigheid, onderwijsresultaten en succes op de arbeidsmarkt. Elke euro die we investeren in deze vroege levensjaren levert later 4,4 euro op doordat we besparen op extra (herstel)zorg.

Goede kinderopvang heeft een zeer positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen. Ouders worden maximaal betrokken bij de ontwikkeling van hun kinderen. Met een huidige capaciteit van 60 opvangplaatsen per 100 kinderen doen we het goed in Essen, maar er is ruimte voor verbetering.

Het bestuur staat voor kwaliteitsvol onderwijs en gelijke onderwijskansen voor elk kind. Het percentage leerlingen dat ongewettigd afwezig is, stijgt ook in Essen. Naast de school, heeft ook de gemeente daarin een taak te vervullen: we pakken deze problemen aan door sterke netwerken rond het gezin te creëren, met de school als centrale plek waar welzijns- en andere actoren samenkomen.

Er wordt veel verwacht van leerkrachten, vooral op het gebied van zorg op school. Daarom ondersteunen we hen in het omgaan met de uitdagingen die zij tegenkomen.

In hun vrijetijd bouwen jongeren hun netwerken uit. Het vrijetijdsaanbod in Essen is daarom van onschatbare waarde. We ondersteunen het vrijwillig engagement van kinderen en jongeren, zodat iedereen de ruimte heeft om te experimenteren en bij te dragen aan de samenleving.

Essen moet een gemeente zijn waar alle kinderen en jongeren zich gehoord en ondersteund voelen. We geven hen mede-eigenaarschap van de publieke ruimte en zorgen ervoor dat hun stem gehoord wordt. Jong geleerd is oud gedaan: kinderen die mogen meepraten en meebeslissen, worden betrokken en kritisch denkende volwassenen.

11.1. Voldoende betaalbare kinderopvang in elke wijk

405. Het bestuur wil een opvangplaats voor élk kind. Er moeten voldoende plaatsen zijn waarvan de kostprijs aangepast is aan het inkomen van de ouder(s). In wijken waar het moeilijk is om nieuwe private opvanginitiatieven te vinden, onderzoekt de gemeente mogelijkheden om locaties waar kinderopvang kan worden georganiseerd ter beschikking stellen aan organisatoren kinderopvang. De gemeente neemt een actieve regierol op en stimuleert private kinderopvanginitiatieven door te helpen bij de zoektocht naar een geschikte plek, prefinanciering, subsidies en het delen van expertise.
406. In Wildert is er momenteel geen gezinsopvang ('onthaalouder') of groepsopvang voor jonge kinderen. Voor een wijk van deze grootte is dat absoluut een gemis. Daarom willen we dat de gemeente één van haar eigendommen ter beschikking stelt voor kinderopvang. Een

verhuur heeft hierbij de voorkeur. Elke organisator moet de kans hebben om op dit aanbod in te gaan, de gemeente beoordeelt wie het beste dossier heeft.

407. We voeren een éénmalige subsidie in voor nieuwe kinderopvanginitiatieven of bestaande kinderopvanginitiatieven die uitbreiden. De hoogte van de subsidie hangt af van de subsidietrap van het Agentschap Opgroeien (Kind & Gezin). Het kinderopvanginitiatief dient prioritair open te staan voor alle kinderen van inwoners uit Essen. Het minimale subsidiebedrag bedraagt 250 euro per nieuwe opvangplaats tot 400 euro per opvangplaats.
408. We voeren een basissubsidie in van 50 euro per jaar voor erkende opvangplaatsen die voor minstens 75% worden ingevuld door kinderen die gedomicilieerd zijn in Essen. We koppelen daar een aantal voorwaarden aan, zoals deelnemen aan vergaderingen van het LOK en deelnemen aan het Lokaal Loket Kinderopvang.
409. Het Vlaams decreet BOA ('Buitenschoolse Opvang en Activiteiten') geeft het lokaal bestuur de regierol om samen met alle lokale spelers een geïntegreerd aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten te ontwikkelen. Dit zorgt voor speelmogelijkheden en ontplooiingskansen voor kinderen, en maakt het voor ouders gemakkelijker om werk, opleiding en gezin te combineren. We willen een kwalitatief en inclusief aanbod op de scholen uitbreiden door activiteiten net na schooltijd te organiseren. Hiervoor werken we samen met verenigingen, vrijwilligers en zelfstandige aanbieders. Het is essentieel dat financiële en communicatieve drempels zoveel mogelijk worden weggenomen. We bekijken tevens hoe de gemeente dit kosten-efficiënt kan aanpakken (via de huidige externe ondersteuning of aanwerving van eigen personeel).

11.2. Scholen ondersteunen

410. WIGO, het gemeentelijk onderwijs, groeit en bloeit. Dat willen we zo houden. De schoolkosten mogen geen financiële drempels hebben voor ouders.
411. Sommige jongeren hebben behoefte aan een rustige plek om te studeren, zowel tijdens de examenperiodes als daarbuiten. We willen extra studeerplekken creëren in de nabijheid van hun leefomgeving, zodat zij altijd toegang hebben tot een geschikte studielocatie.
412. Het mentaal welzijn van kinderen en jongeren verdient onze volle aandacht, zeker nu steeds meer jongeren mentaal kwetsbaar zijn. Het is cruciaal om al op jonge leeftijd te investeren in hun weerbaarheid en sociale vaardigheden om toekomstige mentale problemen te voorkomen. Het bestuur wil dat de gemeente zich (samen met de aangewezen partners) inzet om een uitgebreid vormingsaanbod te bieden voor leraren en ouders. Dit aanbod richt zich op het voorkomen, vroegtijdig herkennen en aanpakken van mentale kwetsbaarheid bij jongeren. Door deze preventieve aanpak hopen we een sterke basis te leggen voor het mentaal welzijn van onze jeugd.
413. In lijn met het 'Brede School'-concept zorgen we ervoor dat schoolgebouwen en speelplaatsen maximaal toegankelijk zijn voor jeugd-, sport- en socioculturele verenigingen en buurtinitiatieven.
414. We investeren in Muzarto en zetten in op levenslang leren. Hierbij richten we ons naar kinderen, jongeren én volwassenen.
415. We zetten in op kleuterparticipatie
416. We werken actief en preventief tegen vroegtijdige schooluitval.

11.3. Het Huis van het Kind zorgt voor een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid

Het bestuur is zeer blij met de realisatie van een fysiek Huis van het Kind aan het Kerkeneind. Het is belangrijk dat het Huis van het Kind de ruimte krijgt om zich verder te ontwikkelen en zo te voldoen aan de principes van 'Vroeg en Nabij'.

417. Doordat het Huis van het Kind sinds de zomer van 2024 over de nodige infrastructuur beschikt, kan het zich verder ontwikkelen. We willen de werking van het Huis van het Kind verder versterken. We onderzoeken hierbij de mogelijkheid om in samenwerking met het Zorgpunt een open onthaal op te zetten, zodat de brede informatie- en loketfunctie van het Huis van het Kind verder kan worden uitgebreid.
418. Indien financieel interessanter dan de huidige externe ondersteuning, werven we een interne coördinator van het Huis van het Kind aan waardoor de continuïteit van de werking van het Huis van het Kind Essen kan gewaarborgd blijft.
419. Zwangere vrouwen moeten op een laagdrempelige manier een antwoord krijgen op al hun vragen, twijfels en bezorgdheden. In samenwerking met vroedvrouwen, kraamzorg, het lokaal loket kinderopvang, het Groeipakket en Kind en Gezin organiseren we in Essen de infoavonden Kindje op Komst.
420. Het Huis van het Kind blijft de ideale partner om de onderlinge dialoog tussen de zorgcoördinatoren, het lokaal bestuur en sociale partners te initiëren. Er wordt systematisch ingezet op het bekendmaken van de sociale kaart en het onderling delen van kennis en expertise.
421. Gezinnen met vragen over het Groeipakket worden geholpen in het Huis van het Kind. Op deze manier zorgen we ervoor dat meer kwetsbare gezinnen de toeslagen aanvragen waarop ze recht hebben.
422. We zetten in op gegevensdeling tussen het Groeipakket en het lokaal bestuur zodat er op een efficiënte en effectieve manier acties kunnen worden uitgewerkt in het kader van een kinderarmoedebeleid.
423. Het Huis van het Kind initieert in samenwerking met de psychologische zorg in de eerstelijns een groepsaanbod in de gemeente om zo de weerbaarheid bij kinderen en (prille) ouders te versterken.
424. Via de wekelijkse Speelbabbel van het Huis van het Kind krijgen (groot)ouders de plaats en de tijd om even op adem te komen en contacten te leggen met andere (groot)ouders. Door hier blijvend op in te zetten, willen we het sociaal netwerk van gezinnen versterken en de sociale cohesie bevorderen.
425. Het Huis van het Kind blijft de ideale partner om in samenwerking haar welzijnspartners activiteiten te organiseren waarbij ontmoeting tussen ouders en andere opvoeders wordt geïnitieerd. We denken hierbij aan de jaarlijkse familiepicknick, de workshops babymassage, peuterturnen...
426. Ouders en andere opvoeders kunnen in het Huis van het Kind Essen terecht voor laagdrempelige, gratis opvoedingsondersteuning. Daarnaast blijven we zorgen voor een afgestemd en toegankelijk aanbod aan vormingen, lezingen en workshops rond actuele thema's.
427. Om de continuïteit in kwetsbare gezinnen met jonge kinderen te kunnen blijven bewaren, willen we in Essen blijven samenwerken met 1Gezin1Plan en MODO Antwerpse Kempen.

428. We versterken de intergemeentelijke samenwerking tussen de Huizen van het Kind in de Noorderkempen. Daarbij optimaliseren we de intergemeentelijke website en het platform van het lokaal loket kinderopvang. Tegelijkertijd blijft er volop aandacht voor de specifieke behoeften van Essen, zodat onze gemeente de best mogelijke ondersteuning krijgt.
429. In samenwerking met de partners van de Huizen van het Kind in de regio Noorderkempen wordt er ingezet op het delen van kennis en expertise tussen professionals, bijvoorbeeld door het organiseren van multidisciplinaire casus overleggen en een Welzijnsbeurs.

11.4. Een kindvriendelijke gemeente

Het bestuur wil dat er een kindvriendelijk beleid wordt gevoerd en de doelstellingen van de kindvriendelijke gemeente centraal stellen. Het behalen van het label 'kindvriendelijke gemeente' is daarbij geen doel op zich, maar een middel om dit te bereiken. Dit label, gebaseerd op de internationale beweging Child Friendly Cities, erkent gemeenten die werken aan de realisatie van kinderrechten zoals beschreven in het Kinderrechtenverdrag.

430. De gemeente moet ernaar streven om de rechten van het kind te realiseren over alle beleidsdomeinen heen en kinderen en jongeren als volwaardige actoren bij de lokale samenleving en het beleid te betrekken. Door samen te werken met kinderen en jongeren willen we hun stem integreren in ons beleid en zorgen dat ze actief kunnen bijdragen aan een kindvriendelijke omgeving.
431. De gemeente moet zich dagelijks inzetten om kinderen en jongeren te helpen, te ondersteunen, naar hen te luisteren en hen kansen te geven. Hierdoor kunnen we een omgeving creëren waar kinderen zich optimaal kunnen ontplooien en waar hun rechten en behoeften centraal staan.
432. We maken de speelpleinwerking meer inclusief door stelselmatig drempels weg te werken en de werking aan te passen aan de behoeften en mogelijkheden van elk kind.
433. Jeugdverenigingen blijven we ondersteunen. Zo wordt de '70/30-regeling' voor investeringen in jeugdinfrastructuur gehandhaafd om verdere ontwikkeling mogelijk te maken.
434. We erkennen het belang van fuiven als inkomensbron voor deze verenigingen. Hoewel professionele beveiliging niet altijd nodig is, kan het in sommige gevallen wel noodzakelijk zijn. De gemeente zal onderzoeken hoe verenigingen hierin extra kunnen worden ondersteund, zowel financieel als logistiek.
435. We blijven investeren in de opwaardering en het onderhoud van buurtspeelpleintjes om zo een veilige en aantrekkelijke speelomgeving te garanderen voor kinderen en jongeren in de buurt.
436. Een ruimte waar jongeren kunnen samenkomen en ontstressen is nodig. Momenteel hebben we een oplossing met de JOT in de Heuvelhal, maar we zijn op zoek naar een nieuwe plek die voldoet aan hun behoeften.
437. Er bestaat twijfel of de JOT de meest geschikte locatie is voor fuiven. Toch biedt de JOT potentieel, al is deze nog te weinig bekend. Daarom zetten we in op gerichte promotie en communicatie om de bekendheid en het gebruik ervan te vergroten. Tegelijkertijd onderzoeken we nieuwe mogelijkheden voor extra fuifruimtes in Essen, zodat jongeren voldoende veilige en toegankelijke plekken hebben om vrij te feesten.
438. We willen graag een nieuw en degelijk skatepark in het sportpark realiseren. Dit zou een geweldige plek zijn voor jongeren om samen te komen, te skaten en te chillen.

439. We vinden het cruciaal dat kinderen en jongeren actief kunnen meepraten over het gemeentelijk beleid. De jeugdraad biedt jongeren van verschillende jeugdverenigingen de kans om hun ideeën en wensen naar voren te brengen. We geven jaarlijks feedback over hun memorandum.
440. Daarnaast zorgt de kindergemeenteraad ervoor dat kinderen uit alle lagere scholen in Essen een stem krijgen in het beleid, zodat ook zij hun ideeën kunnen delen. Minimaal 1 advies van de kindergemeenteraad voeren we uit.
441. Bij de bevestigingen over speelpleintjes kunnen kinderen en buurtbewoners hun voorkeuren doorgeven bij de inrichting van speelpleintjes, waardoor deze plekken aantrekkelijker worden. De afgelopen jaren is een inhaaloperatie ingezet op vlak van heraanleg van de vele speelpleintjes in onze gemeente. We zetten dit beleid verder maar zetten ook stevig in op het onderhoud van deze pleintjes. Ook voldoende vuilbakken en het plaatsen van rustbankjes zal hierbij voorzien worden.
442. Verder blijven we zoeken naar nieuwe manieren om kinderen en jongeren te betrekken, zoals het gebruik van digitale tools (online enquêtes, sociale media,...). Dit helpt ons om nog beter naar hun ideeën te luisteren en ervoor te zorgen dat zij zich gehoord en betrokken voelen bij de toekomst van onze gemeente.
443. De leerlingen van onze Essense scholen gaan we tweejaarlijks laten participeren in ons beleid door bv. enquêtes, ideeënbussen, inspraakdiscussies,...
444. Ook de vele speelstraten tijdens de zomervakantie blijven we behouden.
445. We bieden hulp met advies, ruimte en materiaal. Geen vraag is teveel, onze jeugddienst staat klaar om te helpen! We voorzien een ruimer aanbod van o.a. sport- en spelmaterialen in onze uitleendienst en betrekken verenigingen zoveel mogelijk bij gemeentelijke activiteiten.
446. We ondersteunen verenigingen administratief met hulp bij aanvragen, dienstverlening...
447. We voorzien infrastructuursubsidies en gaan uit van de gekende 70/30-regeling. Een duidelijk reglement zorgt ervoor dat elke vereniging een gelijke behandeling en gelijke kansen krijgt.
448. We kiezen ervoor om (jeugd)verenigingen beter te ondersteunen in hun dagelijkse werking. Door hen te ontzorgen op vlak van vervoer voor spullen van en naar de kampplaats dragen we hier ook toe bij.
449. We faciliteren een gezamenlijke afvalophaling aan de jeugdlokalen en denken mee over groepsaankopen van verschillende materialen om de kosten voor de verenigingen te drukken.
450. Alle leeftijden: we zorgen voor een gevarieerd aanbod van activiteiten voor alle leeftijden. Daarbij horen ook tieneractiviteiten: zoals T-Day, zomeraanbod, tienerfuiven, ... Ook voor mensen met een beperking voorzien wij een aanbod.
451. T-Day, een evenement georganiseerd door de jeugddiensten van Essen, Brecht, Wuustwezel, Kalmthout en Stabroek, moet goed bereikbaar zijn voor alle jongeren. Om de betrokkenheid van de jeugd te vergroten en het evenement toegankelijker te maken, streven we ernaar dat T-day regelmatig in Essen wordt georganiseerd. Hierdoor kunnen onze kinderen makkelijker deelnemen aan dit mooie evenement en versterken we de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten.

11.5. Verbeteren van het welzijn van kinderen en jongeren

452. Het bestuur wil het welzijn van kinderen en jongeren in Essen verbeteren. We willen de professionele hulpbronnen uitbreiden, zoals psychologen, het JAC, OverKop-huis en TEJO, zodat kinderen, jongeren en hun opvoeders snel en laagdrempelig geholpen kunnen worden, bij voorkeur in Essen zelf.
453. We streven naar een zichtbaarder en uitgebreider welzijnslandschap, waaronder het Huis van het Kind en het Zorgpunt, zodat kinderen en jongeren beter weten waar ze terecht kunnen met vragen over mentaal welzijn.
454. We zetten in op psycho-educatie rond mentaal welzijn in Essense scholen en bieden ondersteuning aan opvoeders en jeugdwerkers.
455. Organisaties die gemeenschappelijke welzijnsdoelen nastreven verdienen de nodige subsidies. De Vlaamse overheid heeft hierin flink bespaard. Wij doen dat als gemeente niet. Zo zorgen we samen voor een gezondere toekomst voor alle kinderen en jongeren in Essen.

12. Een hart voor sport, verenigingen, vrijwilligers en evenementen

In een samenleving waarin solidariteit en gelijkheid centraal staan, zijn sport, verenigingen en evenementen onmisbare pijlers. Ze versterken niet alleen onze gezondheid en welzijn, maar brengen mensen bij elkaar, ongeacht afkomst, leeftijd of achtergrond. Vrijwilligers spelen hierin een cruciale rol: zij zijn het kloppende hart van lokale initiatieven en houden gemeenschappen levendig. Wij kiezen voor een samenleving waarin sport toegankelijk is voor iedereen, waarin verenigingen bloeien en waarin vrijwilligerswerk gewaardeerd en ondersteund wordt. Samen bouwen we aan een inclusieve samenleving waar ieder talent de kans krijgt om te schitteren

12.1. Sport toegankelijk voor iedereen

Sporten is niet alleen goed voor het lichaam, maar draagt ook bij aan een gezonde geest en een gelukkiger leven. Daarnaast versterkt sport de sociale banden tussen mensen en bevordert het onderlinge vertrouwen. Het bestuur zet zich in om sport toegankelijk te maken voor iedereen, met een breed aanbod en aandacht voor zowel grote als kleine sporten. We willen de komende jaren verder bouwen op de reeds gerealiseerde sportinfrastructuur en blijven investeren in initiatieven die iedereen de kans geven om actief deel te nemen aan sport.

456. We zullen blijven investeren in sportinfrastructuur om ervoor te zorgen dat alle inwoners van Essen toegang hebben tot moderne en goed onderhouden sportfaciliteiten. Dit omvat verdere verbeteringen aan bestaande locaties en het verkennen van nieuwe mogelijkheden voor sportvoorzieningen, met speciale aandacht voor duurzaam (ver)bouwen en milieuvriendelijke oplossingen- ook in samenhang met de toekomstplannen voor de Heuvelhalsite.
457. We zetten in op het weghalen van de financiële barrières om deel te nemen aan (georganiseerde) sportactiviteiten. Ook sportverenigingen die hulp nodig hebben bij de aanpak om mensen van verschillende achtergronden te verwelkomen kunnen rekenen op onze ondersteuning.
458. Het bestuur zal de werkingssubsidies voor lokale sportverenigingen behouden op het huidige niveau, met extra focus op jeugdwerking en G-sport. We bekijken het reglement evenwel kritisch. We erkennen het belang van deze subsidies voor het stimuleren van sportparticipatie onder jongeren en kwetsbare groepen, en zullen ervoor zorgen dat ze blijven bijdragen aan de groei en duurzaamheid van onze sportclubs.
459. We onderzoeken of het nuttig kan zijn een soort breedtesportsubsidie te integreren om zo (éénmalige) sportevenementen met een impact op het beweeggedrag van de Essenaren te subsidiëren.
460. Samen met andere gemeenten en sportfederaties zullen we doorgaan met het aanbieden van vormingsmogelijkheden voor begeleiders en trainers van sportactiviteiten. Dit zal hen in staat stellen om hun vaardigheden verder te ontwikkelen en bij te dragen aan een kwalitatief hoogstaand sportaanbod in Essen.
461. Sport blijft een belangrijk middel om integratie in onze gemeente te bevorderen. We zullen sportclubs ondersteunen die een specifieke aanpak nodig hebben om mensen van diverse

achtergronden te verwelkomen en te laten deelnemen aan sportactiviteiten, zodat iedereen zich thuis voelt in Essen.

462. Om ervoor te zorgen dat iedereen kan blijven sporten, moet het lidmaatschap van sportclubs en de noodzakelijke sportuitrusting betaalbaar zijn. De Uitpas is daarvoor een geschikt instrument. Ook de sociale dienst zal hierin een cruciale rol blijven spelen, zodat financiële barrières niemand tegenhouden om deel te nemen aan sport.
463. We zullen een breed scala aan gemeentelijke sportactiviteiten promoten onder het motto 'sport voor allen'.
464. Er komt een onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid van de bouw van een nieuw zwembad. We gaan daarbij initieel uit van een instructiezwembad. Indien mogelijk starten we zo snel mogelijk met de bouw.
465. Hulp met advies, ruimte en materiaal: geen vraag is teveel, onze sportdienst staat klaar om te helpen! We voorzien ook nieuwe en betere materialen om te sporten (netten, doelen, ballen, ...) maar investeren ook in kennis over het gebruik van deze materialen.
466. We ondersteunen verenigingen administratief met hulp bij aanvragen, dienstverlening.

12.2. We zetten verenigingen in hun kracht

Het bestuur Essen erkent al lang de waarde van Essenaren. Onze gemeente heeft een rijke traditie van sterke en diverse verenigingen. Deze verenigingen bieden ruimte voor ontmoeting, samenwerking en wederzijds leren. Ze zijn cruciaal voor het sociale leven in de gemeente en bieden creatieve ruimte voor experimenten en leren van fouten. Verenigingen zijn van onschatbare waarde voor het lokale bestuur en verdienen daarom maximale ondersteuning.

467. 70/30 regeling voor infrastructuur: We voorzien infrastructuursubsidies waarbij we niet afwijken van de 70/30 regeling. Een duidelijk reglement zorgt er enerzijds voor dat elke vereniging een gelijke behandeling en gelijke kansen krijgt, en anderzijds voor een optimale bezetting en garanties voor de gemeente.
468. Er komt een centraal aanspreekpunt waarbij alle verenigingen terecht kunnen met hun vragen.
469. Zonder de eigenheid van de verschillende sectoren te verliezen, streven we ernaar een ondersteuningsaanbod te creëren dat relevant is voor alle verenigingen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het promoten en uitbreiden van de vrijwilligersdatabank. Deze databank helpt niet alleen bij het vinden van vrijwilligers, maar biedt ook vormingsmogelijkheden aan. Hierbij kunnen verenigingen leren over het oprichten van een vzw, de bijbehorende administratieve verplichtingen, en het financieel beheer van de organisatie.
470. Er is een maximale afstemming tussen de verschillende gemeentelijke diensten die verenigingen ondersteunen. Zij zorgen ervoor dat het gelijkheidsbeginsel zoveel mogelijk wordt toegepast en dragen zaken die niet vervat zijn in de huidige ondersteuningsportefeuille voor aan de beleidsmakers.
471. De werkingssubsidies (jeugd - cultuur - sport - welzijn - senioren) moeten de verenigingen stimuleren om zich maximaal in te zetten voor hun kernwerking.
472. De draagkracht van verenigingen is echter groot, maar mag niet overschat worden. Niet elke vereniging is even sterk. De gemeente moet er onder andere met vorming voor zorgen dat

verenigingen inhoudelijk sterk staan. We bieden hen daarom maximaal hulp met advies, ruimte en materiaal. Geen vraag is teveel, de dienst Vrijetijd staat klaar om te helpen!

473. Verenigingen die zich inzetten voor kansengroepen, inclusie bevorderen, een G-afdeling hebben, UiTPAS-partner zijn, duurzame initiatieven nemen, voldoen aan alle veiligheidsnormen voor hun infrastructuur, integriteit binnen hun werking waarborgen, deelnemen aan gemeentelijke vormingsinitiatieven of de vorming van hun bestuursleden stimuleren, moeten extra gestimuleerd worden.
474. Verenigingen die financieel in moeilijkheden verkeren, kunnen bij de gemeente terecht voor ondersteuning. We laten deze verenigingen niet aan hun lot over. Er zal worden onderzocht hoe hun financiële situatie is ontstaan en welke maatregelen de verenigingen zelf kunnen nemen om hun situatie te verbeteren.

12.3. Een effectief vrijwilligersbeleid

Vrijwilligerswerk is sterk lokaal verankerd en mensen doen dit graag dicht bij huis. Het lokale bestuur is daarom de aangewezen instantie om vrijwilligerswerk te ondersteunen en de uitdagingen voor de toekomst aan te pakken. Het profiel van vrijwilligers is de afgelopen decennia veranderd, van levenslange toewijding naar kortstondige, duidelijk afgebakende engagementen. Het stoppen van vrijwilligerswerk zou een grote maatschappelijke impact hebben, daarom is het essentieel om vrijwilligers goed te ondersteunen en te begeleiden.

475. Een effectief vrijwilligersbeleid begint met een duidelijke visie. Vrijwilligers mogen nooit de plaats innemen van betaalde medewerkers. Vrijwilligheid betekent niet hetzelfde als keuzevrijheid; het impliceert een bepaalde mate van engagement waarop gerekend moet kunnen worden. Een passende compensatie, of dat nu in geld of waardering is, is belangrijk, maar mag niet de primaire motivatie zijn. Vrijwilligers hebben behoefte aan mandaat, tijd, en ruimte om hun taken uit te voeren. Ze verdienen een gelijke en eerlijke behandeling.
476. We werken verder aan de uitbouw van een intern vrijwilligersbeleid waarbij we de vrijwilligers die zich voor (deel) taken en dienstverlening van het gemeentebestuur inzetten maximaal worden begeleid, gemotiveerd en gewaardeerd. De betrokken medewerkers die het aanspraakpunt zijn voor deze vrijwilligers worden gevormd. We denken hierbij alvast aan de gemachtigde opzichters (verkeersouders), de brugfiguren, de vrijwilligers van Mooimakers, de vrijwilligers in de bibliotheek, de Lokale Dienstencentra, het Babbelpunt, de Ronde van Essen, vzw Kobie, de Dag van de Buitengewone Kanjer, ...
477. Simultaan met het interne vrijwilligersbeleid gaan we aan de slag met een extern vrijwilligersbeleid, d.w.z. dat we verenigingen en organisaties die vrijwilligers zoeken maximaal ondersteunen in die zoektocht én vrijwilligers die zich willen engageren maximaal proberen te matchen met een vrijwilligersvacature.
478. Mensen uit maatschappelijk kwetsbare situaties of die starten met een herintegratie na langdurige afwezigheid van het werk ervaren vrijwilligerswerk als zeer zinvol. Hierbij is correcte begeleiding echter van essentieel belang voor het slagen. De motivatie van de vrijwilliger maar ook de draagkracht van elke ontvangende dienst is beperkt. We willen onderzoeken of er binnen de gemeentelijke organisatie begeleiding kan worden voorzien.
479. We breiden de vrijwilligersdatabank verder uit, zodat alle actuele vacatures voor vrijwilligersactiviteiten in onze gemeente centraal beschikbaar zijn.

480. We zetten een actie op poten 'Ieder jaar minstens één keer: iedere Essenaar minstens één keer vrijwilliger in een vereniging'.
481. Essen is al jarenlang vertrouwd met vrijwilligerswerk in diverse diensten zoals de Handicar, dienst 112, brandweer, boodschappendienst, gemachtigde toezichters, recyclagemeesters, en helpers bij culturele evenementen en in WIGO, 't Gasthuis, scholen, woonzorgcentra, en meer. Het bestuur wil deze vrijwilligers beter ondersteunen door actieve rekrutering, informatievoorziening, begeleiding en waardering. Dit omvat het bekendmaken van initiatieven, aanbieden van opleidingen, hulp bij het aanvragen van de gratis verzekering via de Vlaamse overheid en de ontwikkeling van een website om vraag en aanbod van vrijwilligerswerk beter te matchen.

12.4. Faciliteren en ondersteunen van verenigingen en evenementen in Essen

Essenaren komen graag samen. En die samenkomsten leiden tot verbinding en een aangename manier van samenleven. Dit wil het bestuur maximaal faciliteren en ondersteunen. Niet enkel het rijke verenigingsleven organiseert allerlei evenementen maar er zijn ook specifieke evenementen-vzw's en private ondernemers die we hiertoe willen stimuleren.

482. We zien aanzienlijke kansen voor administratieve vereenvoudiging door het perspectief van de aanvrager, ondernemer en organisator centraal te stellen. We streven naar toegankelijke en efficiënte aanvraagprocessen, waarbij we verenigingen en organisatoren ontzorgen door systemen te vereenvoudigen en te vermijden dat ze worden belast met zware procedures en overmatige verplichtingen. Een belangrijke stap is al gezet met de invoering van een geïntegreerde aanvraagprocedure voor alle benodigde vergunningen, zoals geluid, inname van openbare ruimte, politiemeldingen, drankvergunningen en het gebruik van feestmateriaal. We willen deze aanpak verder uitbouwen en ervoor zorgen dat vergunningen sneller worden afgeleverd dan nu het geval is.
483. Bij evenementen stimuleren we organisatoren om intensief samen te werken met lokale makers, burgers en verenigingen. Zo bevorderen we participatie in de praktijk.
484. We ondersteunen evenementorganisatoren bij de promotie van hun evenementen door gebruik te maken van de databank van Uit in Vlaanderen. Deze wordt ingezet als bron voor diverse gemeentelijke communicatiemiddelen zoals de lichtkrant, het gemeentemagazine, en nieuwsbrieven. Voor deze promotie ontwikkelen we een duidelijke policy.
485. De Uit-databank biedt tal van mogelijkheden, waaronder een rijke bron van informatie en data. Deze gegevens kunnen we benutten om ons evenementenbeleid te verfijnen en te verbeteren.
486. De veiligheidsdiensten vervullen een adviserende rol richting de burgemeester. Ze beoordelen veiligheidsrisico's op basis van verschillende factoren, waaronder de muziekstijl, de periode van het evenement, de aard van de locatie (tijdelijke constructies of vaste locaties), het verwachte en maximale aantal bezoekers, en de reputatie van een terugkerend evenement. Daarnaast nemen de veiligheidsdiensten voornamelijk een preventieve en coachende rol op zich, om ervoor te zorgen dat evenementen veilig verlopen.
487. Het gemeentebestuur streeft ernaar vooruitstrevende oplossingen te bieden bij nieuwe uitdagingen in het evenementenbeleid. Dit gebeurt na intensief overleg met diverse

organisatoren. De interpretatie van (vaak complexe) federale of regionale wetgeving op lokaal niveau is niet altijd eenvoudig en moet worden afgestemd op de lokale praktijk. Recente uitdagingen omvatten de naleving van geluidsnormen, de regelgeving rond herbruikbare cateringmaterialen en de strengere eisen voor het inzetten van vrijwilligers bij bewakingsactiviteiten.

488. Samen met de duurzaamheids- en klimaatambtenaar zal extra worden ingezet op het verduurzamen van evenementen.
489. De uitleendienst voor feest- en fuifmaterialen wordt continu up-to-date gehouden en de materialen worden goed onderhouden. Deze dienstverlening blijft gratis beschikbaar voor gebruikers. Zowel de verenigingen als de gemeente zien erop toe dat de organisatie zo kostenefficiënt mogelijk verloopt.
490. We maken binnen de uitleendienst een onderscheid tussen het ontlenen voor gebruik binnen- en buitenhuis en onderzoeken de mogelijkheid om te leveren met gesloten mini-containers.
491. De uitleendienst wordt uitgebreid met een mobiele fietsenstalling in het kader van duurzaam mobiliteitsbeleid.
492. Bij de inrichting van het openbaar domein wil het bestuur dat er rekening wordt gehouden met het evenementenvriendelijk inrichten van pleinen en straten. Op plaatsen waar nu al regelmatig evenementen plaatsvinden moeten minstens voorzieningen zijn voor elektriciteit (we vermijden maximaal de plaatsing van generatoren), proper water aanvoer, vuil water afvoeren, verankeringen voor tijdelijke constructies, (fiets) parkeergelegenheid, toegankelijkheid, ...
493. Projectsubsidies worden in het volste vertrouwen gegeven aan organisaties die een vernieuwend en financieel gewaagd concept op het grondgebied van Essen willen organiseren. Dit kan een gemeentelijke subsidie zijn of door een samenwerking aan te gaan met de vzw Kobie. Daarvoor dient de vzw krijtlijnen uit te werken onder welke zij wil en kan samenwerken met externe partners. Daarbij mag het maken van winst geen hoofddoel zijn van het evenement maar mag het ook niet worden weggecijferd.
494. Vzw Kobie is en blijft een zeer vooruitstrevende manier van samenwerken met de burger om het activiteiten aanbod in Essen te verrijken en te vernieuwen. De kracht van Kobie zijn de vrijwilligers die zich engageren voor de activiteiten en input leveren aan de programmatie en andere organisatorische facetten. We moeten de opdracht van deze vzw echter regelmatig tegen het licht houden, want wat we zelf doen, doen we niet perse beter. De 'branding' van de vzw Kobie zal worden herzien om de marketing en het bereiken van specifieke doelgroepen te verbeteren, om de programmatie beter in de markt te zetten en om de ticketverkoop eenvoudiger en efficiënter te laten verlopen. Wat dat laatste betreft onderzoeken we om dit systeem ook open te stellen voor niet-gemeentelijke activiteiten en organisaties.
495. 'Kobie on Tour' of een soortgelijk initiatief zal voortgezet worden om iedere Essenaar een gratis en aantrekkelijk zomeraanbod te bieden.
496. We zetten het principe voorop dat de vzw het bestaande aanbod vanuit onder meer de verenigingen aanvult, en willen maximaal alle doelgroepen bereiken.
497. Zowel de programmatie van de vzw Kobie als de gemeentelijke culturele programmatie zijn een goede mix van zowel het meer populaire genre, maar anderzijds moet er ook ruime aandacht zijn voor vernieuwing, creativiteit en experiment. We denken daarbij eveneens aan

alle mogelijke disciplines. Van dans tot dichtkunst, van pop, kleinkunst tot rock, van culinaire kunst tot theater... Daarbij wordt ook rekening gehouden met nieuwe te realiseren vrijetijdscentrum en de programmatie daarin.

498. We kiezen voor een echt evenementenbeleid, dus moeten daar ook de nodige middelen tegenover staan. Verantwoord, op maat van Essen, maar wél voldoende om een degelijk beleid én aantrekkelijke evenementen te kunnen organiseren of ondersteunen.
499. We willen onze inwoners samen laten genieten en ruimte bieden voor creatieve expressie.
500. We betrekken zoveel mogelijk ook de lokale handelaars en dragen zo bij tot de lokale economie en toerisme én zetten ze onze gemeente op de kaart.
501. De dienst evenementen stippelt jaarlijks en tijdig een jaarprogramma uit met toegankelijke evenementen. Bij de programmatie wordt rekening gehouden met trends, zonder te vernieuwen om te vernieuwen. Wel altijd kwaliteitsvol en creatief, uit alle genres maar op maat van onze gemeente en met de nodige uitstraling.
502. Essen heeft een diverse bevolking. Evenementen moeten dus voldoende voor elkeen open staan. Met aandacht voor alle doelgroepen. Vermits ze meestal plaatsvinden op publieke plaatsen zijn ze zoveel mogelijk gratis en dus ook voor iedereen toegankelijk.
503. Eén van onze grote aandachtspunten is betaalbaarheid. Alle evenementen op het openbaar domein zijn gratis toegankelijk. Als dat uitzonderlijk niet kan, is het de bedoeling dat het evenement standaard het UiTpas-kansentarief hanteert, zodat het de meest kwetsbare bezoekers toch mee aan boord krijgt.
504. Omdat evenementen ook druk kunnen zetten op de leefbaarheid houden we rekening met de impact ervan op een buurt en een zekere spreiding, zodat mogelijke overlast tot een minimum wordt beperkt (geluid, mobiliteit, impact op de ondergrond zoals gras, ...).
505. Onze evenementen zijn integraal toegankelijk. We streven ernaar om ze ook integraal duurzaam te organiseren en stimuleren daarbij ook duurzame mobiliteit. Het afvalvrij organiseren van onze evenementen is het streefdoel.
506. Er wordt tijdig geprogrammeerd en twee maal per jaar wordt er een vrijetijdsbrochure huis-aan-huis uitgegeven, waarin ook verenigingen en plaatselijke organisatoren een plekje hebben.
507. We bouwen verder op het succes van de spiegeltent en onderzoeken hoe we in de eindejaarsperiode een nog sfeervollere beleving kunnen creëren op en rond het Heuvelplein. Naast de spiegeltent kan dit aanbod nog uitgebreid worden met kraampjes, een kerstmarkt, een duurzame ijspiste, betrokkenheid van de horeca rond het plein, ... De jaarlijkse Nieuwjaarsdrink blijft de afsluiter van dit evenement.
508. Essen kiest ervoor om met 't Park Zomert van het 'Feest van de Vlaamse gemeenschap' elk jaar een groots familiefeest te maken. We breiden dit uit naar het centrum van de gemeente, op het (verkeersvrije) Heuvelplein. We leggen ook een duidelijkere link met de Vlaamse feestdag en organiseren op 11-juli een aparte academische zitting.
509. We gaan voor een ondernemingsvriendelijke uitbating van markten in onze gemeente. Indien nodig nemen we de organisatie terug in eigen handen zodat we de ondernemers op de eerste plaats zetten.
510. We organiseren avondmarkten in de verschillende wijken van onze gemeente.
511. We stimuleren het voortbestaan van kermessen op ons grondgebied door de betrokken verenigingen of vrijwilligers te ondersteunen. Bij het inrichten van dorpspleinen houden we

maximaal rekening met het plaatsen van kermiskramen zodat deze mensen voldoende aanbod kunnen voorzien.

512. We zetten extra in op communicatie over de markten en kermissen via de gemeentelijke kanalen, zodat de Essenaar nog beter geïnformeerd is over wat er te doen is en wanneer.

13. Cultuur doet Essen bruisen

Lege pleinen, parken zonder leven, en verlaten theaters en cafés – dat is niet het Essen dat wij voor ogen hebben. Een gemeente zonder cultuur en beweging is ondenkbaar. Essen moet een plek blijven waar we samen feesten, sporten en nieuwe herinneringen maken, in het echte leven, niet achter schermen.

Het bestuur blijft zich inzetten voor een bruisende en creatieve gemeente, met een breed cultureel en sportief aanbod, gedragen door verenigingen, professionele aanbieders en de gemeente zelf. Onze vele verenigingen, evenementen en buurtfeesten maken Essen een fijne plek om te wonen en te leven. Wij willen deze positieve energie behouden en versterken. Essen moet leefbaar zijn voor iedereen – van inwoners tot ondernemers, van artiesten tot horeca. Dit doen we door minder regels en meer ruimte voor innovatie, experiment en dialoog.

Cultuur, sport en evenementen zijn essentieel voor het welzijn en versterken sociale samenhang. Ze bieden een tegengewicht tegen polarisatie en zorgen voor een sterk sociaal netwerk. In elke Essense wijk brengen evenementen mensen samen, zoals de Oogstfeesten, kermissen en Kobie on Tour.

Het bestuur gelooft in de verbindende kracht van cultuur. Het nieuwe Vrijtijdscentrum zal ruimte bieden voor verenigingen en een aantrekkelijke programmatie uitwerken via vzw Kobie en de gemeentelijke cultuurdienst.

513. We blijven de cultuurraad als volwaardig participatieorgaan ondersteunen. We nemen hun voorstellen inzake participatie mee in het globale debat rond adviesraden en participatie en geven hen feedback over hun memorandum.
514. Alvorens in te stappen in een intergemeentelijke samenwerking op het vlak van cultuur willen garanties op voldoende lokale onafhankelijkheid op het vlak van lokaal cultuurbeleid. We volgen de evolutie binnen vzw Bisquit op de voet.
515. Kunst en cultuur verbinden. 2028 is het Vlaams jaar van de amateurkunsten. We geven de vrijetijdskunstenaars de plaats die ze verdienen, ondersteunen het verenigingsleven en onderzoeken of en hoe we de vrijetijdskunsten in het kader van het Vlaams jaar in de kijker kunnen zetten.

13.1. Het nieuwe Vrijtijdscentrum zorgt voor verbinding

Het nieuwe vrijetijdscentrum in Essen zal een absolute meerwaarde zijn voor lokale verenigingen, culturele programmatoren, vzw Kobie, en de lokale middenstand en ondernemers. En natuurlijk, niet in het minst, voor alle inwoners van Essen.

516. Het geplande vrijetijdscentrum, waarvoor de omgevingsvergunningaanvraag afgeleverd werd, wordt gerealiseerd.
517. De inrichting van het centrum wordt indien nodig bijgestuurd om op deze manier zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de noden van de verenigingen.
518. We kiezen ervoor om het centrum niet in concessie te geven maar zelf uit te baten. Dat is in het voordeel van het verenigingsleven. Met het oog daarop wordt zo snel mogelijk werk gemaakt van een modelprogrammatie, in afspraak met geïnteresseerde verenigingen.

519. De gebruikstarieven moeten worden gedifferentieerd op basis van het type gebruiker (zoals verenigingen, overheden, commerciële partijen...). Daarbij is het essentieel om ervoor te zorgen dat deze tarieven altijd betaalbaar blijven voor het verenigingsleven.
520. Er wordt onderzocht wat operationeel, budgettair en fiscaal de beste uitbatingsvorm is (AGB, vzw, gemeente,...).
521. Het gebouw is ontworpen met gebruiksvriendelijkheid als prioriteit, zodat zowel de exploitatiekosten (zoals verwarming, verlichting, waterverbruik en onderhoud) als het gebruik door derden (zoals toegangscontrole met badges en bediening van technische systemen) eenvoudig en efficiënt blijven. De exploitatiekosten zullen dan ook nauwlettend worden gecontroleerd.
522. We voorzien een personeelsbezetting, gericht op essentiële taken zoals geluids- en lichttechniek en het onthaal van gebruikers. Daarnaast wordt de programmatie en het operationele beheer zoveel mogelijk geïntegreerd in de bestaande werking van de gemeentelijke diensten en vzw Kobie. Die programmatie is een aantrekkelijke, gediversifieerde, inclusieve programmatie met een goede mix van alle disciplines. Met zowel het meer populaire genre, maar anderzijds met voldoende ruimte voor vernieuwing, creativiteit en experiment. Zonder daarbij in het vaarwater te komen van de verenigingen.
523. De beheers- en reservatiesystemen voor infrastructuur zullen verder afgestemd en verfijnd worden. Ook niet-gemeentelijke gebouwen die opengesteld worden in het kader van de 'brede school'-gedachte moeten kunnen worden opgenomen.
524. De werking van de multifunctionele zaal mag niet ten koste gaan van de reguliere taken van de dienst Vrije Tijd.

13.2. Een breed toegankelijke bibliotheek

525. Het bestuur erkent de cruciale rol van de bibliotheek als laagdrempelig informatiepunt. Door sterke verbindingen met gemeentelijke informatiebronnen en samenwerking met lokale organisaties willen we ervoor zorgen dat objectieve informatie voor iedereen breed toegankelijk wordt.
526. De collectie van onze bibliotheek moet actueel en divers zijn, met een evenwicht tussen fysieke boeken en digitale materialen. We stimuleren leesplezier bij zowel kinderen als volwassenen, ondersteund door een doordacht collectiebeleidsplan dat aansluit bij de behoeften van onze veelzijdige Essense gemeenschap. Het bestuur streeft naar een toegankelijke collectie voor iedereen, waarbij zowel traditionele als digitale bronnen optimaal worden benut.
527. De digitale bibliotheek moet verder worden ontwikkeld en actief gepromoot. We richten ons op het uitbreiden van het aanbod met digitale producten zoals e-books, digitale strips en video-streaming. Daarnaast investeren we in de training van zowel personeel als klanten om optimaal gebruik te maken van deze digitale middelen. Ons doel is een evenwicht te bereiken tussen fysieke en digitale collecties, met een verhouding van 80% fysiek en 20% digitaal tegen het einde van de volgende beleidsperiode.
528. Het succesvolle project "Essen Leest," waarbij elke Essense lagere school als filiaal van de hoofdbibliotheek fungeert en elke leerling automatisch lid is, wordt voortgezet. We zorgen voor voldoende middelen om de collectie op peil te houden en om de technologische en logistieke ondersteuning van de uitleningen te waarborgen. Daarnaast reserveren we de

nodige middelen om het project en de leesvaardigheid van de doelgroep regelmatig te meten en te monitoren.

529. We willen de doelgroepenwerking zowel verbreden als verdiepen. De focus moet liggen op verschillende groepen. Niet alleen peuters, kleuters, jongeren en tieners, maar ook medioren, senioren en anderstaligen. We organiseren activiteiten die leesbevordering stimuleren en zorgen voor een kritisch en divers aankoopbeleid dat aansluit bij de behoeften van deze uiteenlopende doelgroepen.
530. De bibliotheek moet toegankelijk en laagdrempelig zijn, zowel fysiek als financieel. Dit betekent niet alleen dat het gebouw en de bewegwijzering toegankelijk zijn voor iedereen, maar ook dat financiële drempels worden verlaagd. We onderzoeken de mogelijkheid van een boetevrije bibliotheek of gratis lidmaatschappen voor basisdiensten, om een breed publiek aan te trekken. Daarnaast blijven we investeren in het optimaliseren van het gebouw, evenals in de inrichting en aankleding met als doel het actiever presenteren van haar collectie en het creëren van een uitnodigende omgeving.
531. De bibliotheek is ook een plaats van ontmoeting en kennisdeling. Ze heeft reeds een uitgerust opleidingslokaal en is dus bij uitstek de plaats voor het organiseren van initiatieven om digitale vaardigheden te ontwikkelen en cursussen terzake te organiseren. We denken daarbij aan samenwerking met Digidak.
532. Het bestuur erkent het belang van voldoende en goed opgeleid personeel om leesbevordering, digitale ontwikkelingen, en onze ambities te ondersteunen, inclusief de nauwe samenwerking tussen scholen en bibliotheken. Vrijwilligers blijven een waardevolle aanvulling, en hun professionele ontwikkeling zal actief worden gestimuleerd.
533. De beheerraad wordt omgevormd tot een 'gebruikersraad', die samengesteld is uit gebruikers met een passie voor de bibliotheek. Deze adviesraad zal fungeren als denktank en de bibliothecaris en de werking ondersteunen en adviseren. Er komt een duidelijk afsprakenkader, doch de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid blijft liggen bij college of gemeenteraad.

13.3. Ondersteunen van vzw Tatteljee

534. We blijven de samenwerking en ondersteuning van vzw Tatteljee voortzetten. Wanneer zich nieuwe kansen voordoen voor vormingsaanbod, zullen we onderzoeken of samenwerking mogelijk is. Mocht de werking van vzw Tatteljee onder druk komen te staan, dan treden we in overleg en onderzoeken we grondig de mogelijkheid om hun activiteiten onder te brengen als vormingscentrum binnen de dienst Vrijetijd.
535. De gemeente, noch vzw Kobie leggen zich momenteel toe op het organiseren van tentoonstellingen van werk van lokale kunstenaars. Tatteljee vzw heeft sinds kort een galerijwerking. We faciliteren daarom mits goede afspraken en rekening houdend met de mogelijkheden in het nieuwe vrijetijdscentrum de organisatie van kunsttentoonstellingen en geven een éénmalige ondersteuning voor de aanschaf van aangepaste galerijverlichting in de lokalen van Tatteljee.

13.4. Beeldende kunsten in de openbare ruimte

536. De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in het plaatsen van beeldhouwwerken in verschillende wijken, voorzien van naambordjes. We zetten deze inspanning voort en streven ernaar om beeldende en andere kunstvormen verder te integreren in de publieke

ruimte. Daarom reserveren we jaarlijks een substantieel bedrag voor beeldende kunsten in de openbare ruimte.

- 537. De beeldentuin rond de Oude Pastorij wordt verder uitgebreid en ontwikkeld.
- 538. De mogelijkheid tot het plaatsen van beelden in consignatie wordt onderzocht.

13.5. Esschen, met de E van Erfgoed

De afgelopen jaren is er al flink geïnvesteerd in de erfgoedsite. Zo werd een drevenplan opgesteld en uitgevoerd in het Hemelrijpark, en wordt er gewerkt aan een inrichtingsplan voor de voormalige spoorplaats, voorlopig bekend als Park Spoor Essen. Het Karrenmuseum kreeg bovendien trekkingsrechten voor investeringen en renovaties. Echter, om ons sterker te profileren als een volwaardige ‘Poort naar het Grenspark Kalmthoutse Heide,’ is meer nodig dan alleen een hechtere samenwerking tussen de verschillende partners.

- 539. We vragen het Regionaal Landschap De Voorkempen om een ruimtelijke visienota en een actieplan op te stellen voor de hele site. Hierbij zullen alle erfgoedpartners worden betrokken, waaronder de Kiekenhoeve, het Karrenmuseum, de Heemkundige Kring, Robotland, VVV, en de Sportbar. Het doel is om in gezamenlijk overleg een visie en concrete plannen te ontwikkelen voor een betere toegankelijkheid, de opwaardering en duidelijke signalisatie van trage verbindingen, het veiliger maken van de aansluiting op het openbaar vervoer, het optimaliseren van de parkeerproblematiek, en het verhogen van de zichtbaarheid van de verschillende partners. Daarnaast willen we delen van de site herinrichten om deze beter op de kaart te zetten en aantrekkelijker en functioneler te maken voor alle betrokken partijen. We onderzoeken de mogelijkheid van een kinderboerderij op de site.
- 540. Op basis van een meerjarenplan zal het Karrenmuseum, naast de huidige jaarlijkse werkingstoelage (die jaarlijks wordt geïndexeerd), opnieuw een trekkingsrecht ontvangen. Dit zal in eerste instantie worden ingezet om het probleem van de oudste loodsen aan te pakken (door het opstellen van een masterplan) en om de grootste noden op het vlak van conservering van de collectie te lenigen. We streven ernaar om samen met het museum de huidige werking verder te optimaliseren.
- 541. Het behouden van de Vlaamse erkenning als regionaal museum en de uitvoering van het goedgekeurde museumbeleidsplan is een grote uitdaging die we samen met het Karrenmuseum willen aangaan.
- 542. De Heemkundige Kring zal worden gevraagd om haar kerntaken duidelijk te definiëren en, in samenwerking met de regionale erfgoedwerking via Regionaal Landschap De Voorkempen, de archieven en collectie te digitaliseren, de archieven een degelijke plaats te geven en te inventariseren met het oog op de digitale ontsluiting ervan.
- 543. Het project ‘Essen in Beeld’ is een uitstekend voorbeeld van moderne erfgoedontsluiting. De voortzetting ervan zal worden gewaarborgd door nauwe samenwerking met en onder toezicht van de gemeente.
- 544. De opwaardering van het oorspronkelijke Heemhuis en de noodzakelijke veiligheidswerken aan dit gebouw zullen worden opgenomen in de plannen voor de Erfgoedsite en in het op te stellen gemeentelijk patrimoniumplan.
- 545. Voor de site van de Oude Pastorij is een 20-jarig landschapsbeheerplan goedgekeurd. We blijven dit plan uitvoeren via de erfgoedcel van het Regionaal Landschap en voeren de

noodzakelijke instandhoudings- en renovatiewerken uit aan zowel het gebouw als de bruggen en de tuin. De gemeente inventariseert waardevolle panden, met of zonder juridische bescherming. Hiervoor werkt de gemeente samen met verschillende erfgoedactoren, waaronder het Agentschap Onroerend Erfgoed, IOED en IGEAN. Op basis van deze inventarisatie zal de gemeente een beleid ontwikkelen om ervoor te zorgen dat deze panden behouden blijven en een belangrijke rol blijven spelen in het culturele erfgoed van de gemeente.

546. Goede algemene en gerichte communicatie met de eigenaars is daarbij essentieel. De dienst ruimtelijke ordening zal deze inventaris gebruiken bij de beoordeling van omgevingsvergunningen en in overleg met eigenaars en architecten streven naar het behoud van zoveel mogelijk waardevolle gebouwen en elementen voor de toekomst.
547. Straatnaamborden worden systematisch voorzien van een verklarende ondertiteling en we zetten het bestickeren van vuile nutskasten met historische foto's of aanbrengen van straatart verder.
548. We bekijken de mogelijkheden voor erfgoedwandelingen via de Erfgoed-App van FARO.
549. We zorgen ervoor dat bij grond- of bouwwerken de regels rond archeologie strikt worden nageleefd.

14. Visie op toerisme

550. We geloven dat een inkanteling van het VVV in de gemeentelijke structuur vele voordelen biedt (cfr. de inkanteling van het OCMW in de gemeente). We onderzoeken daarom of het VVV bij de gemeente kan inkantelen.
551. Indien het onderzoek aantoont dat een inkanteling van het VVV in de gemeente de preferente optie is, willen we uiteraard het engagement van de huidige vrijwilligers behouden. Hun ervaring en kennis mag niet verloren gaan.
552. We evalueren de werking van ‘Rap op Stap’.
553. We evalueren de openingsuren van de Tasberg, het productaanbod en de VVV bonnen.
554. Onze toeristische communicatie moet vooruitstrevend en toonaangevend zijn. Daarom diversifiëren en verbreden we onze boodschappen om de huidige focus op het middenklasse publiek te verruimen. We richten ons meer op de beleving van de toerist in plaats van alleen op de bestemming. We leggen extra nadruk op het aantrekken van toeristen door een degelijk digitaal platform te ontwikkelen. Dit platform biedt uitgebreide informatie, interactieve functies en aantrekkelijke content om bezoekers aan te trekken en te informeren. Door gebruik te maken van moderne technologieën en trends, willen we Essen profileren als een aantrekkelijke toeristische bestemming voor een breed publiek. Alle informatie digitaliseren staat hier centraal.
555. We blijven samenwerken met bovenlokale toeristische verbanden zoals de Noordertuin en Toerisme Provincie Antwerpen, evenals met partners als het Grenspark De Kalmthoutse Heide en de Brabantse Wal. De samenwerking met gemeente en gemeentelijke diensten moet geoptimaliseerd worden.
556. We blijven samenwerken met bovenlokale toeristische verbanden.
557. We willen de streekproducten van Essen en omgeving meer in de schijnwerpers zetten. Door samen te werken met lokale producenten en boeren, organiseren we markten en evenementen die deze producten promoten, waarvan de kwaliteit moet gegarandeerd worden. We informeren ons, zodat we weten hoe we moeten omgaan met ambachtelijke producten, zodat de voedselveiligheid gegarandeerd is.
558. We volgen de verdere evolutie binnen het Grenspark De Kalmthoutse Heide op de voet en willen constructief meewerken aan een eventuele kandidatuur voor de erkenning als Nationaal Park waarbij we kansen voor toerisme, recreatie en natuurontwikkeling maximaal willen benutten.
559. Samen met Nederlandse overheden ondersteunen we de kandidatuur bij UNESCO voor het verkrijgen van het ‘Unesco Global Geopark’ keurmerk voor de hele Scheldedelta. Deze “Michelinster” voor unieke natuurlandschappen opent deuren naar internationale aandacht en wetenschappelijk onderzoek, naar regionale profilering en naar een nieuwe dimensie in het toeristisch en recreatief aanbod in het gebied.
560. We werken mooie projecten uit om Essen nog meer op de kaart te zetten.
561. We willen meer inzetten door toeristen te laten overnachten en bekijken de mogelijkheden om hotels, B&B’s en camperplaatsen te faciliteren.
562. We bekijken bestaande camper-plaatsen en gaan deze verbeteren, rekening houden met de grootte, breedte, uitdraai. Bepaalde voorzieningen kunnen hier ook geoptimaliseerd worden. We brengen (huidige) camperplaatsen en hun voorzieningen beter in kaart. We houden hierbij rekening met de bestemming van de gronden.

563. We onderzoeken hoe we bestaande projecten kunnen optimaliseren door een breder publiek te bereiken en meer mensen te motiveren om deel te nemen. Voor de erfgoedsite streven we naar een gezamenlijke en samenhangende aanpak.
564. We evalueren bestaande en nieuwe projecten en nemen het financiële kosten-baten hierin mee. We focussen ons op het aantrekken van recreanten (ééndagstoeristen) en toeristen, dit door o.a. grensoverschrijdende netwerken.

14.1. Een volwaardige poort naar het Grenspark Kalmthoutse Heide

565. We willen de Essense poort van het Grenspark Kalmthoutse Heide meer profileren als een belangrijke toegangspoort tot deze prachtige natuurlijke omgeving. Door gerichte promotiecampagnes en samenwerkingen, zorgen we voor meer zichtbaarheid en aantrekkingskracht.

15. Een gezond financieel beleid

Essen is een grotendeels schuldenvrije gemeente. Dat is op zich goed maar er werd de afgelopen jaren te weinig geïnvesteerd. Er is dringend een inhaalbeweging nodig. Daarom gaan we zo snel mogelijk een langetermijnplanning voor de financiën en investeringen opmaken zonder taboes maar wel transparant. Efficiënt financieel beheer is een prioriteit, zodat we de toekomst van onze gemeente op een duurzame manier kunnen veiligstellen.

Het creëren van een evenwichtig, transparant en duurzaam financieel beleid voor de gemeente, waarbij verantwoord wordt omgegaan met middelen en rechtvaardige lasten voor alle inwoners centraal staan.

De gemeente Essen houdt de belastingdruk stabiel en zet in op gerichte investeringen zonder de last voor inwoners te verhogen. Forfaitaire belastingen en inefficiënte belastingen worden vermeden, terwijl het financiële beleid efficiënter wordt gemaakt door auditverbeteringen en kostoptimalisatie. Duurzaam beheer en transparante afspraken met gemeentelijke instellingen vormen de basis voor een verantwoord meerjarenplan.

15.1. Een eerlijke belastingdruk voor iedereen

- 566. Het bestuur wil blijven inzetten op een eerlijke belastingdruk voor iedereen. Daarom willen we onderzoeken of een verschuiving van de belastingdruk, bijvoorbeeld van de aanvullende personenbelasting (APB) naar de onroerende voorheffing (OOV), interessant kan zijn. Dit kan ervoor zorgen dat werken meer loont en we een evenwichtige en rechtvaardige belastingstructuur behouden die onze inwoners ten goede komt.
- 567. Het belastingpeil wordt behouden, maar de investeringen worden opgevoerd. Nieuwe leningen zijn daarbij geen taboe.
- 568. We blijven oog hebben voor armoede en kwetsbare inwoners. Daarom zijn we tegen de invoering van forfaitaire belastingen.
- 569. Het bestuur wil dat gemeentelijke spaargelden en beleggingen worden ondergebracht in duurzame fondsen of bij banken die werk maken van ethisch beleggen.
- 570. Destijds werd er een 'Activeringsheffing voor onbebouwde bouwgronden en onbebouwde kavels ingevoerd'. Gelet op de bevindingen uit het Beleidsplan Ruimte Essen, dient deze afgeschaft te worden.
- 571. Belastingen die onze inwoners niet treffen (zoals bv. de gemeentebelasting op brandstof distributieapparaten) blijven behouden.
- 572. Het bestuur streeft ernaar om de financierings- en intrestkosten op leningen zoveel mogelijk te minimaliseren. Door verantwoord om te gaan met de middelen van de gemeente, kunnen we de lasten voor onze inwoners beperken en tegelijkertijd blijven investeren in essentiële projecten. Efficiënt financieel beheer is voor het bestuur een prioriteit, zodat we de toekomst van onze gemeente op een duurzame manier kunnen veiligstellen.
- 573. We voeren een singletoets in binnen de gemeentelijke fiscaliteit, zodat belastingvoordelen en heffingen onafhankelijk worden van de gezinssituatie en elke inwoner gelijk behandeld wordt.
- 574. We vergroenen waar mogelijk de gemeentelijke fiscaliteit door belastingen en heffingen te hervormen.

15.2. De gemeente beslist zelf

- 575. Het Autonoom Gemeentebedrijf (AGB) gaan we niet gebruiken om beleid te maken maar blijft enkel aanwezig om praktische redenen: Zolang de btw-regeling voor gemeentebesturen niet is aangepast, behouden we het AGB.
- 576. We gaan na of de verschillende gemeentelijke vzw-structuren en de financiering daarvan wel de beste keuze is, ook op langere termijn. Het principe moet zijn dat alles wat gemeentelijk beleid is bij de gemeenteraad en het schepencollege moet blijven. Alleen om de uitvoering te vergemakkelijken, hebben vzw's zin.
- 577. Met andere vzw's en instellingen die leven van gemeentelijke middelen, maken we glasheldere afspraken, ook over de controle op de financiën.
- 578. Essen is aangesloten bij een aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Sommige daarvan zijn zinvol maar vooral in de energiesector zitten we in structuren die kritisch bekeken dienen te worden, uiteraard rekening houdend met hoger politiek kader waaronder ze vallen.

15.3. Opmaak Meerjarenplan 2026 – 2031

- 579. We starten zo snel mogelijk met de opmaak van het nieuwe meerjarenplan, op basis van dit bestuursakkoord.
- 580. We zorgen ervoor dat het meerjarenplan zo veel mogelijk mijlpalen (met een duidelijke timing) en meetbare doelstellingen omvat, die stelselmatig kunnen worden opgevolgd.
- 581. We zetten de interne audit op punt en maken een stevige kostenanalyse en koppelen die aan een effectmeting. Met die informatie kunnen we dan plannen. Via deze manier van werken kunnen we langer vooruitkijken.
- 582. We maken werk van het terugbrengen van de overschatting van kosten en de onderschatting van opbrengsten.
- 583. Om het kostenplaatje voor alle dossiers zo efficiënt mogelijk te houden en opportuniteiten te grijpen waar het kan, schaffen we een subsidiemanager aan. Deze tool brengt ons automatisch alle subsidiemogelijkheden per dossier. Zo laten we geen mogelijkheden meer onbenut.
- 584. Om een gezond financieel beleid te voeren, ondersteunt de dienst financiën met haar kennis en ervaring uiteraard het bestuur en administratie. Toch moeten we meer inzetten op kennis van gemeentefinanciën en overheidsopdrachten voor (startende) personeelsleden zodat de dienst financiën zich nog meer op haar kerntaken kan focussen. Alle diensten moeten zicht krijgen op hun budget zodat ze dit zelf ook goed kunnen opvolgen.

15.4. Een duurzaam beheer

- 585. Efficiënt en duurzaam omgaan met de gemeentelijke middelen is noodzakelijk. Daarom is het kritisch bekijken van het gemeentelijk patrimonium nodig. We moeten hier durven keuzes maken, durven om een andere richting in te slaan en ook durven om gebouwen te verkopen.
- 586. Voor het onderbrengen van de gemeentelijke spaargelden en beleggingen kijken we eerst of dit kan via duurzame fondsen of bij banken die werk maken van ethisch beleggen.
- 587. Voor zowel retributies als werkingssubsidies is een hertekening van de reglementen aangewezen, met aandacht voor eenvormigheid, gelijkheid, eenvoud en digitale tools voor

de aanvragers. Voor een aantal subsidies die eerder éénmalig (bv. buurtfeesten, evenementen, jubilea,...) zijn, is het aangewezen een duidelijker kader voor tussenkomsten te voorzien.

588. Lenen mag geen taboe zijn, toch streven we ernaar om de financierings- en intrestkosten op leningen zoveel mogelijk te minimaliseren. Door verantwoord om te gaan met de middelen van de gemeente, kunnen we de lasten voor onze inwoners beperken en tegelijkertijd blijven investeren in essentiële projecten.

16. Internationale solidariteit en samenwerking

Essen wordt steeds meer divers en internationaler, met 68 nationaliteiten. Samenwerken op lokaal, regionaal en internationaal niveau is voor ons vanzelfsprekend.

Essen is een solidaire gemeente die zich afkeert van onrecht en die het recht van iedereen op een veilige en hoopvolle toekomst erkent. We streven naar klimaatrechtvaardigheid, versterken de lokale democratie, bevorderen open dialoog en bestrijden racisme en discriminatie. We blijven ons inzetten voor specifieke acties ten behoeve van mens en planeet om onze gemeente verder te ontwikkelen als een wereldwijze gemeenschap.

16.1. Grensoverschrijdend samenwerken

589. We blijven investeren in samenwerking met onze Nederlandse buurgemeenten. Zowel de samenwerking tussen de overheden als tussen zorginstellingen zoals AZ Klina en Bravis zijn hiervan goede voorbeelden.
590. We blijven lid van en werken samen binnen BENEGO om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Naast grensoverschrijdende zorg richten we ons op gezamenlijke projecten voor werkgelegenheid, grensoverschrijdende mobiliteit, veiligheid, duurzaamheid, klimaat, leefmilieu en natuur.
591. Projecten over de grens met mogelijke impact op onze gemeente, zoals uitbreidingen van het vliegveld in Woensdrecht of de verhuis van de militaire basis in Roosendaal, worden nauwlettend gevolgd en regelmatig wordt het initiatief genomen voor overleg.
592. We onderzoeken hoe Benego kan bijdragen om samen met de omliggende gemeenten Essen te promoten als een internationale wielergemeente.
593. Grensoverschrijdende samenwerking voor natuurbehoud en het versterken van de samenwerking binnen het Grenspark de Kalmthoutse Heide is voor het bestuur van groot belang. Het Grenspark kan dan ook verder op onze steun rekenen. We geven prioriteit aan de natuur- en ecologische waarde van het gebied en streven naar een constructieve dialoog met alle partners om de biodiversiteit en waterkwaliteit te beschermen en verbeteren. We overleggen problemen en streven naar gezamenlijke oplossingen voor bijvoorbeeld water- en droogteproblematiek.
594. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties zijn een leidraad in ons beleid en worden strategisch geïntegreerd in onze gemeentelijke organisatie. We betrekken burgers, organisaties, ondernemers en het middenveld om onze gemeente klaar te maken voor toekomstige generaties.
595. We verdedigen mensenrechten en internationaal recht in al onze contacten. In onze overeenkomsten en subsidiereglementen nemen we standaard een passage op over het respecteren van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.
596. Bij schendingen van mensenrechten of internationaal recht tonen we solidariteit met de slachtoffers, zowel in onze standpunten als door, waar mogelijk, noodhulp te bieden. Hetzelfde geldt bij ernstige crisissen, humanitaire of natuurrampen. We werken daarbij bij voorbaat via het Consortium 12-12.
597. Als gemeente spelen we een belangrijke rol voor mensen die asiel en bescherming zoeken. We blijven investeren in hoogwaardige ondersteuning voor opvanginitiatieven en bevorderen een positieve beeldvorming over vluchtelingen.

- 598. Buurgemeenten worden actief benaderd om te kijken naar goede voorbeelden op diverse domeinen, zoals infrastructuur, veiligheid en milieubeheer. Wat goed werkt bij de burens, kan als inspiratie dienen voor eigen beleidsontwikkelingen.
- 599. Er wordt onderzocht of het mogelijk is om samen met Belgische (en eventueel Nederlandse) buurgemeenten expertise te delen en, waar nodig, gezamenlijk kwaliteitsvol personeel aan te nemen. Dit kan leiden tot efficiëntere processen en betere dienstverlening.
- 600. Netwerkmomenten met andere gemeentes: zowel voor de administratie en gemeenteraadsleden organiseren we netwerkmomenten als we de meerwaarde ervan inzien.
- 601. In samenwerking met grensgemeenten wordt gewerkt aan natuurbehoud, met bijzondere aandacht voor het versterken van biodiversiteit. Initiatieven kunnen onder andere bestaan uit het opzetten van gezamenlijke beschermde natuurgebieden en het ontwikkelen van strategieën voor duurzame landschapszorg.
- 602. Bij de opmaak van beleidsplannen, zoals het Hemelwater- en Droogteplan, werken we aan een gezamenlijke visie over de landsgrenzen heen.
- 603. De ambtenaar internationale samenwerking ondersteunt de andere gemeentelijke diensten bij het zoeken of het verwerven van EU-subsidies.

16.2. Onderhouden van steden- en vriendschapsbanden

Essen heeft steden- en vriendschapsbanden met Witzenberg in Zuid-Afrika, Hradistko in Tsjechië, Zilina in Slowakije, Essen-Oldenburg in Duitsland en recent ook met Bohlektiv in Oekraïne. Deze banden zijn bedoeld om kennis en respect uit te wisselen en via wederzijdse versterking van bestuurskracht bij te dragen aan goed lokaal bestuur in beide gemeenten. Dit gebeurt voornamelijk door het delen van kennis en ervaringen en wederzijdse ondersteuning. Lokale besturen wereldwijd hebben vergelijkbare bevoegdheden en uitdagingen. De SDG's zijn hierbij een belangrijke motivator en indicator.

- 604. We laten ons inspireren door goede voorbeelden in onze partnergemeenten. Tegelijk hebben we de ambitie om zelf, als gemeente, voor hen een bron van inspiratie te zijn.
- 605. De ambtenaar Internationale Samenwerking zal niet alleen de betrokkenheid van politici, maar ook deze van ambtenaren, scholen, verenigingen, lokale bedrijven én van de bevolking bewerkstelligen.
- 606. Om ook de solidariteit tussen de gemeenschappen in het land te bewerkstelligen zal een vriendschapsband aangegaan worden met een vergelijkbare Waalse gemeente.
- 607. We gaan meer nadruk leggen op beleidsleren: ook wij kunnen leren van anderen (bijvoorbeeld van Scandinavische of andere gemeenten).
- 608. We blijven investeren op samenwerking met onze Nederlandse buurgemeenten en blijven lid van BENEKO.
- 609. We behouden en onderhouden de steden- en vriendschapsbanden. De klimaatproblematiek blijkt daarbij een groot raakvlak en mogelijkheden te bieden.
- 610. Een beleid rond internationale solidariteit maken we niet alleen. Daar zijn ook talloze Essense verenigingen en vrijwilligers bij betrokken. We willen die vrijwilligers en organisaties verder ondersteunen en versterken, door middel van financiële en logistieke ondersteuning, door hen tijdens een mondiale dag in de kijker te stellen, maar ook door het aanbod aan vorming en capaciteitsversterkende activiteiten te verhogen.

16.3. Een faire gemeente

- 611. Essen is een A-gemeente op het vlak van Fair Trade. Dat dragen we verder met fierheid uit.
- 612. We kopen producten aan die onder eerlijke omstandigheden zijn gemaakt, met respect voor mens, milieu, vakbondsrechten en waardig werk. In onze aankoopbestekken geven we voorkeur aan producten en leveranciers die eerlijke handel nastreven. Bij huwelijken geven we een Wereldwinkelgeschenk en in concessies eisen we de verkoop van minstens drie Fairtrade-producten. Dit geldt ook voor onze eigen evenementen, recepties en activiteiten.
- 613. We ondersteunen duurzame en eerlijke handel en geven CoopSaam en Wereldwinkel Essen structurele ondersteuning via huisvesting.

16.4. Inzetten op herinneringseducatie

- 614. We zetten in samenwerking met het Vredescentrum te Antwerpen een aanbod op voor scholen in het kader van herinneringseducatie. Het is meer dan ooit belangrijk dat het verleden in een correcte context wordt geplaatst en dat kinderen en jongeren over gevoelige onderwerpen respectvol met elkaar in gesprek leren gaan. Een project dat jongeren leert omgaan met polarisatie en extremisme.
- 615. De jaarlijkse herdenking van de eerste Wereldoorlog willen we nieuwe impulsen geven door ze te herdenken tot een Vredesmanifestatie met ook actuele insteken.
- 616. Essen blijft lid van Vrede vzw en Mayors for Peace en draagt die missies uit.
- 617. We vervangen de viering van het Te Deum op 21 juli door een plechtigheid in het gemeentehuis. Hierbij nodigen we inwoners van alle gezindten uit om samen te vieren en betrokken te zijn.
- 618. Het monument 'De Pomp' op het Heuvelplein werd opgericht voor de vijf Belgische vrijwilligers die er sneuvelde tijdens de Belgische revolutie van 1830. Dat is in 2030 precies tweehonderd jaar geleden. Ter gelegenheid daarvan zetten we een project op waarbij ook onze banden met Nederland, Europa en de wereld centraal staan, en de herinnering aan alle oorlogsslachtoffers levend wordt gehouden.

16.5. Focus op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

De inwoners van Essen leven niet op een eiland: wat aan de andere kant van de wereld gebeurt, is steeds meer voelbaar bij ons en omgekeerd. Denk aan de impact van klimaatopwarming, migratie of bedrijven die wegtrekken uit Vlaanderen naar lageloonlanden. Deze globale verbondenheid biedt zowel uitdagingen als kansen, zoals toenemende contacten via sociale media, culturele verrijking of nieuwe afzetmarkten voor producten.

- 619. Het bestuur ziet de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties als een uitstekend kader om gemeentelijke beleidsdoelstellingen aan te koppelen. De 17 SDG's streven naar een duurzame wereld in 2030, waarbij ontwikkeling onlosmakelijk verbonden is met respect voor onze planeet en haar bewoners.
- 620. Het bestuur wil dat Essen haar voorbeeldrol nog meer dan vroeger opneemt. Daarom heeft onze gemeente de verklaring 'Global Goals, Local Focus' ondertekend, waarmee Essen zich engageert om bij te dragen aan de SDG's. Dit biedt een buitenkans om samen met de

bevolking, het middenveld, bedrijven en verenigingen te bouwen aan een betere, duurzame toekomst voor alle Essenaren en toekomstige generaties.